

پاسخنامه دوازدهم انسانی ۱۷ مردادماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)
۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، گلناز بینقی، محمد پردل نظامی، محمد ابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، آروین حسینی، علی حسینی‌نوه، پیمان طیار، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، فاطمه قرببیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، معصومه ملکی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، سیدآرش مرتضائی‌فر، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دھدشیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کریمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

اگر عدد را x فرض کنیم معکوس مجموع عدد با مکعبش برابر است با:

$$\frac{1}{x+x^3} = x - \sqrt{x}$$

تفاضل جذر عدد از خودش برابر است با:

$$\frac{1}{x+x^3} = x - \sqrt{x}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۸)

۲- گزینه «۴»

(مهم پررل نظامی)

در این استدلال از قیاس استثنایی به شکل نادرست (مغالطه) استفاده شده است و نتیجه به دست آمده قطعی نیست. زیرا اگر عدد a بر ۵ بخش پذیر باشد. آن گاه رقم یکان آن ۰ یا ۵ خواهد بود. پس روش این استدلال نادرست است و این استدلال یک مغالطه است. و نتیجه به دست آمده ممکن است درست یا نادرست باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عکس گزاره شرطی که از جابه‌جا کردن مقدم و تالی به دست می‌آید معادل «اگر n بر ۲ بخش پذیر نیست، آن گاه n^2 فرد است.» است. اکنون عکس نقیض گزاره شرطی از نقیض کردن هر کدام از گزاره‌ها به دست می‌آید که معادل است با: «اگر n بر ۲ بخش پذیر باشد، آن گاه n^2 زوج است.»

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه ۱۶)

۴- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

زمانی که از علامت یک متغیر اطلاعی نداریم، نمی‌توانیم آن را از طرفین نامساوی حذف کنیم، بنابراین حذف متغیر c از طرفین نامساوی در مرحله (۲) نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه ۱۶)

۵- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

گزینه «۱»: $(۳,۵), (۳,۷)$ عضو رابطه‌اند، پس تابع نیست.

گزینه «۲»: رابطه تک‌زوجی $(۴,۴)$ تابع است.

گزینه «۳»: چون از عدد ۳، دو فلش خارج و به دو مقدار متمایز وارد شده است تابع نیست.

گزینه «۴»: روی دو نقطه توپر یک خط عمودی بکشیم، خط، نمودار را در ۲ نقطه قطع می‌کند که تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

۶- گزینه «۱»

(فرشید کریمی)

تابع f ثابت است، یعنی خروجی‌ها با هم برابرند، پس:

$$a^2 = 4 - a > 0 \Rightarrow a = 2$$

تابع g همانی است، یعنی ورودی و خروجی هر زوج مرتب با هم برابرند، پس:

$$m+1=-1 \Rightarrow m=-2$$

$$n+t=4 \quad (۱)$$

$$n^2-t=t \Rightarrow n^2=2t \Rightarrow t=\frac{n^2}{2} \quad (۲)$$

با جایگذاری معادله (۲) در (۱) داریم:

$$n + \frac{n^2}{2} = 4 \xrightarrow{\times 2} 2n + n^2 = 8 \Rightarrow n^2 + 2n - 8 = 0$$

$$\Rightarrow (n+4)(n-2) = 0 \xrightarrow{n < 0} n = -4$$

حال مقدار t را محاسبه می‌کنیم:

$$t = \frac{(-4)^2}{2} \Rightarrow t = 8$$

$$\Rightarrow a+t=2+8=10$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

۷- گزینه «۱»

(مهم بفریایی)

$$\xrightarrow{\text{همانی}} a+1=3 \Rightarrow a=2$$

$$\xrightarrow{\text{همانی}} b-2=4 \Rightarrow b=6$$

$$g(5) = a+b = 2+6 = 8$$

$$\xrightarrow{\text{ثابت } g} \begin{cases} 2k=8 \Rightarrow k=4 \\ 2m-2=8 \Rightarrow m=5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{2a+b}{m+k} = \frac{4+6}{5+4} = \frac{10}{9}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

۸- گزینه «۴»

(مهم بفریایی)

$$-2 < -1 \Rightarrow f(-2) = (-2)^2 - 6 = -2$$

$$3 > 1 \Rightarrow f(3) = 3 \times 3 + 7 = 16$$

$$-1 \leq 0 \leq 1 \Rightarrow f(0) = 5$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{-2+16}{5} = \frac{14}{5} = 2 \frac{4}{5}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۳)

۹- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

تابع f همانی و تابع g ثابت است، بنابراین $g(x) = k$ را در نظر می‌گیریم و چون عرض خط افقی مربوط به تابع g مثبت است، $k > 0$ را در نظر می‌گیریم. در نهایت داریم:

$$\begin{cases} g(-5) = g(-1) = g(5) = k \\ f(2) = 2 \\ f(3) = 3 \end{cases} \Rightarrow \frac{k^2 - 2k}{3} = 2k + 3$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} k^2 - 2k = 6k + 9 \Rightarrow k^2 - 8k - 9 = 0$$

با توجه به جوابهای به دست آمده در دو معادله، $x=1$ جواب مشترک قابل قبول است.
در نهایت:

$$x=1 \Rightarrow (2 \times 1 + 1)! = 3! = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۳- گزینه ۲»
(کتاب آبی پیمانه‌ای)
باید دانش‌آموزان از نظر رشته، به صورت یک در میان چیده شوند که این کار به دو روش امکان‌پذیر است.
روش اول: چیدمان به صورت زیر باشد.

$$\begin{bmatrix} E_1 & T_1 & E_2 & T_2 & E_3 & T_3 & E_4 & T_4 \end{bmatrix}$$

در این حالت چهار دانش‌آموز انسانی در چهار خانه رنگی $4!$ جایگشت و چهار دانش‌آموز تجربی در چهار خانه سفید $4!$ جایگشت دارند، پس بنا به اصل ضرب تعداد حالت‌ها در روش اول $(4!)^2 = 4! \times 4!$ است.
روش دوم: چیدمان به صورت زیر باشد.

$$\begin{bmatrix} T_1 & E_1 & T_2 & E_2 & T_3 & E_3 & T_4 & E_4 \end{bmatrix}$$

با استدلالی مشابه روش اول، تعداد حالت‌ها در روش دوم هم $(4!)^2$ است.
در نهایت بنا به اصل جمع، پاسخ سؤال برابر است با مجموع تعداد حالت‌ها در روش اول و روش دوم، یعنی:
 $(4!)^2 + (4!)^2 = 2 \times (4!)^2$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۱)

۱۴- گزینه ۴»
(کتاب آبی پیمانه‌ای)
از میان دانش‌آموزان پایه دوازدهم یکی را به عنوان کاپیتان انتخاب می‌کنیم، این کار به $\binom{5}{1}$ حالت امکان‌پذیر است، سپس از میان ۴ دانش‌آموز باقیمانده دوازدهم و ۴ دانش‌آموز دهم، ۵ عضو دیگر تیم را انتخاب می‌کنیم که این کار به $\binom{4+4}{5} = \binom{8}{5}$ حالت امکان‌پذیر است، پس بنا به اصل ضرب تعداد راه‌های انجام کار مورد نظر سؤال، برابر است با:

$$\binom{5}{1} \binom{8}{5} = 5 \times \frac{8!}{5!3!} = 5 \times \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 5 \times (7 \times 8) = 280$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۱)

۱۵- گزینه ۴»
(اسم حسنین زاده فرد)
رخ دادن همزمان هر سه پیشامد A و B و C به معنای هاشور خوردن $A \cap B \cap C$ می‌باشد. که در گزینه ۴» به درستی نمایش داده شده است.
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۱۶- گزینه ۱»
(اسم حسنین زاده فرد)

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

$$n(S) = \frac{4}{4} \times \frac{4}{4} \times \frac{4}{4} \times \frac{4}{4} \times \frac{4}{4} = 4^5$$

$$\frac{1}{4} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} = 1$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{1}{4^5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

$$\Rightarrow (k-9)(k+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k-9=0 \Rightarrow k=9 \checkmark \\ k+1=0 \Rightarrow k=-1 \times \end{cases}$$

در ادامه داریم:

$$f(2) + g(11) = 2 + k = 2 + 9 = 11$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

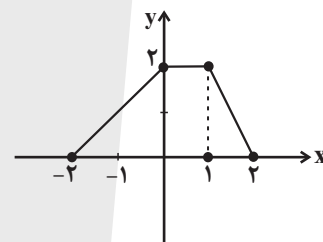
۱۰- گزینه ۳»
(آروین حسینی)

ابتدا نمودار تابع $f(x)$ را رسم می‌کنیم:

$$f(x) = -2x + 4, 1 < x \leq 2 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & y \\ \hline 1 & 2 \\ 2 & 0 \end{array}$$

تابع ثابت با خروجی $y=2$ در بازه مشخص شده $f(x) = 2, 0 \leq x \leq 1 \Rightarrow$

$$f(x) = x + 2, -2 \leq x \leq 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & y \\ \hline -2 & 0 \\ 0 & 2 \end{array}$$

مساحت محدود به تابع چند ضابطه‌ای $f(x)$ و محور x ها، یک دوزنقه است. در نتیجه داریم:

$$\text{ارتفاع} \times (\text{مجموع دو قاعده}) = \text{مساحت دوزنقه}$$

$$\Rightarrow S_{\text{دوزنقه}} = \frac{(4+1) \times 2}{2} = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۳)

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- گزینه ۱»
(علی حسینی نوه)

اگر عدد مورد نظر بخواند بر ۵ بخش‌پذیر و زوج باشد، یکانش باید صفر باشد؛ پس:

$$\frac{5}{5}, \frac{4}{4}, \frac{3}{3}, \frac{1}{1} \text{ طبق اصل ضرب} \Rightarrow 5 \times 4 \times 3 \times 1 = 60$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۲- گزینه ۴»
(علی حسینی نوه)

می‌دانیم که $2! + 4!$ برابر ۲۶ می‌شود، با توجه به راهنمایی سؤال
 $(x^2 + 3x > 3x^2 - 1):$

$$x^2 + 3x = 4 \Rightarrow x^2 + 3x - 4 = 0$$

$$\rightarrow (x+4)(x-1) = 0 \Rightarrow x = -4 \text{ یا } x = 1$$

$$3x^2 - 1 = 2 \Rightarrow 3x^2 = 3 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = 1 \text{ یا } x = -1$$

۱۷- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9!}{3! \times 6!} = 84$$

$$n(A) = \binom{4}{1} \times \binom{5}{2} = 4 \times 10 = 40$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{40}{84} = \frac{10}{21}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۱۸- گزینه «۳»

(عارف بهرام‌نیا)

دو پیشامد A و B ناسازگارند، پس: $P(A \cap B) = 0$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = P(A) + P(B)$$

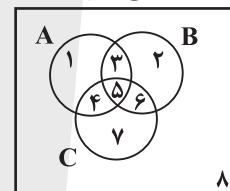
$$\frac{5}{6} = \frac{1}{3} + P(B) \Rightarrow P(B) = \frac{5}{6} - \frac{1}{3} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

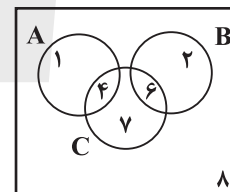
۱۹- گزینه «۳»

(سعید عزیزنژادی)

نمودار ون زیر را برای پیشامدهای A و B و C رسم کرده و نواحی مختلف را مطابق شکل عددگذاری می‌کنیم:

با توجه به اینکه $A \cap B = \emptyset$ و $A \cap C \neq \emptyset$ و $B \cap C \neq \emptyset$ است بنابراین نواحی مربوط به شماره‌های ۳ و ۵ حذف می‌شود و شکل جدید به صورت زیر خواهد بود:

حال تک تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم. برای این کار شماره‌های مربوط به هر مجموعه را بر روی آن نوشته و اعداد هر دو سمت تساوی را مقایسه می‌کنیم. به عنوان مثال $A \cup B = \{1, 2, 4, 6\}$ و $C - B = \{4, 7\}$ هستند. پس داریم:

$$\overbrace{\{1\}}^{A-C} = \overbrace{\{1, 4\}}^{A-B} \Rightarrow \text{برابر نیستند} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$\overbrace{\{1, 2, 4, 6\}}^{A \cup B} = \overbrace{\{4, 6, 7\}}^{\bar{C}} \Rightarrow \text{برابر نیستند} \quad \text{گزینه «۲»}$$

$$\overbrace{\{1, 2, 4, 6\}}^{A \cup B} - \overbrace{\{4, 6, 7\}}^{\bar{C}} = \overbrace{\{1\}}^{(A-C) \cup (B-C)} \Rightarrow \text{برابر هستند} \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$\overbrace{\{1, 2, 4, 6\}}^{(A \cup B) - \bar{C}} = \overbrace{\{1\}}^{(A-C) \cup (B-C)} \Rightarrow \text{برابر هستند} \quad \text{گزینه «۴»}$$

$$\overbrace{\{4\}}^{(A \cap C) \cup \bar{B}} = \overbrace{\{1, 4\}}^{\bar{A}} \Rightarrow \text{برابر نیستند}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۲۰- گزینه «۳»

(کلنار بینقی)

$$A = \{\text{اردیبهشت, مرداد, آبان, بهمن}\}$$

$$B = \{\text{فروردین, اردیبهشت, خرداد, اسفند}\}$$

$$C = \{\text{تیر, مرداد, آبان, آذر}\}$$

$$B \cap C = \emptyset \Rightarrow \text{C و B ناسازگارند.}$$

$$A \cap C = \{\text{مرداد, آبان}\} \Rightarrow \text{A و C سازگارند}$$

$$A - B = \{\text{مرداد, آبان, بهمن}\}$$

پیشامد $A - B$ سه عضو خواهد داشت.

$$n(A \cup C) = 6 \quad \text{A و C، ۶ عضو دارد.}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

ریاضی و آمار (۱)

۲۱- گزینه «۱»

(عارف بهرام‌نیا)

ابتدا مخرج کسر اول را تجزیه می‌کنیم.

$$\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} = \frac{1}{x+2} \Rightarrow \frac{1}{(2-x)(2+x)} - \frac{x-1}{x-2} = \frac{1}{x+2}$$

با مخرج مشترک گرفتن در طرف اول داریم:

$$\frac{1+(x-1)(x+2)}{(2-x)(2+x)} = \frac{1}{x+2} \Rightarrow \frac{x^2+x-1}{(2-x)(2+x)} = \frac{1}{(x+2)}$$

$$x^2+x-1=2-x \Rightarrow x^2+2x-3=0$$

$$\Rightarrow (x+3)(x-1)=0 \Rightarrow \begin{cases} x_1=1 \\ x_2=-3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x_1^2+x_2^2=(1)^2+(-3)^2=10$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۲۲- گزینه «۲»

(علی حسینی‌نوه)

اگر شیر B استخر را در x ساعت پر کند، پس شیر A استخر را در x+۳ ساعت پر می‌کند. حال اگر دو شیر با هم باز شوند، کار در ۲ ساعت انجام می‌شود، پس:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+3} = \frac{1}{2} \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{x+3+x}{x(x+3)} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{2x+3}{x^2+3x} = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 4x+6=x^2+3x \Rightarrow x^2-x-6=0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+2)=0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=-2 \end{cases}$$

با توجه به زمان $x=3$ قابل قبول است.

شیر A استخر را در ۶ ساعت پر می‌کند، پس نصف استخر را در ۳ ساعت یا ۱۸۰ دقیقه پر می‌کند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۲۳- گزینه «۱»

(مهمرب بفرایی)

دو عدد طبیعی با اختلاف ۳ را به صورت x و x+۳ در نظر می‌گیریم. بنابراین:

$$\frac{1}{x} - \frac{1}{x+3} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{x+3-x}{x(x+3)} = \frac{1}{6}$$

۲۷- گزینه «۴»

(عباس ماکلی)

$$3 = y + 1 = 2x^2 + 2x - 1 \Rightarrow y = 2 \Rightarrow 2x^2 + 2x - 4 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow (x+2)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = -2 \\ x = 1 \end{cases}$$

اگر $x = -2$ قرار دهیم شرط تابع بودن از بین می رود بنابراین $x = 1$ قابل

قبول است $R_x = \{5, 3\}$ و $D_x = \{2, 4, -1\}$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۴۰ تا ۵۶)

۲۸- گزینه «۴»

(محمدرضا بهیم توزنده یانی)

$$(5, m^2 - 3m) = (5, -2)$$

$$\Rightarrow m^2 - 3m = -2 \Rightarrow m^2 - 3m + 2 = 0$$

$$\Rightarrow (m-1)(m-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 1 \\ m = 2 \end{cases}$$

$m = 1 \Rightarrow \{(5, -2), (2, 4), (2, 6)\}$ تابع نیست.

$m = 2 \Rightarrow \{(5, -2), (3, 4), (2, 6)\}$ تابع است.

$$\Rightarrow m^3 + 7m = (2)^3 + 7(2) = 8 + 14 = 22$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۴۰ تا ۴۹)

۲۹- گزینه «۴»

(علیرضا عبری)

چون از عضو ۲ در دامنه دو فلش خارج شده است، پس باید دو خروجی مساوی باشند، لذا:

$$a = 2 - a \Rightarrow 2a = 2 \Rightarrow a = 1$$

پس اعضای این تابع به صورت $f = \{(2, 1), (4, 1), (7, 1)\}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۴۳ تا ۴۸)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه ای)

$$f = \left\{ \left(x, \frac{x}{y} - 3 \right) \mid x \in \mathbb{N}, x < 8 \right\}$$

با توجه به اینکه x عددی طبیعی و $x < 8$ است، بنابراین مقادیر x برابر با $1, 2, 3, 4, 5, 6, 7$ است. هر یک از مقادیر x را جایگزین کرده و تابع f را تشکیل می دهیم:

$$f = \left\{ \left(1, \frac{1}{y} - 3 \right), \left(2, \frac{2}{y} - 3 \right), \left(3, \frac{3}{y} - 3 \right), \left(4, \frac{4}{y} - 3 \right), \right.$$

$$\left. \left(5, \frac{5}{y} - 3 \right), \left(6, \frac{6}{y} - 3 \right), \left(7, \frac{7}{y} - 3 \right) \right\}$$

$$= \left\{ \left(1, -\frac{5}{y} \right), \left(2, -2 \right), \left(3, -\frac{3}{y} \right), \left(4, -1 \right), \right.$$

$$\left. \left(5, -\frac{1}{y} \right), \left(6, 0 \right), \left(7, \frac{1}{y} \right) \right\}$$

برد تابع f برابر است با:

$$R_f = \{ \text{مؤلفه های دوم} \} = \left\{ -\frac{5}{y}, -2, -\frac{3}{y}, -1, -\frac{1}{y}, 0, \frac{1}{y} \right\}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع اعضای برد} = -\frac{5}{y} - 2 - \frac{3}{y} - 1 - \frac{1}{y} + 0 + \frac{1}{y} = -7$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۵۱)

$$\Rightarrow \frac{3}{x^2 + 3x} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow x^2 + 3x = 18 \Rightarrow x^2 + 3x - 18 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = -6 \notin \mathbb{N} \end{cases}$$

بنابراین دو عدد ۳ و ۶ هستند و مجذورهای آنها برابر ۹ و ۳۶ است. در نتیجه:

$$9 + 36 = 45$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۲۴- گزینه «۱»

(امیر محمودریان)

ضابطه تابع را به صورت زیر در نظر می گیریم:

$$f(x) = 2x^2 + 3(-x) + a$$

طبق صورت سؤال $f(\sqrt{3}+1) = 3$ است:

$$f(\sqrt{3}+1) = 3 \Rightarrow 2(\sqrt{3}+1)^2 - 3(\sqrt{3}+1) + a = 3$$

$$(2 + \sqrt{3} + 2) - \sqrt{3} - 3 + a = 3$$

$$\Rightarrow 2 + \sqrt{3} - \sqrt{3} - 3 + a = 3$$

$$\Rightarrow \sqrt{3} + 5 + a = 3 \Rightarrow a = 3 - \sqrt{3} - 5$$

$$\Rightarrow a = -\sqrt{3} - 2$$

بنابراین ضابطه $f(x)$ به صورت زیر است:

$$f(x) = x^2 - x - \sqrt{3} -$$

$$f() = x^2 - x - \sqrt{3} -$$

$$= 18 - 9 - \sqrt{3} - 2 = 7 - \sqrt{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۵۰ تا ۵۵)

۲۵- گزینه «۳»

(محمدرضا بهیمریان)

رابطه ای از A به B تابع است که به هر عضو A دقیقاً یک عضو از B را نسبت دهد. پس رابطه بین هر فرد و گروه خونی او یک تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۴۴ تا ۴۸)

۲۶- گزینه «۴»

(محمدرضا بهیمریان)

$$f(1) = 2 \Rightarrow 3 \times 1^2 - k = 2 \Rightarrow 3 - k = 2 \Rightarrow k = 1$$

$$f(2) = 2a + 3 \Rightarrow 3 \times 2^2 - 1 = 2a + 3 \Rightarrow 11 = 2a + 3$$

$$\Rightarrow 2a = 8 \Rightarrow a = 4$$

$$\Rightarrow ak = 4 \times 1 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۵۰ تا ۵۶)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۴»

(مفسر اصغری)

تشریح موارد نادرست:

مورد «ب»: مربوط به ویژگی فکری نثر سبک عراقی در قرن‌های هفتم تا نهم است.

مورد «ج»: مربوط به ویژگی فکری شعر سبک خراسانی است.

مورد «ه»: مربوط به ویژگی زبانی شعر سبک عراقی در قرن‌های هفتم تا نهم است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۳۲- گزینه «۴»

(سعید معفری)

ستایش خرد و دانش در بیت گزینه «۴» - سروده ناصر خسرو - از ویژگی‌های فکری اصلی در سبک خراسانی است.

ویژگی‌های فکری غالب در سایر گزینه‌ها همگی مربوط به سبک عراقی هستند. ابیات به‌ترتیب از سلمان ساوجی، مولانا و خاقانی انتخاب شده‌اند.

توجه: اینکه کدام بیت سروده کدام شاعر است در سبک‌شناسی جزو اطلاعات اضافه‌ای است که در پاسخ‌های تشریحی در اختیار شما قرار می‌گیرد تا دید بهتری به ویژگی‌های سخن شعرا پیدا کنید. اما تشخیص سبک بیت و ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری آن لزوماً نیازی به دانستن نام شاعر بیت ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: باور به قضا و قدر

گزینه «۲»: فراق و غم‌گرایی

گزینه «۳»: بازتاب بیشتر علوم در شعر (خاقانی از اصطلاحات مربوط به علم نجوم برای مدح ممدوح استفاده کرده است. صورت فلکی «دوپیکر» که با نام عربی جوزا هم نامیده می‌شود یکی از صورت‌های فلکی منطقه البروج است و در شب‌های زمستان قابل مشاهده است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۳- گزینه «۳»

(رضا رنجهری)

در این گزینه مجازی مشاهده نمی‌شود. (نکته: «دامن تر» کنایه از گناه و آلاشی / معنی بیت: کوی و محله عشق بیش از این تاب و تحمل رفت و آمد ما را ندارد، زیرا در آنجا گناه و آلودگی راهی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قرآن» مجاز از صفحات و کاغذ کتاب (با ورقه‌های کتاب موشک کاغذی درست می‌کنند، نه با خود کتاب)

گزینه «۲»: «ساغر» مجاز از شراب و باده («خون خوردن» و «غم کشیدن» به ترتیب کنایه از «رنج کشیدن» و «تحمل غم و غصه»)

گزینه «۴»: «آب» در مصراع دوم مجاز از دریا (منت: احسان و نیکویی - همه مردم جهان در احسان و نیکویی همانند دریای تو غرق شده‌اند).

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

کلمه «قمر» در این بیت، مجاز با علاقه شباهت یا استعاره مصرحه از «چهره زیبا» است. (معنی بیت: هنگامی که آرایشگر، زلف سیاه همچون شب تو را از روی رخسار همچون ماهت برگرفت، تو در زیبایی چنان درخشان بودی که رخسار زیبای تو رونق و شکوه خورشید مشرق را شکست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این بیت مجاز با علاقه شباهت (استعاره مصرحه) نداریم و «سرو» در معنای درخت سرو است نه معشوق.

گزینه «۲»: «لعل» در این بیت، مجاز با علاقه شباهت (استعاره مصرحه) نیست و در معنی حقیقی و اصلی لعل یعنی «سنگ قیمتی سرخ‌رنگ» به‌کار رفته است.

گزینه «۴»: «استخوان» مجاز از کل وجود است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

مجاز در گزینه «۱»: «روی» مجاز از کل وجود

مجاز در گزینه «۲»: «نان» مجاز از رزق و روزی کم و «پسته خندان» مجاز از رزق و روزی زیاد

مجاز در گزینه «۴»: «صد» مجاز از مقدار زیاد (کثرت)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه «۴»

(مهمر مشهوربان)

وزن این گزینه، «فعولن فعولن فعولن» است، در حالی که وزن سایر گزینه‌ها، «فعولن فعولن فعل» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه «۴»

(رضا رنجهری)

دیو	را	نا	دان	ن	بی	ند
-	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			

من	ن	مو	دم	مر	ت	را
-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلن			

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

وزن بیت صورت سؤال، مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن است. در دیگر ابیات سؤال، وزن مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن (فعلن) دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: لازمه رسیدن به معشوق، ترک تعلقات و گذشتن از خود است.

مفهوم بیت گزینه «۲»: با خودشناسی به خداشناسی رسیدن

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

۴۰- گزینه ۲»

(مبتهی فرهاری)

د) توصیه به فروتنی: شاعر می گوید هرکس در آستانه بنشیند (فروتن باشد)، درواقع بر صدر مجلس جای دارد، نظر بلند و همت والا از آستانه نشینی و فروتنی کسب می شود.

الف) غلبه عشق بر عقل: منظور شاعر از «داغ» همان داغ عشق است که، بنا به ادعای او، این داغ در خرمن عاقلان آتش می اندازد.

ب) عدم آگاهی: کار غافلان هرگز رنگ بهبود نمی گیرد، چراکه از یوسف صرف نظر می کنند و به راه کاروان می نگرند، یعنی اصل را رها می کنند و به فرع می پردازند.

ج) ناپایداری دنیا: شاعر می گوید روزگار (چرخ بلند) گاهی کلاه (تاج پادشاهی) نصیب انسان می کند و گاهی کمند بر گردن انسان می اندازد و او را گرفتار بلا می کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- گزینه ۳»

موارد نادرست:

قطعه سرایی (قصیده درست است)؛ برخی شاعران عهد بازگشت به قصیده سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند.

فروغی بسطامی از شاعران غزل سرا بود، نه قصیده سرا.

قائمی شیرازی از قصیده سرایان بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه ۱۳)

۴۲- گزینه ۱»

(امیر حسین اشتری)

اداره انجمن ادبی اصفهان به عهده مشتاق اصفهانی و عده ای دیگر از ادیبان بود.

عبدالوهاب نشاط اصفهانی انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد و بعد از آن، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی شاه در تهران تشکیل شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه ۱۲)

۴۳- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا علویان)

قائم مقام فراهانی با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و به نوعی احیاکننده نثر فارسی دانسته می شود و سبک نثر وی نیز به گلستان نزدیک است.

علامه علی اکبر دهخدا از پیشگامان نثر جدید فارسی است که در رواج نثر ساده و عامیانه در نسل های بعدی (هدایت و جمال زاده) نقش مؤثری داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه های ۲۰ و ۲۱)

۴۴- گزینه ۲»

(یاسین مهربان)

ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان «فتحعلی شاه» آغاز شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه های ۱۹ و ۲۰)

۴۵- گزینه ۳»

(فرهادر فروزان کیا)

موارد «ج» و «ه» کاملاً درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

الف) مجله بهار نشریه ای ادبی محسوب می شد.

ب) روزنامه های پرشماری در این دوره انتشار یافت که دربردارنده مطالب اجتماعی، سیاسی و گاه علمی بود.

د) در سال های اول مشروطه، بیشتر روزنامه نگاران مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه ها منتشر می کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۴۶- گزینه ۴»

(مبتهی فرهاری)

موارد «ب» و «د» هر دو صحیح هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

«الف»: دو مجله «دانشکده» و «توبهار» با مدیریت ملک الشعرای بهار به عرصه ظهور رسیدند.

«ج»: دهخدا با روزنامه صور اسرافیل همکاری داشت و مجموعه نوشته های طنزآمیز او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می شد. او روزنامه فروش را بعدها در استانبول منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه های ۱۸ تا ۲۰)

۴۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه ای)

- «شمس و طغرا» نام رمانی از محمدباقر میرزا خسروی است.

- میرزاده عشقی در روزنامه اش، قرن بیستم، به افشاگری اعمال پلیس و مقاصد شوم رجال خائن زمان می پرداخت.

- «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران» نام کتابی از محمدتقی بهار است.

- مجله «توبهار» با مدیریت محمدتقی بهار به عرصه ظهور رسید. میرزا یوسف خان اعتصامی مدیریت مجله «بهار» را برعهده داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه های ۱۶ تا ۱۹)

۴۸- گزینه ۳»

(هومن نمازی)

شاعران ابیات صورت سؤال به ترتیب عبارتند از:

الف) فرخی یزدی

ب) عارف قزوینی

ج) ادیب الممالک فراهانی

د) میرزاده عشقی

ه) محمدتقی بهار

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه های ۱۶ تا ۱۸)

۴۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه ای)

نثر دهخدا ساده و عامیانه است و عبارت گزینه ۴» این ویژگی را ندارد. دیگر گزینه ها با استفاده از اصطلاحات رایج در زبان عامه، به محاوره نزدیک شده اند و دشواری خاصی در آن ها دیده نمی شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۲۱)

۵۰- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

در تمام گزینه‌ها سخن از جان فداکردن در راه وطن است برای آبادی و برقراری قانون، اما در بیت گزینه «۴» شاعر بزرگان وطن را به آبادسازی وطن توصیه می‌کند و صحبت جان‌فدایی در میان نیست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۱۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۵۱- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران رایج بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۵۲- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است، اما جمعی از دانشمندان آن زمان این کتاب را به زبان فارسی برگرداندند. تاریخ ذکرشده مربوط به زمان تألیف شاهنامه ابومنصوری است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۵۳- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)

تنها مورد «د» نادرست است:

«د»: شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۴۳)

۵۴- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) «جان»، «همگان» و «پنهان» هم‌قافیه هستند، پس سجع مطرف دارند.
ب) «اندرون» و «برون» هم‌قافیه هستند، پس سجع مطرف دارند.
ج) «ایمان»، «غفران» و «احسان» هم، هم‌قافیه و هم، هم‌وزن هستند، پس سجع متوازی دارند.
د) «تبه» و «نگه» هم، هم‌قافیه و هم هم‌وزن هستند، پس سجع متوازی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۵- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

نوع سجع در این گزینه، متوازن و در سایر گزینه‌ها مطرف است.

واژگان سجع:

گزینه «۱»: پندارد و دارد

گزینه «۲»: بینی و نشینی / خیزد و آویزد

گزینه «۳»: سخت‌تر و سهل‌تر

گزینه «۴»: دانا و توانا / دور و نفور

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

بپسندیدند و برنجیدند: مطرف

خفته و آشفته: مطرف

زاید و آید: متوازی

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۷- گزینه «۳»

(الحام مومری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «کرم، کم، نعم» سجع دارند.

گزینه «۲»: «آتشکده، آمده، زده» سجع دارند.

گزینه «۴»: «دید، بدریده، پیچیده» سجع دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۸- گزینه «۳»

(رضا ربیبری)

گزینه «۱»:

شِ	نا	سَن	د	فا	خِیل
U	-	-	U	-	-

کِ	چُن	مَن	نَ	بود
U	-	-	U	-

گزینه «۲»:

جان	یا	دِ	لَ	بِش	می	کُ
-	-	U	U	-	-	U

نَ	دِی	کاش	نَ	کَر	دی
U	-	U	U	-	-

گزینه «۳»: (مشابه بیت موجود در صفحه ۵۱ کتاب درسی)

شا	دِ	یش	گِ	ران	دی	دَم
-	U	-	U	-	-	-

آن	دُ	هَش	بِ	أَر	زَا	نی
-	U	-	U	-	-	-

گزینه «۴»:

کِ	گِ	شا	دی	کِ	مَ	رَا	بو
U	U	-	-	U	U	-	-

د	زِ	پَه	لو	یِ	تُ	بود
U	U	-	-	U	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۵۹- گزینه «۳»

(الحام مومری)

جُ	زین	عی	بَت	نِ	می	دا	نم
U	-	-	-	U	-	-	-

کِ	بَد	عَهِ	دی	ئِ	سَنَد	گین	دل
U	-	-	-	U	-	-	-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

کی	ست	ک	تن	چ	جا	م	می
-	U	U	-	U	-	U	-

جُم	ل	د	هن	ن	می	ک	ند
-	U	U	-	U	-	U	-

گزینه «۲»:

ن	دا	رد	هی	چ	دی	گر	بو
U	-	-	-	U	-	-	-

ی	خُش	هر	عط	ر	عو	دم
U	-	-	-	U	-	-

گزینه «۴»:

ف	نا	عی	ن	ب	قا	بود
U	-	-	U	U	-	-

ک	مُر	دن	د	ر	سی	دند
U	-	-	U	U	-	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۶۰- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

در عبارت صورت سؤال، گوینده بهشت را بدون وجود معشوق بی‌ارزش و درآور می‌داند. این مفهوم در بیت گزینه «۲» نیز مطرح شده است.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه «۱»: ترجیح زیبایی معشوق بر بهشت

گزینه «۳»: توصیف زیبایی رخسار و گیسوان معشوق

گزینه «۴»: ارزشمندی داغ و درد معشوق نزد عاشق

(علوم و فنون ادبی (۱)، مقفوعه، صفحه ۵۸)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- پیامبر خدا طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد. در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره به مدینه آمدند.
- فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.
- در عصر بیداری اسلامی، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۶۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- استبداد قومی در خارج از اسلام پشتوانه‌ای نداشت.
- بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی استفاده می‌کردند.
- استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
- در دوران استعمار، استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۳- گزینه «۳»

(امیرمسین فزایی)

تشریح موارد نادرست:

- در سکولاریسم ابعاد معنوی به صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی به کار گرفته می‌شود و همه ابعاد فراموش نمی‌شود.
- سکولاریسم رویکرد دنیوی و این جهانی نسبت به هستی است.
- در فرهنگ اسلامی انسان برترین آیت و نشانه خداوند است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۶۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابزاری، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.
روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.
از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۶۵- گزینه «۳»

(فاطمه قربیبیان)

– فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیای طلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

– حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها، فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند.

حرکت‌های نوع اول با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

ولی حرکت‌های نوع دوم، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

– گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب – رعیتی به روابط کارگران – سرمایه‌داران تغییر یافت. اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب – رعیتی بود. نظام ارباب – رعیتی در غرب که از آن با عنوان فئودالیسم یاد می‌شود، نوعی برده‌داری بود؛ زیرا کشاورزان، وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه جایی نداشتند.

فراهم شدن زمینه عبور از اقتصاد کشاورزی فئودالی مربوط به بخش رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۷ و ۵۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

د (خرد و نامحسوس) ← تصور من از دفتر کار و کالتم

ج (کلان و نامحسوس) ← آزادی بیان

الف (عینی و خرد) ← صرفه‌جویی و پس‌انداز برای شرکت در کلاس موسیقی

ب (عینی و کلان) ← مراسم نخل‌گردانی در استان یزد

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۷- گزینه «۱»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

– ایستان در صف: هنجار

– صرفه جویی بهتر از اسراف است: ارزش

– شمع کیک تولد: نماد

– عبور از خط عابر پیاده: هنجار

– رنگ سبز در پرچم ایران: نماد

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۶۸- گزینه «۳»

(فاطمه قربیبیان)

عبارت اول: ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

عبارت دوم: عده‌ای از جامعه‌شناسان (آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس) معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

عبارت سوم: هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

عبارت چهارم: دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یادر حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۷)

۶۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

– قفس آهنین: افرادی که قصد تسلط بر این جهان را دارند، به تدریج اسیر یک نظام اجتماعی برنامه‌ریزی‌شده، می‌شوند. تبدیل زندگی به نظام برنامه‌ریزی‌شده به این ویژگی اشاره می‌کند.

– تقدس‌زدایی: معنازدایی و تقدس‌زدایی از جهان، به‌طوری‌که جادو و ماوراءالطبیعه و عناصر مقدس از این جهان طرد می‌شوند.

– رویکرد دنیوی و این جهانی: اولویت داشتن زندگی دنیوی و در کنترل گرفتن آن، بیانگر این ویژگی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

۷۰- گزینه «۳»

(امیر حسین فزایی)

تشریح موارد:

– در دیدگاه جهان دنیوی، جهان دیگر در محدوده منافع که برای خواسته‌های این جهان بشر دارد پذیرفته می‌شود.

– در دیدگاه جهان معنوی که شامل توحیدی و اساطیری است هستی فراتر از طبیعت و زندگی این جهان در سایه حیات برتر متعالی و مقدس می‌شود.

– در جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد.

– در دیدگاه جهان توحیدی انسان مسئول عمران و آبادانی طبیعت و خلیفه خداوند است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۱)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

(معمدرضا توکلی)

عبارت اول: واکنش حرکتی نوزاد به مادر جزئی از رفتارهای او محسوب می‌شود که مستقیماً قابل مشاهده است.

عبارت دوم: مصرف الکل از عوامل محیطی است که بر رشد کودک قبل از تولد اثر می‌گذارد.

عبارت سوم: در روان‌شناسی به رفتارهایی مانند راه رفتن که وابسته به آمادگی زیستی است ریش یا پختگی می‌گویند.

عبارت چهارم: کودکان در خانواده‌های پرجمعیت لغات بیشتری می‌آموزند که نمونه‌ای از اثر عامل محیطی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۲ و ۴۵)

۷۲- گزینه «۴»

(هانا امدرزاده)

موقعیت اول به رشد هیجانی در دوره کودکی اشاره دارد، زیرا در این موقعیت با ترس سهیل و آرام شدن او سروکار داریم که شکل‌های مختلفی از هیجان هستند. موقعیت دوم به رشد اجتماعی در دوره کودکی اشاره دارد؛ در این موقعیت ترس از همسایه که برای نسیم فرد غریبه تلقی می‌شود، یک رفتار اجتماعی است که آن را به صورت گریه بروز داده است. موقعیت سوم نیز به رشد اجتماعی در دوره کودکی مرتبط است، زیرا در این موقعیت میلاد و محمد به صورت موازی باهم بازی می‌کنند یعنی آن‌ها علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند اما به تنهایی بازی کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۷۳- گزینه «۱»

(معمدرضا توکلی)

گزینه «۱»: ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

گزینه «۲»: کودک در ۲ تا ۵ ماهگی غلت می‌زند.

گزینه «۳»: کودکان در سنین قبل از دبستان به دلیل پردازش ادراکی، هدایای بزرگ اما کم‌ارزش را به هدایای کوچک، ولی بالارزش ترجیح می‌دهند.

گزینه «۴»: مهارت‌های حرکتی ظریف مانند بستن بند کفش، دیرتر از مهارت‌های حرکتی درشت مانند راه رفتن ایجاد می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۷۴- گزینه «۳»

(هانا امدرزاده)

- تغییر مربوطه اشاره به رشد هیجانی در دوره نوجوانی دارد زیرا در این دوره به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی تحریک‌پذیری افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آن‌ها به سرعت تغییر می‌کند.

- کمبود ویتامین و مواد معدنی مربوط به تغذیه مادر و از عوامل محیطی است که بر رشد قبل از تولد نوزاد تأثیر می‌گذارد.

- در هفت سال سوم، کودک به منزله وزیر و مشاور است و او را باید چون عضو بزرگ خانواده دانست و فرد را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴، ۴۵ و ۵۷)

۷۵- گزینه «۴»

(معمدرضا توکلی)

گزینه «۱»: کمک به دیگران و راست‌گویی نمونه‌هایی از رفتار اخلاقی هستند.

گزینه «۲»: کودکان در ابتدای رشد اخلاقی، نسبت به کار خوب و بد هیچ تصویری ندارند.

گزینه «۳»: رشد اخلاقی یک فرایند پیچیده و تدریجی است.

گزینه «۴»: منظور از رشد درک اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۷۶- گزینه «۴»

(معمدرضا توکلی)

«الف»: نادرست است؛ نکته مهم در این عبارت، اشاره آن به «آشکارترین نشانه اولیه بلوغ» است. تغییرات مربوط به توانایی تولید مثل، از نشانه‌های آشکار و به عبارت دیگر قابل رؤیت نیست. تغییراتی که جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت‌اند را «ویژگی‌های ثانویه» می‌نامند، مثل بم شدن صدا و رویش موی صورت در پسران.

«ج»: نادرست است؛ علت افزایش احساس توانمندی در دوره نوجوانی، رشد اندام‌های داخلی بدن؛ یعنی سه برابر شدن ظرفیت و اندازه شش‌ها، دو برابر شدن اندازه قلب و افزایش حجم کلی خون است.

تشریح گزینه‌های درست:

«ب»: رشد دستگاه تولید مثل، تغییر اساسی دوره نوجوانی است که با بلوغ جنسی رخ می‌دهد. منظور از بلوغ جنسی مرحله‌ای است که در آن ریش جنسی رخ می‌دهد. منظور از ریش جنسی وقوع تغییرات مربوط به جنس است. تغییراتی که در دوره نوجوانی بر توانایی تولید مثل تأثیر می‌گذارد، را «ویژگی‌های جنسی اولیه» می‌نامند.

«د»: تغییرات جسمانی سریع و ناگهانی، مثل عدم تناسب در قد و اجزای صورت باعث می‌شود که بسیاری از نوجوانان، شروع نوجوانی را برای خود شروع یک بحران تلقی کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۷۷- گزینه «۳»

(معمدرضا توکلی)

سؤال ۱: نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند؛ در حالی که مبنای استدلال در دوره کودکی، واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

سؤال ۲: توجه نوجوانان، در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر، بهتر سازگار می‌شوند.

سؤال ۳: سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود.

سؤال ۴: نوجوانان به این دلیل که به خاطر تغییرات شناختی نوجوانی، در آن‌ها آرمان‌گرایی و عیب‌جویی شکل می‌گیرد، نیاز به کمک دارند تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۷۸- گزینه «۳»

(هانا امیرزاده)

الف درست است؛ زیرا در دوره نوجوانی لازم است مهارت‌هایی آموخته شود که بتوان به وسیله آن هیجان‌های خود را در جهت صحیح به کار گرفت. ورزش کردن از جمله این مهارت‌ها است که به نوجوانان کمک می‌کند تا هیجان‌های خود را به سمت مثبت هدایت کنند.

برقراری ارتباط با افراد دیگر (والدین، دوستان و آشنایان) در حیطه رشد اجتماعی بررسی می‌شود و یکی از تغییرات در رشد اجتماعی دوره نوجوانی رشد و شکل‌گیری هویت است پس «ب» درست است.

به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی حالات هیجانی فرد به سرعت تغییر می‌کند و فرد واکنش‌های مختلف از خود نشان می‌دهد؛ در این دوره تحریک‌پذیری نیز افزایش پیدا می‌کند و همه این موارد بخش طبیعی رشد هیجانی در دوره نوجوانی است. پس «ج» نادرست است.

نادرست بودن «د» به این دلیل است که پرسشگری فرد درباره خود و اینکه بدانند چه نقش و جایگاهی در خانواده و جامعه دارد، مربوط به رشد و شکل‌گیری هویت است و مسئله هویت در زمینه رشد اجتماعی بررسی می‌شود.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۷۹- گزینه «۱»

(معمربرخان فراهانی)

انتخاب شغل به جنبه اجتماعی در هویت مربوط است.

نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل‌اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویتی منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌ترند.

هویت پاسخ به سؤال «من کیستم» است که ذهن فرد به خصوص نوجوانان و جوانان را درگیر کرده است.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۹)

۸۰- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

گزینه «۱»: همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی همان ویژگی‌های فردی، و خودآرمانی ویژگی‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد؛ مثلاً پسری ۱۴ ساله را در نظر بگیرید که قد بلند (ویژگی جسمانی)، دارای هوش متوسط، عملکرد تحصیلی معمولی، روحیه شاد (ویژگی روانی) و استعداد نقاشی عالی و علاقه‌مند به مسائل ارزشی است.

گزینه «۲»: تحول اخلاقی و ارزشی در نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است.

گزینه «۳»: هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

گزینه «۴»: در روند طبیعی زندگی انتظار می‌رود که نوجوانان برای رسیدن به خود آرمانی تلاش کنند.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه «۴»

(مهمربضا قاندر امینی - اصفهان)

«أَنْفِقُوا»: (فعل امر مخاطب) انفاق کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «زَقْنَاكُمْ»: به شما روزی دادیم (رد گزینه ۲) / «يَوْمَ»: روزی (رد گزینه ۱) / «بِيعَ»: فروشی (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۱»

(مهمربیکلری)

«عَلَيْنَا بِالذَّهَابِ»: ما باید برویم (رد گزینه ۳) / «تَنْقُرُ»: نوک می‌زند (رد گزینه ۳) / «يَصْنَعُ»: می‌سازد (رد گزینه ۳) / «جَذُوعَ»: تنه‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «غُشًّا فِيهَا»: لانه‌ای در آن (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۲»

(کامران عبداللہی - کوهرشت)

«إِذَا لَمْ يَكُنْ لِنَقَارِ الْخَشَبِ»: اگر دارکوب نداشت (نداشته باشد) (رد گزینه ۴) / «مَنْقَرًا قَوًى»: منقاری قوی (رد گزینه ۴) / «أَنْ يَحْفَرُ»: سوراخ کند (رد گزینه ۱) / «الْأَشْجَارَ»: درختان / «الطَّعَامَ»: غذا (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۲»

(آرمین ساعده‌پناه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كُلَّ الْأَحْزَابِ بِمَا لَدَيْهِمْ»: همه گروه‌ها به آن چه دارند...

گزینه «۳»: «الغيم»: ابر / «أَنْزَلَ الْمَطَرَ»: باران را نازل کرد

گزینه «۴»: «هناك» در اول جمله آمده است و بعد از آن نیز یک اسم وجود دارد؛ بنابراین «هناك» معنی «وجود دارد، هست» می‌دهد نه «آنجا»!

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«نمی‌توانیم»: لا نستطيع / «زبانی»: (اسم نکره) لُغَةً (رد گزینه ۲) / «پیدا کنیم»: نجد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «که یافت نشود»: (فعل مجهول) لا تَوْجَد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «در آن»: فیها (ضمیر «ها» به «لغة» بر می‌گردد و مؤنث می‌آید) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «کلماتی وارد شده»: کلمات دخيلة (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۴»

(آیدین مصطفی‌زاده)

ترجمه عبارت صورت سؤال: باده‌ها جریان می‌یابند آنطور که کشتی‌ها نمی‌خواهند!

عبارت صورت سؤال و گزینه‌های مرتبط، به تقدیرگرایی و قضا و قدر اشاره دارند، ولی بیت گزینه «۴» می‌گوید همه چیز ما از طرف خداست و توسط خدا به وجود آمده است.

(مفهومی)

عربی، زبان قرآن (۳)

۹۱- گزینه ۳»

(مصطفی قدیمی فرد)

«أعلم» (مضارع): می دانم (رد گزینه ۲) / «أنّ»: که (رد گزینه های ۲ و ۴؛ بی شک، قطعاً نادرست است.) / «كلّ شيء» (شیء ← مفرد و نکره): هر چیزی (رد گزینه های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۱»

(رضا راشدرنیا)

«لا جُملة أجمَلُ»: هیچ جمله ای زیباتر نیست (رد گزینه ۳) / «كلام سُقراط أَلَدَى قال»: سخن سقراط که گفت (گفته است) / «إني أعلم»: قطعاً من می دانم؛ دقت کنید «إنّ» می تواند ترجمه نشود اما اگر ترجمه شود، باید اول جمله بیاید (رد گزینه ۳) / «لا أعلم»: نمی دانم (رد گزینه ۴) / «ولكنك لا تعلم»: اما تو نمی دانی (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أنتك لا تعلم»: که نمی دانی (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۳»

(معصومه ملکی)

«تَرَاهُم»: (از فعل «تَرَى»، به صیغه مفرد مذکر مخاطب، و ضمیر متصل «هُم» در نقش مفعول تشکیل شده است.) آنان را می بینی (رد گزینه های ۱ و ۲) / «خَلِقُوا»: (فعل ماضی مجهول) آفریده شده اند / «لحم»: گوشت / «غظلم»: استخوان / «عَصَب»: پی (در گزینه های ۲ و ۴، «غظلم» و «عصب» جابه جا ترجمه شده اند.) / در گزینه ۴، «چیزی» اضافی است.

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «قدرة» نکره است و به صورت (قدرتی) ترجمه می شود، در این گزینه «لای نفی جنس» نیز به کار رفته است و باید در ترجمه آن از «هیچ» استفاده شود.

گزینه ۲: «ذلك بائع» (اسم اشاره + اسم بدون ال) به صورت (آن فروشنده ای است) ترجمه می شود، در این گزینه «بضائع» نیز جمع است که مفرد ترجمه شده و نادرست است.

گزینه ۴: «إنطوى» فعل ماضی است و همراه حرف «قد» به صورت ماضی نقلی (به هم پیچیده شده است) ترجمه می شود.

(ترجمه)

۹۵- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

«دوست عزیزم»: (موصوف و صفت باید در جنس، مطابقت داشته باشند) صدیقی العزیز، صدیقتی العزیزة (رد گزینه ۴) / «بتواند»: (فعل مضارع است) يقدر (رد گزینه های ۳ و ۴) / «در امتحانات پایان سال تحصیلی»: فی إمتحانات نهاية السنة الدراسية (رد گزینه های ۲ و ۳) / «موفق شود»: أن ینجح (رد گزینه های ۲ و ۴؛ از نظر جنس، با کلمات قبلی جمله مطابقت ندارد.)

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۲»

(محمود باربرین - یاسوج)

در این گزینه، با توجه به اینکه «تبادل» مصدر باب تفاعل و یک اسم است، پس اسلوب شرط وجود ندارد. («إنّ» از حروف مشبّهة بالفعل است.)

(انواع هملاط)

۸۸- گزینه ۴»

(مبیر بگلری)

با توجه به معنی و مفهوم جمله در گزینه ۴، «مَن» برای جای خالی مناسب نیست و ادات شرط مناسب، «إِن» می باشد. (ترجمه عبارت: اگر گلی را به ثمر برسانید، حتماً به دور پایانی می روید!)

(انواع هملاط)

۸۹- گزینه ۳»

(محمود باربرین - یاسوج)

در این گزینه، «فَلّاحین» اسم نکره ای است که در ادامه، به همراه «ال» آمده است (الفلاحون)، در نتیجه «ال» ش را می توانیم به صورت اسم اشاره («این» یا «آن») ترجمه کنیم.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «معلّم» اسم نکره ای است که در ادامه به همراه «ال» آمده است، اما چون قبل از آن یک اسم اشاره هست (ذلك المعلم)، دیگر نمی توانیم «ال» ش را به صورت «این» یا «آن» ترجمه کنیم.

گزینه ۲: در این گزینه اسم نکره ای وجود ندارد که در ادامه به همراه «ال» آمده باشد. دقت شود «غابات» به «مازندران» اضافه شده و نکره نیست.

گزینه ۴: «دولة» اسم نکره ای است که در ادامه، جمع مکسر آن به همراه «ال» آمده است و «ال» ش را نمی توانیم به صورت «این» یا «آن» ترجمه کنیم، دقت شود که باید همان اسم نکره به همراه «ال» تکرار شود.

نکته مهم درسی:

معمولاً هرگاه در جمله اسم نکره ای بیاید و در ادامه، همان اسم با «ال» تکرار شود، در ترجمه می توانیم «ال» ش را به صورت «این» یا «آن» ترجمه کنیم.

(قواعد اسم)

۹۰- گزینه ۳»

(سیر مفرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه ای را می خواهد که در آن، «سعید» معرفه عَلم باشد، یعنی اسم یک شخص باشد؛ در گزینه ۳ این گونه است: «دوست من، فرزند عزیزش را سعید نامیده است!»

در سایر گزینه ها، «سعید» به معنی «خوشبخت، سعادتمند» است و اسم عَلم (خاص) نیست.

(قواعد اسم)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۶- گزینه «۲»

(مصطفی قدیمی فردر)

در این سؤال، دورترین عبارت از نظر مفهوم خواسته شده است. مفهوم حدیث صورت سؤال (هیچ مصیبتی بزرگتر از نادانی نیست!)، نکوهش و مذمت چهل و نادانی است، ولی بیت گزینه «۲» اشاره به نکوهش چهل ندارد، بلکه به نوعی به ستایش آن هم می‌پردازد!

(مفهوم)

۹۷- گزینه «۳»

(مبیر بیگلری)

«موتی» نادرست است و درست آن، «موتی» (به معنی: مُردگان) می‌باشد، ضمناً «أحیاء» (به معنی: زندگان) درست است نه «إحیاء»!

(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه «۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

اسم حروف مشبّهة بالفعل منصوب و خبر آن‌ها، مرفوع است. در گزینه «۴»، «المعلّمون» اسم حروف مشبّهة بالفعل است پس باید به صورت منصوب (المعلّمین) بیاید.

تکات مهم درسی:

فراموش نکنید اسم‌های جمع مذکر سالم، در حالت مرفوع با «و» و در حالت منصوب و مجرور، با «ی» می‌آیند.

(انواع عملات)

۹۹- گزینه «۲»

(افشین کریمیان فردر)

از میان حروف مشبّهة بالفعل «لکن» به معنی «ولی - اما» برای رفع ابهام و تکمیل معنا و مفهوم جمله ما قبل خود می‌آید.

ترجمه گزینه «۲»: ظلم عاقبتش سخت است اما شما نمی‌دانستید.

(انواع عملات)

۱۰۰- گزینه «۳»

(عمیدرضا قانر امینی - اصفهان)

«لا»ی نفی جنس، وجود چیزی را به صورت کامل نفی می‌کند. «لا» در «لا عاصفة قادرة...» از نوع نفی جنس است: «مؤمن پرهیزگار مانند کوهی محکم است، پس هیچ طوفانی قادر نیست که آن را حرکت دهد.»

تکات مهم درسی:

بعد از «لا»ی نفی جنس، اسمی می‌آید که نه «ال» دارد و نه «تنوین» و حرکت آخر آن، فتحه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا» (نه) در جواب کلمه پرسشی «أ: آیا» آمده است.

گزینه «۲»: «لا» در «لا تُشجّع» از نوع «نفی مضارع» است.

گزینه «۴»: «لا» در «لا تُسخر» از نوع «نهی» است.

(انواع عملات)

۱۰۱- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«اللّهُ الَّذِي»: خدا همان کسی است که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يُرْسِلُ»: می‌فرستد / «الرَّيَّاح»: باده‌ها / «تُثِيرُ»: برمی‌انگیزد (رد گزینه ۱) / «سَحَاباً»: ابری (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يَبْسُطُ»: آن را می‌گستراند (رد گزینه ۴) / «فِي السَّمَاءِ»: در آسمان

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۳»

(مصطفی قدیمی فردر)

«شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ» (ترکیب وصفی است و باید پشت سرهم ترجمه شود): چیزی طبیعی، یک چیز طبیعی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَنْ تُصَدِّقَ» (فعل مخاطب و معلوم): که باور کنی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تَسَاقُطُ» (مصدر): پی‌درپی افتادن (رد گزینه ۱) / «واقِعاً» در گزینه «۱» و «قطعاً» در گزینه «۴» اضافی است.

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کامران عبداللّهی - کوهرشت)

«التَّعَايُشِ السَّلْمِيِّ الَّذِي»: همزیستی مسالمت‌آمیز که (رد گزینه ۱) / «يُعَدُّ»: به‌شمار می‌رود / «يُسَاعِدُ»: کمک می‌کند / «الْمَجْتَمَعَاتُ الْمُتَحَضَّرَةُ»: جوامع متمدّن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يُؤَدِّي»: منجر می‌شود / «مَنْ دُونَ شَكٍّ»: بی‌تردید (رد گزینه ۳) / «السَّلَامُ الدَّائِمُ»: صلح پایدار (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۳»

(عمیدرضا قانر امینی - اصفهان)

«لَدِينَا صَدِيقٌ حَمِيمٌ»: دوستی صمیمی داریم (رد گزینه ۱)

«الظُّلُوهَا»: پدیده‌ها (رد گزینه ۲)

«حَتَّى يَغْلِبُوا»: تا چیره شوند (رد گزینه ۴)

تکات مهم درسی:

۱) در ترجمه، به مفرد و جمع بودن اسم‌ها دقت کنید؛ مثال: «الظُّلُوهَا» اسم جمع مکسر به معنای «پدیده‌ها» است و نباید به صورت مفرد (پدیده) ترجمه شود.

۲) هرگاه پس از حرف «حَتَّى» فعل مضارع بیاید، فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود؛ مثال: «حَتَّى يَغْلِبُوا»: تا چیره شوند

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۱»

(امیرفهرین شکوری)

الإعصار (گردباد)، الأعصار (جمع عصر) ← رد گزینه ۴

تَنْقَلُ (جابه‌جا می‌کند)، تَنْتَقِلُ (جابه‌جا می‌شود) ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

آخِر (دیگر)، آخِر (پایان) ← رد گزینه‌های ۳ و ۴

(ترجمه)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضایی‌فر)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) در پیمان عقبه اول، ۱۲ مرد یثربی هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منا با پیامبر بیعت کردند. در مراسم حج سال سیزدهم بعثت نیز، ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمانی بستند که به عقبه دوم مشهور است.

پیمان عقبه دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در شهر یثرب بود؛ زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به‌ویژه اوس و خزرج در آن حضور داشتند.

د) این تصمیم مردم یثرب هرگز عملی نشد.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

۱۱۲- گزینه «۴»

(هیبه مهبی)

سؤال وقایع سال ششم تا هشتم هجری را خواسته است و عبارت‌های «ب» و «ج» در این سال‌ها رخ داده‌اند.

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) حجة‌الوداع در سال دهم هجری روی داد.

د) اعلان براءت از مشرکان با نزول سورة براءت (توبه) در آخرین ماه‌های سال نهم هجری روی داد.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۱۳- گزینه «۱»

(فاطمه امیری)

عبارت «الف» نادرست است؛ زیرا شورای شش‌نفره اواخر خلافت عمر و نزدیک به زمان مرگ او تشکیل شد، نه پیش از وفات ابوبکر.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۲ و ۴۴)

۱۱۴- گزینه «۴»

(پوار پللیان)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اختلافات مذهبی از عوامل مشترک در فتح مصر و شام است.

گزینه «۲»: عمروعاص فرمانده سپاه مسلمانان در فتح مصر بود که آبادانی و ثروت فراوان آن را از نزدیک دیده بود.

گزینه «۳»: در جریان فتح شام (نه مصر) بود که خلیفه دوم در پی درخواست ساکنان مسیحی بیت‌المقدس برای قرارداد صلح به آنجا سفر کرد.

گزینه «۴»: یکی از نتایج فتح مصر در امان ماندن شام از خطر هجوم رومیان بود که قبل از فتوحات علاوه بر مصر، بر شام نیز حکومت می‌کرد.

(درستی گزینه «۴»)

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۱)

۱۰۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور قارج از کشور انسانی ۱۴۰۰)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «مردم خواب‌اند، پس هرگاه بмирند، بیدار می‌شوند!» مفهوم حدیث این است که انسان زندگی دنیوی را در خواب غفلت می‌گذراند و با مرگ، بیدار شده و حقایق را درمی‌یابد، در بیت گزینه «۲» دقیقاً به همین مفهوم اشاره شده است.

(مفهوم)

۱۰۷- گزینه «۴»

(معمرضا سوری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تتساقط ← تتساقط (فعل مضارع از باب تفاعل)

گزینه «۲»: تناولها ← تناولها (مصدر از باب تفاعل)

گزینه «۳»: إنتبهوا ← إنتبهوا (فعل ماضی از باب افتعال)

(ضبط حرکات)

۱۰۸- گزینه «۳»

(روح‌الله کلشن)

«إنفتحت» فعل ماضی از باب «إنفعال» است که سه حرف اصلی آن «ف ت ح» می‌باشد؛ بنابراین حرف «نون» در آن زائد و اضافی است.

سه حرف اصلی در سایر فعل‌های موردنظر، به‌ترتیب: «ن ظ ر»، «ن ق ل»، «ن ص ح» و «ن ش ر» است که «نون» از حروف اصلی آن‌ها به‌شمار می‌آید و زائد نیست.

(قواعد فعل)

۱۰۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن دو مصدر آمده باشد؛ در گزینه «۲»، «الأتجاهات» که مفرد آن «الاتجاه» است، مصدر باب «فِعال» و «تَحریک» مصدر باب «تفعیل» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إحتفاظ» (إفتعال) تنها مصدر این گزینه است.

گزینه «۳»: «تَقَدَّم» (تَفَعَّل) تنها مصدر این گزینه است.

گزینه «۴»: در این گزینه مصدر وجود ندارد. «مُتَعَلِّقَة» و «المُجاوِرَة» هیچ‌کدام مصدر نیستند و هر دو اسم فاعل محسوب می‌شوند.

(قواعد فعل)

۱۱۰- گزینه «۱»

(سیره مبینا مؤمنی)

فعل «يُمَنَع» ثلاثی مجرد است.

در سایر گزینه‌ها، فعل‌ها ثلاثی مزید و از باب «إفعال» هستند.

(قواعد فعل)

۱۱۵- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر بود.
د) پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد و سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند.
(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۶، ۵۹ و ۶۳)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه «۱»

(آی‌دا فتاح‌زاده)

الف) مردم جنوب غربی آسیا کاربرد فلزات مختلف مانند مس و قلع را آموخته بودند.

ب) اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین‌النهرین معروف به سومر به‌وجود آمد.
ج) شیوه حکومت حمورابی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.

د) بین‌النهرین با میان رودان به معنای سرزمین‌های میان دو رود دجله و فرات در کشور کنونی عراق است.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) امپراتوری قدیم

ب) امپراتوری جدید

ج) امپراتوری قدیم

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۱۸- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: آیین کنفوسیوس در دوران سلسله «هان» تعلیم داده می‌شد؛ اما در دوران «شی‌هوانگ‌تی» مورد مخالفت بود.

گزینه «۲»: آیین بودا از زمان سلسله «هان» وارد چین شد و سپس شروع به رشد و گسترش کرد.

گزینه «۴»: در دوران «شی‌هوانگ‌تی» بخش‌های مختلف دیوار چین به هم متصل شد تا یکپارچه گردد.

(تاریخ (۱)، هنر و چین، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۱۹- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) در حدود ۲۰۰۰ قبل از میلاد طایفه‌های بیابان‌گردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.

ب) فیثاغورث ریاضی‌دان و فیلسوف مشهور یونانی در عهد باستان می‌زیست و برخی اصول هندسه را کشف کرد.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳ و ۵۵)

۱۲۰- گزینه «۲»

(مهم‌رسایی)

ترتیب رویدادهای ذکر شده را تنها گزینه «۲» به درستی ذکر کرده است.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۰)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه «۳»

(فرزانه ناظمی)

متن سؤال به عامل «ارتفاع از سطح زمین» اشاره دارد؛ که یکی از عوامل موثر در به وجود آمدن نواحی مختلف آب‌وهوایی می‌باشد. یعنی با افزایش ارتفاع دما کاهش می‌یابد. از بین گزینه‌ها، قسمت اول گزینه «۲» و «۳» به این اصل مهم اشاره دارد. قسمت دوم سؤال، از ما دلیل متفاوت تابیدن پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه نسبت به ناحیه استوا (یعنی صفر درجه) را خواسته است و ما می‌دانیم مایل تابیدن دلیل این موضوع است؛ بنابراین پاسخ صحیح ما گزینه «۳» می‌باشد.

تکات مهم درسی:

۱) برای فهم این سؤال نیاز است که تشخیص داده شود هر مثال مربوط به کدام یک از عوامل تشکیل دهنده آب‌وهوای متفاوت است.

۲) اگر صورت سؤال از ما دلیل تفاوت تابش خورشید در مدار صفر درجه نسبت به مدار ۶۰ درجه را می‌خواست، پاسخ گزینه «۲» می‌شد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: متن سؤال به حرکت انتقالی اشاره ندارد؛ بلکه به عامل «ارتفاع» اشاره دارد.

گزینه «۲»: عمود تابیدن اشتباه است.

گزینه «۴»: قسمت اول این گزینه اشاره به تفاوت دما در اثر تفاوت در عرض‌های جغرافیایی دارد، نه عامل ارتفاع از سطح زمین.

(جغرافیا (۲)، نوای آب و هوایی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۲- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

بیابان «آکاما» در آمریکای جنوبی، به دلیل «فرونشستن هوا و عدم صعود آن» (مراکز پرفشار) و «جریان‌های آب سرد قطبی» ایجاد شده است.

(جغرافیا (۲)، نوای آب و هوایی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۲۳- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

به طور کلی، سه نوع بارش وجود دارد:

۱) بارندگی همرفتی: در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود؛ (رد گزینه «۳») همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد. بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع‌اند. (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

۲) بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی): این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

۳) بارندگی کوهستانی (ناهمواری): در این نوع بارندگی، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می‌شود.

(پغرافیا (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه ۲۷)

۱۲۴- گزینه «۲»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فلات‌ها مرتفع و نسبتاً هموار هستند.

گزینه «۳»: مجموعه‌ای از کوه‌ها که به شکل نواری در کنار هم قرار گرفته‌اند، رشته کوه را به وجود می‌آورد.

گزینه «۴»: در فلات‌ها، کناره‌ها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود.

(پغرافیا (۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۲۵- گزینه «۳»

(مهم‌رسایی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) از اشکال فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به طاق دریایی اشاره کرد.

ب) اشکال تراکمی حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است که از این نوع فرسایش می‌توان به تلماسه‌ها اشاره کرد.

(پغرافیا (۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۳۸ و ۵۰)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه «۱»

(فاطمه امیری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: ایران در نیمکره شمالی قرار دارد و نزدیکی به قطب جنوب کاملاً اشتباه است.

گزینه «۳»: ایران به اقیانوس اطلس هیچ ارتباط مستقیمی ندارد و ارتباط آن از طریق دریای عمان به اقیانوس هند است و ایران در نیمکره شمالی واقع شده است.

گزینه «۴»: صادرات اصلی ایران نفت، گاز، پتروشیمی و کالاهای صنعتی است. نه کشاورزی

(پغرافیا (۲)، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۷ و ۱۹)

۱۲۷- گزینه «۳»

(پوار یلیلیان)

ایران حدوداً ۸۷۵۵ کیلومتر مرز سیاسی مشترک با همسایگان خود دارد.

ایران کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان و طولانی‌ترین مرز را با عراق دارد.

(پغرافیای ایران، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه ۲۰)

۱۲۸- گزینه «۴»

(فرزانه ناطقی)

تخت سلیمان = البرز

قره‌داغ = آذربایجان

آلاداغ = کوه‌های شمال خراسان

علم کوه = منطقه کوهستانی البرز

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) کوه‌های شرق و جنوب شرقی

ب) منطقه کوهستانی غربی (زاگرس)

ج) منطقه کوهستانی مرکزی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر باعث شکل‌گیری قله دماوند در رشته کوه‌های البرز شده است.

گزینه «۲»: بخش اعظم چین خوردگی‌های منطقه کوهستانی البرز حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

گزینه «۴»: گنبد نمکی، توده‌ای از نمک است که به شکل تقریباً گنبدی بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به اطراف خود بالا می‌آید. (خروج گاز غلط است.) و نام دیگر توده‌های نفوذی آذرین، کوه‌های منفرد مرکزی می‌باشد.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۵، ۲۷، ۲۹ و ۳۰)

۱۳۰- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

دشت‌ها، سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصارهای کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است.

برخی دشت‌ها در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها)، ایجاد شده‌اند. مانند: دشت کاکان در فارس.

پارهای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند. مانند ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس.

تکته مهم درسی:

جلگه‌ها سرزمین‌های همواری هستند که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

فلسفه یازدهم

۱۳۱- گزینه «۳»

(عرفان دهرشیا)

الف) استقلال در اندیشه (فیلسوف تابع برهان و استدلال است، نه تابع افراد و اشخاص).

ب) رهایی از عادات غیرمنطقی (استقامت متفکران حق طلب بالاخره مؤثر واقع می شود و بسیاری از مردم عقاید باطل خود را کنار می گذارند).

ج) دوری از مغالطه ها

د) استقلال در اندیشه

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه های ۲۲ تا ۲۴)

۱۳۲- گزینه «۴»

(مهم رضایی بقا)

برخی فواید تفکر فلسفی عبارتند از: ۱) دوری از مغالطه ها ۲) استقلال در اندیشه ۳) رهایی از عادات های غیرمنطقی.

در گزینه «۱» شخص به کمک علم منطق از مغالطه های دور شده است. در گزینه «۲» شخص گزاره های بدون دلیلی را نپذیرفته است و دارای استقلال در اندیشه است. در گزینه «۳» شخص با بررسی دلایل یک عادت، از عادات های غیرمنطقی دور شده است. اما در گزینه «۴» شخص به جای این که سخن یک فیلسوف را که به دنبال اثبات باطل بودن یک عقیده است ارزیابی کند و در صورت درستی بپذیرد، او را متهم به تعصب و توهم می کند. پس برخلاف «رهایی از عادات های غیرمنطقی» عمل کرده است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه های ۲۲ تا ۲۴)

۱۳۳- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

تمثیل غار افلاطون مثالی برای دو فایده از فواید تفکر فلسفی است:

۱- استقلال در اندیشه = توسعه اندیشه مستقل

۲- رهایی از عادات های غیرمنطقی (نه هر عادت)

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

۱۳۴- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

اگر فرد خارج شده از غار ناگهان به طور کامل در معرض نور قرار گیرد، از رسیدن به واقعیت عاجز می ماند. اما اگر به تدریج و مرحله به مرحله چشمان وی با روشنائی خو بگیرد، یکی پس از دیگری انسان ها و حیوانات و اشیای واقعی را خواهد شناخت و همچنین پی خواهد برد که تصاویر روی دیواره غار سایه هایی بیش نبوده اند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه های ۲۴ و ۲۵)

۱۳۵- گزینه «۲»

(پرگل رمیعی)

بر اساس کتاب درسی، تالس عنصر مادی «آب» را مبدأ همه تغییرات می دانست و از مشاهدات طبیعی (تبدیل آب به بخار، یخ و باران) به این نتیجه رسید. اما هراکلیتوس به طور کلی معتقد بود «تغییر و دگرگونی» یک قانون کلی و فراگیر در جهان است و همه چیز در حال حرکت و سیلان است - یعنی دیدگاه او فلسفی تر و گسترده تر از نگاه مادی محور تالس بود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: برعکس بیان شده است. این هراکلیتوس بود که درباره اعداد و وحدتشان سخن گفت، نه تالس.

گزینه «۳»: نادرست است. تالس به تغییر اعتقاد داشت، اما آن را ناشی از آب، به عنوان عنصر اولیه، می دانست؛ او نگفته بود جهان از تغییر تهی است.

گزینه «۴»: هراکلیتوس به تضاد عناصر طبیعی اعتقاد داشت، اما تالس صرفاً آب را عنصر اول دانسته بود، نه اینکه به تضاد عناصر قائل باشد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۶- گزینه «۲»

(علی معزی)

در تفکر هراکلیتوس نظریه وحدت اعداد مقدم بر نظریه دوم او، یعنی تغییر و تحول دائمی جهان، بود. هراکلیتوس معتقد به تغییر دائمی در جهان و پارمنیدس معتقد به ثبات و پایداری در جهان بود.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

۱۳۷- گزینه «۳»

(فیروز نژاد نطف - تبریز)

علت رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: آرا و نظرات گوناگون و متضاد در بخشی از آسیای صغیر جریان داشت، نه آتن.

گزینه «۲»: غلبه تشویش و نگرانی بر مردم به علت نظرات متضاد اندیشمندان آسیای صغیر بود، نه به خاطر سوفسطائیان.

گزینه «۴»: تضاد فکری این اندیشمندان باعث بیهوده خواندن اندیشه آنان توسط سوفسطائیان شد نه برعکس.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

۱۳۸- گزینه «۳»

(بوار پاکرل - فاروج)

علت ظهور سوفیست ها در یونان باستان اختلافات نظری فیلسوفان پیش از سقراط درباره مباحث هستی شناسی (نه فقط مباحث طبیعت شناسی) و آشفتگی فکری در آن دوره بوده است. دانستیم که فیلسوفان اولیه از تالس تا زمان سقراط همه در پی تبیین منشأ دگرگونی و کثرات در کل هستی بودند نه اختصاصاً فقط طبیعت.

علت رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: پارمنیدس عقیده داشت که هستی یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد و برای این ادعای خود استدلال ارائه کرد.

گزینه «۲»: پارمنیدس هستی را امر واحد (یکتا)، ثابت (بدون تغییر) و جاودان و فناپذیر (ابدی) می دانست.

گزینه «۴»: پارمنیدس حواس ظاهری را قادر به تشخیص ویژگی های اساسی هستی نمی دانست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۲ تا ۳۴)

۱۳۹- گزینه «۱»

(مفرد کرمی نیا - رفسنجان)

در این بیت، «اینجا» عالم غیر حقیقی یا همان عالم سایه‌های درون غار است. شاعر می‌گوید: خداوند (نه فیلسوف) مرا به اینجا آورده و خودش مرا به سرای حقیقی (وطن) باز می‌گرداند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۴۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۴»

(پرگل رمیمی)

وقتی انسان به‌صورت طبیعی برای رفع نیازهای خود به اشیای پیرامون مراجعه می‌کند، یعنی وجود داشتن این اشیاء را بدیهی می‌داند و با آن‌ها ارتباط واقعی برقرار می‌کند. این رفتار بیانگر نوعی «دانستن» و «پذیرفتن هستی اشیاء» است، که در کتاب به‌صراحت به‌عنوان پایه بحث فلسفی هستی و چیستی معرفی شده است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۲)

۱۴۲- گزینه «۱»

(علی معزی)

تفاوت وجود و ماهیت فقط در ذهن و از جهت مفهوم است، وگرنه در خارج، دو امر جداگانه به نام وجود و ماهیت نداریم. آن دو مفهوم، دو جنبه از یک چیزند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک چیزند.

گزینه «۳»: وجود و ماهیت دو جنبه از یک چیزند و نه وجود و هستی.

گزینه «۴»: چیستی و هستی در خارج از ذهن تفکیکی ندارند و در ذهن مغایر می‌باشند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۴۳- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

«مغایرت وجود و ماهیت» نظری است که قبل از ابن‌سینا به آن توجه شده است، اما توجه خاص ابن‌سینا به این بحث، مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ابن‌سینا مغایرت وجود و ماهیت را پایه یکی از برهان‌های خود در اثبات وجود خدا قرار داد. پس «مغایرت وجود و ماهیت» مقدم بر برهان «وجود و امکان» است.

گزینه «۳»: توماس آکوئیناس بعد از ابن‌سینا «مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد، بنابراین اگر تقلیدی هم در کار باشد، آکوئیناس از ابن‌سینا تقلید کرده است، نه برعکس.

گزینه «۴»: اروپاییان از طریق مکتب تومیسیم مجدداً با فلسفه ارسطویی ارتباط برقرار کردند نه اینکه نخستین‌بار این مکتب باعث آشنایی فلاسفه اروپایی با فلسفه ارسطویی شده باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۴- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

فلسفه توماس آکوئیناس بیشتر به اندیشه‌های ابن‌سینا و تا حدودی به ابن‌رشد متکی بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغایرت وجود و ماهیت را شخص ابن‌سینا پایه برهان «وجود و امکان» در اثبات خدا قرار داد.

گزینه «۲»: توماس اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن را در اروپا گسترش داد.

گزینه «۳»: مکتب تومیسیم که آکوئیناس آن را پایه‌گذاری کرد، هنوز هم به نام وی در اروپا در جریان است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۵- گزینه «۱»

(عرفان دهرشیا)

از آنجا که برخی موجودات ممکن‌الوجود هستند و برخی خیر (مثل خدا) و از آن طرف برخی ممکن‌الوجودها معدوم هستند (موجود نیستند) و برخی خیر و برخی معدوم‌ها ممکن‌الوجود نیستند (مثل متمنع‌الوجودهای بالذات)، لذا نسبت همه این موارد، عموم و خصوص من‌وجه می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۶- گزینه «۱»

(مفرد رضایی‌بغا)

انسان می‌تواند نویسنده باشد یا نباشد. پس نویسنده‌بودن برای انسان، امکانی است. اما نویسنده باید انسان باشد و انسان بودن برای نویسنده وجوبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مثلث نمی‌تواند چهارضلعی باشد، پس امتناعی است، همچنین چهارضلعی نمی‌تواند مثلث باشد و باز هم امتناعی است.

گزینه «۳»: دیوار می‌تواند سفید باشد یا نباشد، پس امکانی است؛ البته سفید هم می‌تواند دیوار باشد یا نباشد و امکانی است.

گزینه «۴»: اسب بالدار می‌تواند موجود باشد یا نباشد، پس امکانی است. همچنین موجود می‌تواند اسب بالدار باشد یا نباشد و امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۷- گزینه ۱»

(یوار پاکرل - فاروج)

حمل مفهوم وجود بر ماهیتی مانند «اسب طایر و پروازکننده» یک قضیه امکانی است؛ یعنی با اینکه هم‌اکنون اسب پروازکننده‌ای نداریم، اما ممکن است روزی چنین مخلوقی را مشاهده کنیم. علاوه بر این همین که بتوان در عالم ذهن مفاهیم و ماهیت‌های خیالی را با مفهوم وجود مرتبط کرد و مفهوم وجود را بر آن حمل کرد، یعنی آن ماهیت یک مفهوم ممکن‌الوجود است که زمانی ممکن است پدید بیاید و ممتنع‌بالذات نیست. پس حمل وجود بر «اسب طایر» نه ممتنع و نه ضروری بلکه حملی امکانی است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: چون ماهیت «اسب پروازکننده» اکنون موجود نیست، پس نمی‌تواند مصداق یک مفهوم واجب‌الوجود بالغیر باشد. مفاهیم واجب‌الوجود بالغیر ضرورتاً وجود دارند، اما با واسطه‌ای به نام علت.

گزینه ۳: حمل وجود بر «اسب طایر» نه ممتنع و نه ضروری بلکه حملی امکانی است.

گزینه ۴: حمل مفهوم وجود بر هر مفهومی مانند «اسب طایر» که ممکن‌الوجود بالذات است امکانی است. تعریف درست مفهوم ممکن‌الوجود بالذات آن است که چنین مفاهیم و ماهیت‌هایی در مقابل حمل وجود یا سلب وجود بی‌اعتنا و در حالت تساوی هستند که در نهایت به واسطه علتی بیرون از ذات خودشان هستی پیدا می‌کنند یا معدوم می‌شوند. بنابراین تعریف ممکن‌الوجود به مفهومی که در عین حال هم ممکن است باشد و هم غیرممکن است باشد، تعریفی نادرست و تناقض‌آمیز است.

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۴۸- گزینه ۳»

(فیروز نژادتجف - تبریز)

در قضایایی که رابطه موضوع با محمول امکانی است تغییر نسبت، امکانی بودن قضیه را عوض نمی‌کند. یعنی اگر «است»، «نیست» بشود و «نیست» «است» بشود همچنان قضیه امکانی است. هر دو قضیه گزینه ۳ امکانی می‌باشد. اما تغییر نسبت قضیه وجوبی، آن را امتناعی کرده و تغییر نسبت قضیه امتناعی آن را وجوبی می‌کند.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آب سیال است. (وجوبی) - هوا سرد است. (امکانی)

گزینه ۲: هوا وزن ندارد. (امتناعی) - انسان متفکر است. (وجوبی)

گزینه ۴: انسان ممکن‌الوجود است. (وجوبی) - مربع دایره ممتنع‌الوجود است. (وجوبی)

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۹- گزینه ۱»

(مهمر کرمی‌نیا - رفسنجان)

درخت قطعاً مفهومی ممکن‌الوجود بالذات است؛ پس رابطه موضوع و محمول در این قضیه وجوبی است؛ زیرا نمی‌توان گفت «درخت ممکن‌الوجود بالذات نیست».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: غول یک چشم، مفهومی ممکن‌الوجود بالذات است. پس رابطه امتناعی در این قضیه برقرار است.

گزینه ۳: خداوند واجب‌الوجود بالذات است نه بالغیر؛ پس رابطه از نوع امتناعی است.

گزینه ۴: انسان واجب‌الوجود بالغیر است نه بالذات؛ پس رابطه در اینجا امتناعی است.

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۵۰- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ممکن‌الوجود ذاتی است که هم می‌تواند باشد و هم می‌تواند نباشد (نه از وجود ابا دارد و نه از عدم).

ممتنع‌الوجود بالذات: موضوعی است که وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود.

دیو و لباس «ممکن‌الوجود» هستند و مربع پنج‌ضلعی «ممتنع‌الوجود بالذات» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: همه ممکن‌الوجود هستند.

گزینه ۳: خدا «واجب‌الوجود بالذات»، خرس پرنده و اژدها «ممکن‌الوجود» هستند.

گزینه ۴: انسان «ممکن‌الوجود» و شریک‌الباری و مثلث مربع «ممتنع‌الوجود بالذات» هستند.

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

منطق

۱۵۱- گزینه ۱»

(پرگل رمیمی)

در تعریف «اهلی» ابتدا متضاد لغوی آن و مترادف‌هایی برای آن ذکر شده (تعریف لغوی) و سپس مصادیقی از آن بیان شده و مصادیقی از آن سلب شده است (تعریف از طریق ذکر مصادیق).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تعریف «برق» با مفهوم عام «انرژی» آغاز شده، سپس ویژگی متمایز آن (به‌وجود آمده از حرکت الکترون‌ها و کاربردش) آمده است. بنابراین منطق با ساختار تعریف مفهومی است.

گزینه ۳: در تعریف «هواپیما» ابتدا آن را در دسته عام «وسایل نقلیه» قرار داده، سپس وجه تمایز آن (پرنده بودن و حرکت در آسمان به‌واسطه نیروی موتور و بال) را ذکر کرده است. این هم تعریف مفهومی است.

گزینه ۴: در تعریف «شعر» ویژگی عام «کلام» و سپس ویژگی خاص‌تر مانند «آهنگین بودن، وزن و قافیه داشتن، و انتقال احساس» آمده است. پس این نیز تعریف مفهومی است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۵۲- گزینه «۱»

(علی معزی)

تعریف مفاهیم مختلف، بر عهده منطق نیست. گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریفی دقیق از آنهاست. برای تعریف مفهومی نیازی به تشخیص تمام ذاتیات اشیا نداریم و تمایز نهادن میان برخی ویژگی‌های مشترک آن مفهوم با دیگر مفاهیم و ویژگی اختصاصی آن مفهوم کافی است. در میان ویژگی‌های مشترک هر مفهوم با مفاهیم دیگر خواه‌ناخواه ممکن است برخی ذاتیات مفهوم تشخیص داده شود، اما تشخیص تمام ذاتیات اشیا و مفاهیم برای تعریف مفهومی لازم نیست.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۱)

۱۵۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

هر تعریفی صحیح نیست؛ تعریفی صحیح است که شرایط زیر را داشته باشد: ۱- واضح باشد. ۲- جامع باشد. ۳- مانع باشد. ۴- دوری نباشد. گاه شرایط دوم و سوم را در کنار یکدیگر ذکر می‌کنند و می‌گویند: «تعریف باید جامع افراد و مانع اغیار باشد (یعنی جامع و مانع باشد)» و این یعنی رابطه تعریف با آنچه تعریف می‌شود (مفهوم مجهول) از نظر مصادیق، رابطه تساوی باشد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۵۴- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنماچی)

- تعریف ماهی: آیا همه ماهی‌ها، مهره‌دارانی هستند که دارای آبشش هستند؟ بله - جامع است. آیا فقط ماهی‌ها، مهره‌دارانی هستند که دارای آبشش هستند؟ خیر - مانع نیست (قورباغه) - تعریف پرنده:

آیا همه پرنده‌ها حیوان پروازکننده هستند؟ خیر - جامع نیست (شترمرغ) آیا فقط پرنده‌ها حیوان پروازکننده هستند؟ خیر - مانع نیست (خفاش) (منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۵۵- گزینه «۴»

(عرفان دهرشیا)

طبق فعالیت تکمیلی کتاب درسی باید بدانید که استدلال طوطی در داستان مذکور، استقرای تمثیلی است. در گزینه «۱» استنتاج بهترین تبیین آمده است و در گزینه‌های «۲» و «۳» نیز از استقرای تعمیمی استفاده شده است. (دقت کنید که در گزینه «۲» آمارها قطعاً تمام تصادفات را ناشی از سرعت غیرمجاز نشان نمی‌دهند، بلکه اکثر تصادفات این‌گونه‌اند، اما گوینده این آمارها را به کل تصادفات تعمیم داده است.) اما در گزینه «۴» استقرای تمثیلی بیان شده، زیرا صرف شباهت ظاهری بین دو درس (از یک فصل بودن) باعث شده حکم یکی به دیگری سرایت داده شود.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۴۵، ۴۶ و ۵۱)

۱۵۶- گزینه «۲»

(مهمد رضایی‌رقا)

استدلال استقرایی تعمیمی که از بررسی چند نمونه تصادفی، حکمی درباره کل جامعه آماری می‌دهد، بر مبنای تخمین بنا شده است و نمی‌توان نتیجه قطعی از آن گرفت. وقتی می‌گوییم: «پس از خرید سوغاتی از چند مغازه شهر، متوجه شدم که کاسبان این شهر گران‌فروش هستند.» استقرای تعمیمی است، زیرا از بررسی چند مغازه جزئی، حکمی کلی به کاسبان آن شهر نسبت داده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استقرای تمثیلی است.

گزینه «۳»: استنتاج بهترین تبیین است.

گزینه «۴»: استدلال قیاسی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱، ۴۲، ۴۵، ۴۶ و ۴۸)

۱۵۷- گزینه «۲»

(یوادر پاکرل - فاروج)

همه عبارت‌ها و گزاره‌های مطرح‌شده بیانگر فرایند استنتاج بهترین تبیین توسط ذهن انسان‌های مختلفی است که در برخورد با رویدادهای مختلف سعی کرده‌اند نتیجه‌گیری‌های مناسبی را از میان تبیین‌ها و حالات ممکن در ذهنشان بیرون بکشند. اما در گزینه «۲» و عبارت «کارمند بانک الف با مسعود بدرفتاری می‌کند و او حاضر نیست در هیچ بانکی باشد.» در واقع مسعود با دیدن بداخلاقی یک کارمند دچار تعمیم شتابزده نسبت به همه کارمندان بانک‌ها شده است و حاضر نیست وقتش را در بانک سپری کند. این گزینه یک استقرای تعمیمی ضعیف است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۸ تا ۵۰)

۱۵۸- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «است» اسنادی نیست و محمول «موجود در آذربایجان غربی» است.

گزینه «۲»: قضیه شخصی بوده و سور ندارد.

گزینه «۴»: قضیه شخصی است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

۱۵۹- گزینه «۱»

(مهمد کرمی‌نیا - رفسنجان)

اگر قضیه‌ای جزئی باشد، شخصیه نیست و اگر موضوع قضیه‌ای جزئی باشد، قضیه محصوره نیست.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۶۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۱۳۰۰)

در منطق با جملات انشایی (امری، پرسشی، تعجبی، ندا و ...) کاری نداریم. زیرا صرفاً بیانگر تمایلات و احساسات درونی ما هستند و در آن‌ها نمی‌توان از مغالطات سخن گفت. این جملات اصلاً قابلیت صدق و کذب ندارند که بتوان به آن‌ها خطایی نسبت داد.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه «۴»

(امسان عالی نزار)

الف) در قیمت ۳۰,۰۰۰ ریال، به دلیل پایین بودن قیمت و ارزان تر بودن کالا، تقاضا زیاد است (۴۰۰ کیلو از کالا را تقاضا دارند). اما تولیدکنندگان برای تولید کالا به دلیل پایین بودن قیمت و سودآوری کمتر، انگیزه و تمایل چندانی ندارند و تنها ۲۰۰ کیلو از کالا را تولید می کنند، در نتیجه خواهیم داشت:

حداکثر پرداختی مصرف کنندگان در قیمت ۳۰,۰۰۰ ریال
میلیون ریال ۶ = ریال ۶,۰۰۰,۰۰۰ = $۳۰,۰۰۰ \times ۲۰۰$
ب) در قیمت های بالاتر از ۴۰,۰۰۰ ریال (قیمت تعادلی) کمبود تقاضا و مازاد عرضه وجود دارد.

ج) حداکثر درآمد تولیدکنندگان در ردیف ۳ (قیمت و مقدار تعادلی) قیمت ۴۰,۰۰۰ ریال هست.

ریال $۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۰,۰۰۰ \times ۳۰۰$ = حداکثر درآمد تولیدکنندگان

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه های ۴۸ تا ۵۱ و ۵۴)

۱۶۲- گزینه «۳»

(آفرین ساپیری)

الف) خانوارها «کالا و خدمات» مورد نیاز خود را از کسب و کارها (بنگاه ها) خریداری می کنند.

ب) خانوارها منابع تولید (نیروی کار، سرمایه و زمین) را از طریق «بازار عوامل تولید» به بنگاه ها عرضه می کنند.

ج) بنگاه ها در ازای ارائه کالا و خدمات به بازار محصولات، «درآمد» دریافت می کنند.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه های ۴۶ و ۴۷)

۱۶۳- گزینه «۲»

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ - نوبت اول اردیبهشت ماه)

بازار اشاره شده در صورت سؤال به بازار انحصاری فروش اشاره دارد. بازار انحصاری فروش بازاری است که در آن فقط یک فروشنده برای یک کالا یا خدمت خاص وجود دارد و هیچ رقیبی ندارد.

ویژگی های اصلی:

تنها تولیدکننده: فقط یک شرکت یا فروشنده وجود دارد.

نبود جایگزین: محصول یا خدمت مشابهی در بازار نیست.

کنترل قیمت: فروشنده می تواند قیمت را تا حد زیادی تعیین کند. در این

بازار فروشنده قیمت گذار و خریداران قیمت پذیر هستند.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه های ۵۱ و ۵۲)

۱۶۴- گزینه «۳»

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ - نوبت اول اردیبهشت ماه)

الف)

= درآمد فروشندگان در هر سطح از قیمت

قیمت محصول $\times$ میزان محصول فروش رفته (نه تولید شده)

در نقطه B درست است تعداد ۲۰ عدد از کالا تولید شده، اما در این

سطح از قیمت تنها ۱۰ عدد تقاضا از سمت تقاضاکنندگان وجود دارد. در

نتیجه درآمد فروشندگان در این نقطه برابر است با:

تومان $۴۰۰۰ = ۴۰۰ \times ۱۰$ = درآمد فروشندگان در هر نقطه B

در نقطه E که محل برخورد منحنی های عرضه و تقاضا و نقطه تعادل بازار

است تعداد ۲۰ عدد از کالا تولید شده و به همان میزان تقاضا در بازار نیز

وجود دارد. در نتیجه درآمد فروشندگان در این نقطه برابر است با:

تومان $۶۰۰۰ = ۲۰ \times ۳۰۰$ = درآمد فروشندگان در هر نقطه E

= تغییر درآمد فروشندگان در نقطه B نسبت به نقطه تعادل (نقطه E)

تومان $۲۰۰۰ = ۶۰۰۰ - ۴۰۰۰$

ب) در نقطه D و سطح قیمت ۲۰۰ تومان، میزان تقاضا برابر با ۳۰ عدد

و میزان عرضه برابر با ۱۰ عدد است. مشاهده می شود که در این سطح از

قیمت میزان تقاضا بیشتر از میزان عرضه است و در اصطلاح گفته می شود

بازار با مازاد تقاضا و یا کمبود عرضه مواجه است.

- در بازار به دلیل پایین بودن قیمت و ارزان بودن کالا، تقاضاکنندگان میزان

زیادی از کالا را تقاضا دارند؛ درحالی که به دلیل ارزان بودن کالا و پایین

بودن میزان سود، تولیدکنندگان تمایل چندانی به تولید کالا ندارند و تنها

۱۰ عدد از کالا را تولید می کنند. در نتیجه اگر تمامی ۱۰ عدد کالای

تولید شده توسط تولیدکنندگان خریداری شود، هنوز تقاضاکنندگان در بازار

برای کالا به میزان ۲۰ عدد تقاضا دارند $(۲۰ - ۱۰ = ۲۰)$ ولی

تولیدکنندگان دیگر حاضر به تولید در این سطح از قیمت نیستند. در این

شرایط اقتصاددانان می گویند بازار با مازاد تقاضایی معادل ۲۰ عدد مواجه

است.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه های ۴۸ تا ۵۱ و ۵۴)

۱۶۵- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) در «مالیات بر ارزش افزوده»، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

ب) «تعرفه‌های گمرکی» معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به‌کار گرفته می‌شوند.

ج) «مالیات بر مصرف» نهایتاً به‌وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

د) اساس و مبنای «مالیات بر دارایی» ثروت مؤدی است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۶۶- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف)

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۱)

$$\text{تومان } ۲۵۰ = ۲۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}$$

ب) اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله سوم پرداخت شده است برابر است با میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۲)

$$\text{تومان } ۳۲۰ = ۳,۲۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}$$

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر؛ در نتیجه خواهیم داشت:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۳)

$$\text{تومان } ۵۵۰ = ۵,۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۳)

۱۶۷- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

منابع مالی دولت معمولاً از محل مالیات، فروش دارایی‌های عمومی و ایجاد بدهی مانند فروش اوراق مشارکت تأمین می‌شود.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۵۹)

۱۶۸- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

نکته: هر کشوری که بتواند کالایی را با قیمت تمام‌شده کمتری در مقایسه با سایر کشورها تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق خواهد داشت.

باتوجه به اطلاعات داده شده، کشور A در تولید بادام و کشور B در تولید پسته مزیت مطلق دارند. در نتیجه بهتر است در محصولی که مزیت دارند، تخصص و تمرکز یابند و محصولات خود را با یکدیگر مبادله کنند. بنابراین

کشور B، باید پسته را در کشور خود تولید کند و بادام را از کشور A خریداری کند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۹- گزینه «۱»

(آفرین سامری)

الف) در سال ۱۹۹۲، آمریکا، کانادا و مکزیک پیمان تجارت آزاد مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند. بیل کلینتون رئیس جمهور وقت آمریکا بیان کردند نفتا به معنای شغل و درآمد مناسب برای آمریکایی‌هاست.

ب) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به قرارداد گات مشهور شد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۷۰- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی (نه همه آنها) را در داخل کشور فراهم کند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۷)

دفترچه پاسخ

**آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۷ مرداد**

**تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه**

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳

(مادر کریمی)

عبارت «سرخورده شدن» حرف اضافه «از» می گیرد. «پرداختن» نیز «به» می گیرد:

در نیمه دوم قرن دوازدهم در اصفهان و بعدها در سایر نقاط ایران، گروه هایی از شاعران از پیچ و خم ها و تلاش های مضمون یابی سبک هندی سرخورده و ملول، به سبک های گذشته بازگشت نمودند و به تتبع در سبک های کهن برای برداشتن گامی به جلو و ارائه سروده های منطبق با زبان و فرهنگ خویش پرداختند.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۲

(مادر کریمی)

متن از یادگیری معلم و نیز نگاه آموزش سنتی به خطای دانش آموز، سخنی نگفته است. علاوه بر این، نمی گوید که نظام های جدید آموزشی نقش معلم را در آموزش کمرنگ تر می کند، یا دانش آموزان را به حال خود رها می کند. بلکه می گوید هدف این نظام ها تقویت مهارت های حل مسئله، تفکر انتقادی و توانایی یادگیری مستقل است، یعنی این موارد، مهارت هایی تغییر پذیرند.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳

(مادر کریمی)

متن به صراحت می گوید زمان روانی «با معنا، هیجان و توجه» در آمیخته است. یعنی آنچه انسان تجربه می کند، تابع احساس و موقعیت است، نه صرفاً عدد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۲

(مادر کریمی)

نویسنده با مثال متن، می خواهد نشان دهد ادراک زمانی بسته به کیفیت تجربه تغییر می کند. درسی که جذاب باشد، زمانش کوتاه حس می شود؛ این دقیقاً هدف نویسنده از مثال بوده است.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(مادر کریمی)

به جز گزینه ۱، سه واژه ی همه ی گزینه ها مترادف اند. در گزینه ۱، «اکراه» و «انزجار» مترادفند و «رغبت» متضاد آن هاست.

(انساب اریه، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(عمیر کنی)

وقتی برخی الف ها ب نیستند، یعنی بخش هایی باید در نمودار باشد که الف هست ولی ب نیست. یعنی الف نباید تماماً درون ب باشد. همچنین این دو دسته کاملاً از هم جدا نیز نیستند، چرا که برخی الف ها ب هستند. معلوم است که گزینه های ۱ و ۴ نادرست است. همچنین ما از وجود ب که الف نباشد، خبری نداریم. پس دو حالت گزینه ۳ هر دو ممکن است.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۳

(انساب اریه، هوش کلامی)

نه همه میوه ها شیرین است و نه همه شیرین ها میوه اند. اما برخی میوه ها شیرین اند. همچنین سیب ها همه میوه اند ولی همه میوه ها سیب نیستند. پس تا این جا تکلیف دسته های الف، ب و ج معلوم است. اما بخش مشترک سه دسته الف، ب، ج، می شود سیب های شیرین.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۱

(عمیر اصفهانی)

اطلاعات را در جدول می نویسیم:

دهه	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰
نام	مانی / مینا (۳)	نیم (۳)	مانی / مینا (۳)	مونا (۱)
آجیل	بادام / پسته (۷)	تخمه (۲)	بادام / پسته (۸)	پسته (۱) / فندق (۶)
موسیقی	پاپ (۲) / مکر (۴) / راک (۵)	رپ (۲)		
ساز	عود / تار (۸)	سنتور (۸)	عود / تار (۷)	سنتور (۴) / سه تار (۸)

۱) مونا از همه کوچک تر است و پسته دوست ندارد.

۲) متولد دهه شصت تخمه و رپ دوست دارد و از آن که پاپ دوست دارد بزرگ تر است.

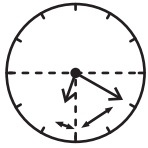
۳) مینا تخمه دوست ندارد، پس متولد دهه شصت نیست، مانی هم بادام دوست دارد، پس او هم متولد دهه شصت نیست. مونا هم متولد دهه هشتاد

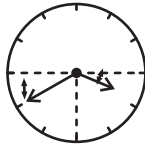
۲۶۲- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

هر دو عدد روی ساعت، $\frac{360}{12} = 30^\circ$ فاصله دارند. دقت کنید عقربه ساعت‌شمار در هر یک از ساعت‌های صورت سؤال، به‌طور دقیق روی عدد یادشده نیست و از آن فاصله گرفته است.

۱۸:۲۰

۱۵:۴۰

$$2 \times 30^\circ = 60^\circ$$

$$1 \times 30^\circ = 30^\circ$$

$$\frac{20^\circ}{60^\circ} \times 30^\circ = 10^\circ$$

$$\frac{40^\circ}{60^\circ} \times 30^\circ = 20^\circ$$

زاویه عقربه‌ها از مبدأ:

$$60^\circ + 10^\circ = 70^\circ$$

$$180^\circ - (20^\circ + 30^\circ) = 130^\circ$$

کل فاصله:

$$130^\circ - 70^\circ = 60^\circ$$

اختلاف خواسته‌شده:

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۴»

(ممیر کنی)

پنج ساعت و شش دقیقه قبل از ساعت شانزده و چهل دقیقه و پنج ثانیه:

$$16:40:05''$$

$$- 5:06:00$$

$$11:34:05''$$

هفده ساعت و بیست و چهار دقیقه و پانزده ثانیه بعد:

$$11:34:05''$$

$$+ 17:24:15''$$

$$28:58:20'' \xrightarrow{-24} 4:58:20''$$

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۲»

(ممیر کنی)

بین روز نخست ماه اردیبهشت و روز سی مهر، ۱۸۴ روز فاصله است:

$$30 + (4 \times 31) + 30 = 184$$

ماه مهر چهار ماه سی و یک روزه باقی اردیبهشت

$$184 = (26 \times 7) + 2$$

این ۱۸۴ روز، ۲۶ هفته و ۲ روز است:

پس اگر یک اردیبهشت شنبه باشد، سی مهر دوشنبه است.

(تقریب، هوش منطقی ریاضی)

است، پس متولد دهه شصت نیماست. پس مانی و مینا متولدین دهه‌های ۵۰ و ۷۰ هستند.

(۴) آن که متال دوست دارد بزرگ‌ترین نیست. آن‌که سنتور دوست دارد، کوچک‌ترین نیست.

(۵) متولد دهه پنجاه رپ دوست ندارد، متال و پاپ را هم همین‌طور. پس او راک دوست دارد.

(۶) مانی بادام دوست دارد و نیما تخمه. مونا پسته دوست ندارد، پس فندق دوست دارد و پسته به مینا می‌رسد.

(۷) مانی عود و بادام دارد و مینا پسته و تار، این موارد را به جدول اضافه می‌کنیم.

(۸) مونا سنتور نمی‌نوازد، عود و تار هم نمی‌نوازد. پس سه‌تار می‌نوازد. هم به همین استدلال سنتور می‌نوازد.

جدول را با حذف اضافه‌ها ساده‌تر می‌کنیم:

دهه	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰
نام	مانی / مینا	نیما	مانی / مینا	مونا
آجیل	بادام / پسته	تخمه	بادام / پسته	فندق
موسیقی	راک	رپ		
ساز	عود / تار	سنتور	عود / تار	سه‌تار

و اطلاعات دیگری نداریم. طبق جدول بالا، متولد دهه ۵۰ است که راک دوست دارد.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۱»

(ممیر اصفهانی)

طبق جدول بالا مونا قطعاً سه‌تار دارد.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۱»

(ممیر اصفهانی)

طبق جدول بالا متولد دهه شصت نیماست.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۲»

(ممیر اصفهانی)

آجیل مونا، فندق است.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممنرلی)

در چهار سال متوالی، یکی از سال‌ها کیسه است. پس کل روزها،
 $1461 = (4 \times 365) + 1$ روز است که ۲۰۸ هفته و ۵ روز است:

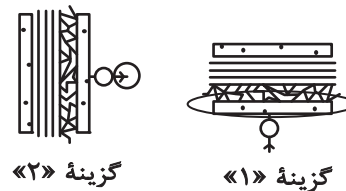
$$1461 = (208 \times 7) + 5$$

پس حداقل تعداد جمعه‌ها ۲۰۸ و حداکثر آن ۲۰۹ است.

(تقویم، هوش منطقی ریاضی)

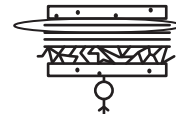
۲۶۶- گزینه «۳»

قسمت‌های متفاوت دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»

گزینه «۱»

گزینه «۴»

(دوران، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

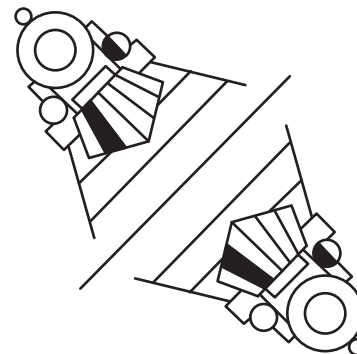
همه شکل‌ها از دوران هم به دست می‌آیند، جز این که در گزینه «۲» دو خط
 جابه‌جا رسم شده‌اند:

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۳»

تقارن مدتظر:

(قرینه یابی، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۳»

(ممیرکنبی)

تعداد بخش‌های رنگی در شکل‌ها از چپ به راست یکی یکی بیش‌تر می‌شود.

(الگوی فطری، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممنرلی)

مجموع قسمت‌های رنگی هر دایره در هر ردیف، یک دایره رنگی کامل،

تشکیل می‌دهد.

همچنین در هر ستون، هر یک از دندان‌های پایین شکل، دقیقاً دو بار آمده

است.

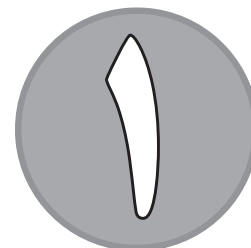
(ماتریس، هوش غیرکلامی)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۱۷

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۷ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، گلناز بینقی، محمد پردل نظامی، محمد ابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، آروین حسینی، علی حسینی‌نوه، پیمان طیار، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، فاطمه قرببیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، معصومه ملکی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، سیدآرش مرتضائی‌فر، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دھدشیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کریمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

آشنایی با منطق و استدلال

ریاضی

(استدلال ریاضی)

تابع

(توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی)

صفحه‌های ۱۲ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- نظیر عبارت توصیفی (معکوس مجموع عددی با مکعبش برابر با تفاضل جذر آن عدد از خودش است) با نماد ریاضی کدام است؟ (عدد مفروض را x در نظر بگیرید.)

$$\frac{1}{x+x^3} = x - x^2 \quad (۲)$$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x^3} = x - \sqrt{x} \quad (۱)$$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x^3} = x - x^2 \quad (۴)$$

$$\frac{1}{x+x^3} = x - \sqrt{x} \quad (۳)$$

۲- در مورد استدلال زیر کدام گزینه صحیح نیست؟

مقدمه ۱: اگر یکان عددی برابر صفر باشد، آن‌گاه آن عدد بر ۵ بخش‌پذیر است.

مقدمه ۲: عدد a بر ۵ بخش‌پذیر است.

نتیجه: رقم یکان عدد a برابر صفر است.

(۱) روش این نوع استدلال نادرست است.

(۳) نتیجه این استدلال ممکن است درست باشد.

(۲) این استدلال یک مغالطه است.

(۴) با توجه به روش استدلال نتیجه قطعاً درست است.

۳- به جای اثبات گزاره شرطی «اگر n^2 فرد باشد، آن‌گاه n بر ۲ بخش‌پذیر نیست» به کمک عکس نقیض گزاره شرطی، کدام گزاره را باید اثبات کنیم؟

(۲) اگر n بر ۲ بخش‌پذیر نباشد، آن‌گاه n^2 زوج است.

(۱) اگر n^2 زوج باشد، آن‌گاه n بر ۲ بخش‌پذیر است.

(۴) اگر n^2 زوج باشد، آن‌گاه n بر ۲ بخش‌پذیر نیست.

(۳) اگر n بر ۲ بخش‌پذیر باشد، آن‌گاه n^2 زوج است.

۴- روند زیر اثبات گزاره $ac < bc \Rightarrow a < b$ است. کدام مرحله در این اثبات نادرست است؟

$$ac < bc$$

$$\xrightarrow{(۱)} ac + c^2 < bc + c^2$$

$$\xrightarrow{(۲)} c(a+c) < c(b+c)$$

$$\xrightarrow{(۳)} a+c < b+c$$

$$\xrightarrow{(۴)} a < b$$

(۴) اثبات صحیح است.

(۳) مرحله (۴)

(۲) مرحله (۲)

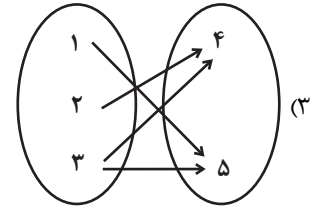
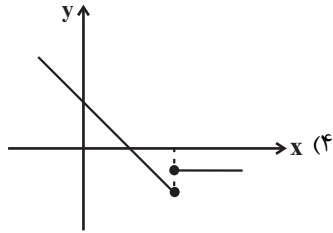
(۳) مرحله (۳)

محل انجام محاسبات

۵- کدام یک از موارد زیر تابع است؟

$$g = \{(4, 4)\} \quad (۲)$$

$$f = \{(3, 5), (4, 7), (3, 7)\} \quad (۱)$$

۶- اگر $f = \{(2, a^2), (-a, 4)\}$ یک تابع ثابت، a مقداری مثبت داشته باشد و $g = \{(-1, m+1), (n+t, 4), (n^2-t, t)\}$ یک تابع همانی باشد و n مقداری منفی داشته باشد، مقدار $a+t$ کدام است؟

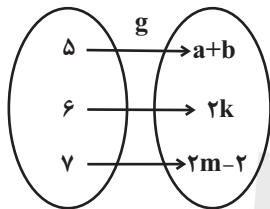
صفر (۴)

۲ (۳)

-۱۱ (۲)

۱۰ (۱)

۷- اگر تابع $f = \{(3, a+1), (4, b-2)\}$ همانی و تابع g با نمایش پیکانی زیر تابع ثابت باشد، حاصل $\frac{2a+b}{m+k}$ کدام است؟

۱ (۲)

$\frac{10}{9}$ (۱)

$\frac{11}{9}$ (۴)

$\frac{9}{10}$ (۳)

۸- اگر $f(x) = \begin{cases} 3x+7, & x > 1 \\ 5, & -1 \leq x \leq 1 \\ x^2-6, & x < -1 \end{cases}$ باشد، حاصل عبارت $\frac{f(-2)+f(3)}{f(0)}$ کدام است؟

$2/8$ (۴)

$3/6$ (۳)

$1/8$ (۲)

$2/4$ (۱)

۹- تابع f ، همانی است و در نمایش تابع g تمامی نقاط روی یک خط افقی با عرض مثبت هستند. اگر $\frac{g^2(-5) - f(2) \times g(-1)}{f(3)} = 2g(5) + 3$ باشد،

$f(2) + g(11)$ کدام است؟

۲ (۴)

۳ (۳)

۱۱ (۲)

۱ (۱)

۱۰- مساحت محدود به نمودار تابع چند ضابطه‌ای $f(x) = \begin{cases} -2x+4, & 1 < x \leq 2 \\ 2, & 0 \leq x \leq 1 \\ x+2, & -2 \leq x < 0 \end{cases}$ و محور x ها کدام است؟

۶ (۴)

۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

محل انجام محاسبات

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- با ارقام ۷, ۶, ۵, ۴, ۱, ۰ چند عدد چهاررقمی بدون تکرار ارقام می‌توان ساخت که بر ۵ بخش‌پذیر و زوج باشد؟

۱۰۸ (۴)

۸۴ (۳)

۱۲۰ (۲)

۶۰ (۱)

۱۲- اگر $(x^2 + 3x)! + (3x^2 - 1)! = 26$ باشد، حاصل $(2x + 1)!$ کدام گزینه است؟ $(x^2 + 3x > 3x^2 - 1)$

۶ (۴)

۱ (۳)

۲۴ (۲)

۳ (۱)

۱۳- ۴ دانش‌آموز رشته انسانی و ۴ دانش‌آموز رشته تجربی را به چند روش می‌توان کنار هم قرار داد، به طوری که دانش‌آموز رشته انسانی و تجربی یک

در میان کنار هم باشند؟

$\frac{8!}{4!}$ (۴)

$\frac{8!}{2!}$ (۳)

$2 \times (4!)^2$ (۲)

$(4!)^2$ (۱)

۱۴- **نهایی** می‌خواهیم از میان ۵ دانش‌آموز پایه دوازدهم و ۴ دانش‌آموز پایه دهم، یک تیم ۶ نفره والیبال تشکیل دهیم. اگر بخواهیم کاپیتان از پایه

دوازدهم باشد، این کار به چند طریق امکان‌پذیر است؟

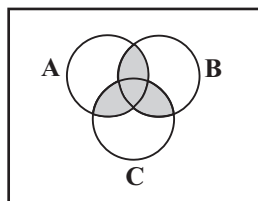
۲۸۰ (۴)

۱۴۰ (۳)

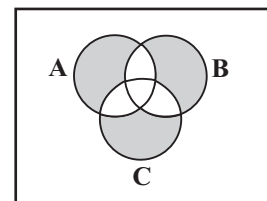
۱۱۲ (۲)

۵۶ (۱)

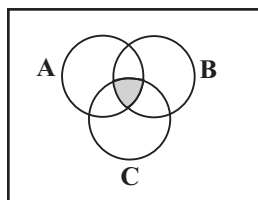
۱۵- **نهایی** اگر A و B و C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند، پیشامد رخ دادن همزمان هر سه پیشامد در کدام گزینه هاشور خورده است؟

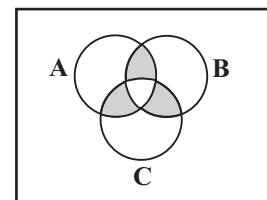
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

محل انجام محاسبات

۱۶- نهایی در یک خودرو با ۵ سرنشین، احتمال اینکه تمام آن‌ها متولد فصل پاییز باشند، کدام است؟

(۴) $\frac{1}{12^4}$

(۳) $\frac{1}{11^5}$

(۲) $\frac{1}{4^4}$

(۱) $\frac{1}{4^5}$

۱۷- در یک کیسه ۴ مهره آبی و ۵ مهره سفید وجود دارد ۳ مهره به تصادف خارج می‌کنیم با چه احتمالی فقط ۱ مهره آبی خارج می‌شود؟

(۴) $\frac{5}{21}$

(۳) $\frac{8}{21}$

(۲) $\frac{10}{21}$

(۱) $\frac{11}{21}$

۱۸- دو پیشامد A و B ناسازگارند، احتمال رخ دادن حداقل یکی از آن‌ها $\frac{5}{6}$ و احتمال رخ دادن پیشامد A برابر $\frac{1}{3}$ است. احتمال رخ دادن B چقدر است؟

(۴) $\frac{6}{7}$

(۳) $\frac{1}{2}$

(۲) $\frac{3}{4}$

(۱) $\frac{5}{6}$

۱۹- پیشامدهای A و B و C از فضای نمونه S انتخاب شده‌اند. اگر $A \cap B = \emptyset$ و $A \cap C \neq \emptyset$, $B \cap C \neq \emptyset$ باشد کدام گزینه درست است؟

(۲) $A \cup B = C$

(۱) $A - C = A - B$

(۴) $(A \cap C) \cup B = A$

(۳) $(A \cup B) - C = (A - C) \cup (B - C)$

۲۰- اگر ماه‌های سال را فضای نمونه در نظر بگیریم و به تصادف یک ماه انتخاب کنیم، با توجه به پیشامدهای زیر کدام گزینه نادرست است؟

الف) پیشامد A: دومین ماه یکی از فصل‌ها انتخاب شده باشد.

ب) پیشامد B: یکی از ۳ ماه فصل بهار یا آخرین ماه سال انتخاب شده باشد.

ج) پیشامد C: یکی از دو ماه اول تابستان یا یکی از دو ماه آخر فصل پاییز انتخاب شده باشد.

(۲) پیشامدهای A و C سازگارند.

(۱) پیشامدهای B و C ناسازگارند.

(۴) پیشامد $A \cup C$ ، ۶ عضو دارد.

(۳) پیشامد $A - B$ دو عضو دارد.

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم
(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا)
تابع
(مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع)
صفحه‌های ۳۳ تا ۵۵

۲۱- اگر جواب‌های معادله $\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} = \frac{1}{x+2}$ ، x_1, x_2 باشند، حاصل $x_1^2 + x_2^2$ چقدر است؟

۱۶ (۴)

۴ (۳)

۹ (۲)

۱۰ (۱)

۲۲- دو شیر A و B به یک استخر متصل‌اند. شیر A استخر را ۳ ساعت دیرتر از شیر B پر می‌کند. چنانچه دو شیر را با هم باز کنیم، استخر در

۱۲۰ دقیقه پر می‌شود. اگر شیر A به تنهایی باز باشد، نصف استخر در چند دقیقه پر می‌شود؟

۱۲۰ (۴)

۹۰ (۳)

۱۸۰ (۲)

۱۳۰ (۱)

۲۳- قدرمطلق تفاضل معکوس‌های دو عدد طبیعی با اختلاف ۳ برابر $\frac{1}{6}$ است. مجموع مجذورهای این دو عدد کدام است؟

۸۹ (۴)

۶۵ (۳)

۲۹ (۲)

۴۵ (۱)

۲۴- تابع f به هر عدد حقیقی x مجموع دو برابر مربع عدد x ، سه برابر قرینه عدد x و عدد حقیقی a ، را نسبت می‌دهد. اگر این تابع به $\sqrt{3} + 1$ عدد

۳ را نسبت دهد، به ۳ چه عددی را نسبت می‌دهد؟

$13 - 3\sqrt{3}$ (۴)

$13 + \sqrt{3}$ (۳)

$7 - 3\sqrt{3}$ (۲)

$7 - \sqrt{3}$ (۱)

۲۵- کدام یک از رابطه‌های زیر همواره معرف یک تابع است؟

(۲) رابطه بین مراکز استان با شهرهای آن استان

(۱) رابطه بین یک شهر و مکان‌های تاریخی آن

(۴) رابطه بین هر عدد و مقسوم علیه‌های آن

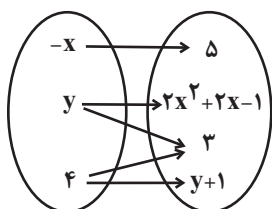
(۳) رابطه بین هر فرد و گروه خونی او

محل انجام محاسبات

۲۶- اگر $f(x) = \begin{cases} R \rightarrow R \\ y = 3x^2 - k \end{cases}$ باشد، $f(2) = 2a + 3$ و $f(1) = 2$ باشد، مقدار ak کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) $\frac{5}{4}$ (۳) $\frac{5}{2}$ (۴) ۴

۲۷- دامنه و برد تابع زیر کدام است؟ (D دامنه و R برد است.)

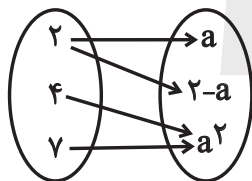

- (۱) $D = \{3, 2, 4, 1\}$, $R_x = \{5, 3\}$ (۲) $D = \{2, 4, -1\}$, $R_x = \{5, 3, 2\}$
(۳) $D = \{2, 4\}$, $R_x = \{5, 3, -1\}$ (۴) $D = \{2, 4, -1\}$, $R_x = \{5, 3\}$

۲۸- رابطه $f = \{(5, m^2 - 3m), (m+1, 4), (5, -2), (2, 6)\}$ یک تابع است، مقدار $m^3 + 7m$ کدام است؟

- (۱) -۸ (۲) ۸ (۳) -۲۲ (۴) ۲۲

۲۹- اعضای تابع f در نمودار مقابل، به صورت زوج مرتب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) $\{(2, 0), (4, 0), (7, 0)\}$ (۲) $\{(2, -1), (4, 1), (7, 1)\}$
(۳) $\{(2, 2), (4, 4), (7, 4)\}$ (۴) $\{(2, 1), (4, 1), (7, 1)\}$

۳۰- مجموعه اعضای برد تابع $f = \{(x, \frac{1}{4}x - 3) \mid x \in \mathbb{N}, x < 8\}$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۳ (۳) -۷ (۴) ۱۲

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۳۱- کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری» شعر سبک عراقی در قرن‌های هفتم تا نهم هجری است؟

(الف) برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری می‌یابند.

(ب) به علت نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی، تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان تضعیف شد.

(ج) اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد.

(د) مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آنجا که گاه با معبود یکی می‌شود.

(هـ) درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن، که گاهی در یک شعر کوتاه نیز در کنار هم دیده می‌شود.

(۱) الف، ج (۲) ب، هـ (۳) د، ج (۴) د، الف

۳۲- با توجه به قلمرو فکری، سبک کدام بیت متفاوت است؟

(۱) مرا ایزد بلا بر سرنوشت است

(۲) ز ابر پرآب دو چشمش ز تصاریف فراق

(۳) هستم عطارد این دو قصیده دو پیکر است

(۴) تن به جان زنده است و جان زنده به علم

چه شاید کرد اینم سرنوشت است

بر شکوفه رخ پژمرده بباریده خوش است

لاف عطاردت ز دوپیکر نکوتر است

دانش اندر کان جانت گوهر است

۳۳- کدام بیت فاقد آرایه مجاز است؟

(۱) چه داند آن ستمگر قدر دل‌های پریشان را

(۲) گر باده می‌نگیرم، بر من مگیر، جان!

(۳) کوی عشق آمد شد ما بر نتابد بیش از این

(۴) ای خاک درگهت را آب حیات تشنه

که سازد طفل بازیگوش کاغذباد قرآن را

من خون خورم، نه باده؛ من غم کشم، نه ساغر

دامن تر بردن آنجا بر نتابد بیش از این

در آبِ مَنّت تو، هم بحر غرقه هم بر

۳۴- در کدام بیت مهم‌ترین نوع مجاز مشاهده می‌شود؟

(۱) به پای قامتی در پای سروی ناله سر کردم

(۲) آبگینه همه جا یابی از آن قدرش نیست

(۳) چو شام زلف تو مشاطه از قمر برداشت

(۴) تبی گر عارض جسمم شود آن را دوا سازم

چو مژگان برگ‌برگش را به آب دیده تر کردم

لعل دشخوار به دست آید از آن است عزیز

رخ تو رونق خورشید خاوری بشکست

چه سازم سوز عشقی را که شد در استخوان پیدا

۳۵- کدام سروده فاقد «مجاز» است؟

(۱) دوخته بر روی من نگاه غم‌انگیز / من به خیال گذشته بسته دل و هوش

(۲) شاعری می‌لنگید / ناقدی نان می‌خورد / تاجری پسته خندان می‌خورد

(۳) بیا ذوب کن در کف دست من جرم نورانی عشق را

(۴) ولی افسوس و صد افسوس / ز ابر تیره برقی جست / که قاصد را میان ره بسوزانید

۳۶- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

(۱) دگر سال روی هوا خشک شد	به جو اندرون آب چون مشک شد
(۲) خروشی برآمد ز درگاه شاه	که ای نامداران با دستگاه
(۳) که بیداد جوید همی جنگ من	چنین با سپه کردن آهنگ من
(۴) نگه کن سحرگه به زرین حسامی	نهان کرده در لاجوردین نیامی

۳۷- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

(۱) به دل مهرت خرد حالی به صد جان باز نفروشد	(مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
(۲) لیک جان آن داشت کان آهنگ با جانت نبود	(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
(۳) که مانده‌ستی به چاه اندر چو بیژن	(مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
(۴) دیو را نادان نبیند من نمودم مر تو را	(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۳۸- بیت زیر با کدام یک از ابیات هم‌وزن است؟

«چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید»	ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید»
الف) خَمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت	به قصد جان من زار ناتوان انداخت
ب) به من سلام فرستاد دوستی امروز	که ای نتیجه کلکت سواد بینایی
ج) تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راهت	به مردمی نه به فرمان چنان بران که تو دانی
د) سخن سرای نگوید ثنا سزای سزا بر	به جز به مجلس والای سید الوزرا بر
(۱) «ب» - «د»	(۲) «الف» - «ج»
(۳) «ج» - «د»	(۴) «ب» - «ج»

۳۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

(۱) گفتند خودی تو در این راه حجاب است	ترک خودی خویش به یکبار گرفتیم
(۲) چون نظر از بینش توفیق ساخت	عارف خود گشت و خدا را شناخت
(۳) مرد باید راهرو از پیش خود برخاسته	کو به ترک جان بگوید طالب جانان بود
(۴) تا در غم عشق دوست چون آتش و آب	از خود نشوی نیست به هستی نرسی

۴۰- مفاهیم «توصیه به فروتنی، غلبه عشق بر عقل، عدم آگاهی، ناپایداری دنیا» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

الف) در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش	این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم
ب) رخ بهبود کار خویش آن غافل چه سان بیند	که بردارد ز یوسف چشم و راه کاروان بیند
ج) چنین است کردار چرخ بلند	به دستی کلاه و به دیگر کمند
د) نظر را پایه گر خواهی بلند از آستان مگذر	که هر کس را بود بر صدر جا در آستان بیند

(۱) ب، د، الف، ج	(۲) د، الف، ب، ج
(۳) ج، الف، د، ب	(۴) الف، ب، د، ج

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه های ۱۰ تا ۲۱

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- در متن زیر چند خطا به چشم می خورد؟

«گروهی از شاعران دوره بازگشت، به قطعه سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند. افرادی مثل صباي کاشانی، سروش اصفهانی و

فروغی بسطامی از این گروهند. گروه دیگر غزل سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را در پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط

اصفهانی، قآنی شیرازی و مجمر اصفهانی از این دسته اند.»

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۲- **نهایی** به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی را به درستی پر می کند؟

الف) ... در زمان نادرشاه و کریم خان، به همراه چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد.

ب) ... انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد.

ج) انجمن ادبی خاقان، به ریاست ... در تهران تشکیل شد.

۲) نشاط اصفهانی - مشتاق اصفهانی - محمدعلی شاه

۱) مشتاق اصفهانی - عبدالوهاب نشاط - فتحعلی شاه

۴) مجمر اصفهانی - مشتاق اصفهانی - سروش اصفهانی

۳) مشتاق اصفهانی - مجمر اصفهانی - فتحعلی شاه

۴۳- **نهایی** هر کدام از گزاره های زیر، به ترتیب درباره چه کسی است؟

الف) او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و نثر وی به گلستان سعدی نزدیک است.

ب) وی در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان های نویسندگان معاصر به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

۲) قائم مقام فراهانی - محمدتقی بهار

۱) قائم مقام فراهانی - علی اکبر دهخدا

۴) ادیب الممالک فراهانی - محمدتقی بهار

۳) ادیب الممالک فراهانی - علی اکبر دهخدا

۴۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات دوره بیداری، همه موارد درست است؛ به جز:

(۱) نمایشنامه‌های این دوره مطابق شیوه نمونه‌های غربی است و زبان آن، همانند نثر داستانی قبل از مشروطه، خالی از تکلف است.

(۲) ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی ایرانیان بود و با تأسیس چاپخانه در زمان ناصرالدین‌شاه، ترجمه آثار اروپایی آغاز شد.

(۳) «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» جزو آثار ترجمه‌ای این دوره است که جیمز موریه مؤلف و میرزا حبیب اصفهانی مترجم آن است.

(۴) میرزا آقا تبریزی اولین نویسنده نمایشنامه به زبان فارسی است و برخی از آثار وی تنها نمونه ادبیات نمایشی دوره بیداری است.

۴۵- با توجه به ویژگی‌های روزنامه‌نگاری در دوره بیداری، کدام موارد صحیح است؟

الف) مجله بهار نشریه‌ای علمی محسوب می‌شد که در سال‌های مشروطه منتشر شد.

ب) روزنامه‌های محدودی در این دوره انتشار یافت که دربردارنده مطالب اجتماعی، سیاسی و گاه تاریخی بود.

ج) مدیر روزنامه نسیم شمال سید اشرف‌الدین گیلانی بود که مسائل سیاسی، اجتماعی و... را با لحن انتقادی و طنزآمیز بیان می‌کرد.

د) در سال‌های پایانی مشروطه، بیشتر روزنامه‌نگاران مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.

ه) دو مجله دانشکده و نوبهار در سال‌های مشروطه و پس از مجله بهار به عرصه ظهور رسیدند.

(۴) ب - الف

(۳) ج - ه

(۲) الف - د

(۱) ج - د

۴۶- هر دو مورد کدام گزینه نادرست است؟

الف) دو مجله «دانشکده» و «بهار» با مدیریت ملک‌الشعرای بهار به عرصه ظهور رسیدند.

ب) رمان «شمس و طغرا» به قلم محمدباقر میرزا خسروی و رمان «داستان باستان» توسط میرزا حسن‌خان بدیع نوشته شد.

ج) دهخدا با روزنامه «سروش» همکاری داشت و مجموعه نوشته‌های طنزآمیز او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می‌شد.

د) از تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه می‌توان به «تاریخ بیداری ایرانیان» تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی اشاره کرد که موضوعش

تاریخ مشروطه است.

(۴) الف - ج

(۳) د - ب

(۲) ب - الف

(۱) ج - د

۴۷- نهایی صاحبان آثار زیر در کدام گزینه به ترتیب و به درستی آمده‌اند؟

«شمس و طغرا، روزنامه قرن بیستم، تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، مجله نوبهار»

(۱) میرزا حسن خان بدیع - میرزاده عشقی - محمدتقی بهار - محمدتقی بهار

(۲) محمدباقر میرزا خسروی - میرزاده عشقی - محمدتقی بهار - محمدتقی بهار

(۳) میرزا حبیب اصفهانی - فرخی یزدی - محمدتقی بهار - میرزا یوسف خان اعتصامی

(۴) میرزا حسن خان بدیع - فرخی یزدی - ناظم الاسلام - میرزا یوسف خان اعتصامی

۴۸- از میان ابیات زیر به ترتیب کدام سروده میرزاده عشقی و فرخی یزدی است؟

الف) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی

ب) از خون جوانان وطن لاله دمیده وز قامت سرو قدشان سرو خمیده

ج) جنگ ننگ است در شریعت من جز پی پاس دین و حفظ وطن

د) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم؟

ه) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید

(۱) ب - د (۲) الف - ج (۳) د - الف (۴) د - ب

۴۹- با توجه به ویژگی‌های نثر دهخدا، عبارت کدام گزینه نمی‌تواند متعلق به او باشد؟

(۱) باری چه در دسر بدهم. حالا که می‌بیند آن روی کار بالاست و دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته.

(۲) من ریشم را که توی آسیاب سفید نکرده‌ام، جانم را از صحرا پیدا نکرده‌ام، تو آسوده باش.

(۳) نُشخوار آدمیزاد حرف است. آدم حرف هم که نزند دلش می‌پوسد.

(۴) در فصل زمستان که هوا بُرد بُرد پوشیده بود و چشمه چشم سحاب جوشیدن، نفس در حلق سنگ تنگ شد.

۵۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم تا در این ره چه کند همت مردانه ما

(۲) نوجوانان وطن بستر به خاک و خون گرفتند تا که در بر شاهد آزادی و قانون گرفتند

(۳) درمان خود به دادن جان دید شهریار عشقی که درد عشق وطن بود درد او

(۴) جور و بیداد کند عمر جوانان کوتاه ای بزرگان وطن بهر خدا داد کنید

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

۵۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام‌یک از قسمت‌های مشخص‌شده نادرست است؟

«خط زبان فارسی باستان میخی است و آثار باقی‌مانده از این خط فرمان شاهان و کتیبه‌هاست، همچنین دوران رواج زبان‌های فارسی میانه حدود ۳۰۰ ق.م. تا حدود ۷۰۰ م.

(۱)

(۲)

است و زبان پارتی در شرق و شمال شرقی ایران رایج بوده است. از شعر پهلوی آثار کمی باقی مانده است که همان نیز دچار تحریف شده است و این

(۳)

اشعار در میان اندرزنامه‌های منثور قرار دارند، مانند درخت آسوریک.»

(۴)

(۱) ۴

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

۵۲- با توجه به آثار منثور دوره سامانی کدام مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(۱) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصل محمد بن جریر طبری را به فارسی برگرداند.

(۲) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری تاریخ گذشته ایران است؛ امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی مانده است.

(۳) بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب «تاریخ‌الریسل و الملوک» اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به‌صورت تألیفی مستقل درآورد.

(۴) اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است، اما عده‌ای از دانشوران خراسان این کتاب را در سال ۳۴۶ قمری به زبان فارسی برگرداندند.

۵۳- با توجه به وضعیت شعر در قرن چهارم و پنجم، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

(الف) یکی از ویژگی‌های شعر در این دوره سادگی فکر و روانی کلام آن است.

(ب) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر این دوره آغاز شد.

(ج) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد، ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

(د) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و کسایی مروزی، قوت و استحکام یافت.

(ه) موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول شد و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۵۴- نوع سجع در کدام ابیات مطرّف است؟

(الف) برگو هله جان برگو پیش همگان برگو

(ب) چون غم عشق ز اندرون یک نفسی رود برون

(ج) اگر کفریم ایمان شو اگر جرمیم غفران شو

(د) چون عمر تبه کردم چندان که نگه کردم

وان نکته که می‌دانی با او پنهان برگو

خانه چو گور می‌شود خانگیان همه حزین

و گر عوریم احسان شو بهشتی باش و رضوان شو

در کنج خراباتی افتاده خراب اولی

(۱) «الف» - «ب»

(۲) «ب» - «ج»

(۳) «ب» - «د»

(۴) «الف» - «د»

۵۵- در همه گزینه‌ها به جز ... نوع سجع به کار رفته یکسان است.

- (۱) هوا و طاعت و اخلاص و مناصحت ایشان را از ارکان دین پندارد، و ظاهر و باطن در خدمت ایشان برابر دارد.
- (۲) چون گرسنه باشی هر آش یا نان که بینی از طبیعت تو شهوت آن خیزد و به آشنایان که نشینی طامعۀ تو در ایشان آویزد.
- (۳) عاقبت به زلزل قهر از آن کوه به زیر خواهند افتاد، شک نیست که افتادن بلندتران سخت‌تر خواهد بود به زیر آمدن فروتران سهل‌تر.
- (۴) حکیمی است دانا و بر حل مشکلات حکمت توانا وی را طلب داشت چون بیامد شکلی دید از قبول طبع دور و طبع اهل قبول از وی نفور.

۵۶- به ترتیب، نوع سجع عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- ارکان دولت بیسندیدند و برادران برنجیدند.

- همه به غفلت خفته‌ایم و به حیرت آشفته.

- از آن خلل‌ها زاید و اثر آن به مدت پیدا آید.

(۲) مطرّف - مطرّف - متوازی

(۱) متوازی - مطرّف - مطرّف

(۴) مطرّف - مطرّف - مطرّف

(۳) مطرّف - متوازی - متوازی

۵۷- کدام بیت فاقد «سجع» است؟

زان سوی او چندان نغم زین سوی تو چندین خطا

(۱) زان سوی او چندان کرم زین سو خلاف و بیش و کم

بر کاروان دل زده، یک دم امان ده یافتی

(۲) ای عشق چون آتشکده در نقش و صورت آمده

زیرا نمی‌دانی شدن هم‌رنگ ما هم‌رنگ ما

(۳) بگریز ای میر اجل از ننگ ما از ننگ ما

خون جگر پیچیده بین بر گردن و روی و قفا

(۴) افغان و خون دیده بین، صد پیرهن بدریده بین

۵۸- نشانه‌های هجایی در مقابل کدام گزینه صحیح است؟

--U--U--U--U

(۱) شناسند افاضل که چون من نبود

--UU--U---UU--

(۲) جان یاد لبش می‌کند ای کاش نکردی

---U-U-----U-U-

(۳) شادیش گران دیدم اندهش به ارزانی

--UU--UU--UU--UU

(۴) که گشادی که مرا بود ز پهلوی تو بود

۵۹- وزن کدام مصراع با چهار بار تکرار (---U) مطابقت دارد؟

(۲) ندارد هیچ دیگر بوی خوش هر عطر و عودم

(۱) کیست که تن چو جام می جمله دهن نمی‌کند

(۴) فنا عین بقا بود که مردند و رسیدند

(۳) جز این عیبت نمی‌دانم که بدعهدی و سنگین‌دل

۶۰- عبارت زیر با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

«الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است.»

نه چنان لطیف باشد که به دوست برگشایی

(۱) در چشم بامدادان به بهشت برگشودن

همان بهتر که در دوزخ کننم با گنهکاران

(۲) گرم با صالحان بی‌دوست فردا در بهشت آرند

کمند است آن که وی دارد نه گیسو

(۳) بهشت است اینکه من دیدم نه رخسار

داغ و دردی کز تو باشد خوش‌ترست از باغ ورد

(۴) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فرهنگ جهانی
(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)
فرهنگ معاصر غرب و
نظام نوین جهانی
(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،
چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)
صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۶۱- هر یک از موارد زیر به‌ترتیب با کدام مقطع تاریخی ارتباط دارند؟

- گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام، از سراسر شبه‌جزیره به مدینه آمدند.

- فرهنگ اسلامی گروه‌های مهاجم بیگانه را در خود هضم و جذب می‌کرد.

- متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی هویت اسلامی را گوشزد می‌کردند.

۲) دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی - دوره استعمار

۱) عصر نبوی - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی

۴) دوران خلافت - عصر نبوی - عصر بیداری اسلامی

۳) عصر نبوی - دوران خلافت - دوره استعمار

۶۲- عبارت‌های کدام گزینه همگی صحیح است؟

۱) دولت‌های استعماری غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش بیشتر سیاستمداران جوامع اسلامی را مغلوب ساختند. - استبداد قومی در

خارج از اسلام پشتوانه داشت. - بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی حتی قبل از انقلاب اسلامی برای مقابله با غرب از مکاتب اسلامی بهره

می‌بردند.

۲) استبداد استعماری مظاهر اسلامی را حذف نکرد. - قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار بیشتر قومی و قبیله‌ای بود. - امام موسی صدر

از کسانی بود که خطرات سلطه فرهنگ غرب را گوشزد می‌کردند.

۳) دولت‌های استعماری غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش بیشتر سیاستمداران جوامع اسلامی را مغلوب ساختند. - استبداد قومی دارای

هوییتی غیر اسلامی بود. - انقلاب اسلامی ایران نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام بود.

۴) استبداد قومی از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلامی دوری می‌کرد. - در دوران استعمار، استبداد استعماری به صورت استبداد ایلی و قومی

درآمد. - در جهان اسلام در مقابل نفوذ فرهنگ غرب مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت.

۶۳- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- در سکولاریسم همه ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می شود.

- سکولاریسم رویکرد دینی این جهانی نسبت به هستی است.

- در فرهنگ اسلامی قرآن برترین آیت و نشانه خداوند سبحان است.

- براساس قرآن انسان هنگامی به کرامت می رسد که به ابعاد دنیوی محدود نشود.

(۱) ص - ص - ص - ص (۲) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - غ - غ - ص (۴) غ - غ - غ - غ

۶۴- کدام موارد، به ترتیب در قرن «نوزدهم و بیستم»، «هفدهم و هجدهم» و «پایان قرن بیستم» به وجود آمده اند؟

(۱) علم تجربی سکولار - گرفتار شدن در بحران معرفت شناختی - شکلی عقل گرایانه از روشنگری

(۲) دئیسم - محدود شدن به شناخت حسی و تجربی - ناتوانی علم از داوری کردن درباره ارزش ها و هنجارها

(۳) دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی - روشنگری همراه با شناخت عقلی - عدم امکان تشخیص خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها

(۴) نپذیرفتن وحی - افول حس گرایی - سلب شدن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه ها

۶۵- هر کدام از موارد زیر با چه عبارتی ارتباط دارند؟

- فروریختن اقتدار کلیسا

- پدید آمدن پروتستانتیسم

- گسترش تجارت و رشد صنعت

(۱) ظهور پادشاهان و قدرت های محلی و انتقاد از عملکرد آباء کلیسا - مخالفان با قدرت پاپ توانستند اروپای مسیحی را از کنترل کلیسا خارج کنند

- عبور از نوعی برده داری و رسیدن به اقتصاد صنعتی سرمایه داری

(۲) ظهور پادشاهان و قدرت های محلی و انکار دخالت دین در امور دنیوی - متقابلان جریان دنیاگرا بخشی از اروپای مسیحی را از کنترل کلیسا خارج

ساختند - پدید آمدن سرمایه داران و فراهم شدن زمینه های عبور از اقتصاد کشاورزی فئودالی

(۳) ظهور رقیبان دنیا طلب کلیسا و انکار دخالت دین در امور دنیوی - حرکت های معنوی مورد هجوم پروتستان ها و کاتولیک ها قرار گرفتند - پدید

آمدن سرمایه داران و تحول اقتصاد کشاورزی فئودالی به روابط کارگران - سرمایه داران

(۴) ظهور رقیبان دنیا طلب کلیسا و انتقاد از عملکرد آباء کلیسا - پروتستانتیسم در دو رویکرد متقابل با پاپ و موافق با معنویت شکل گرفت - فراهم

شدن زمینه های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی و پدید آمدن سرمایه داران

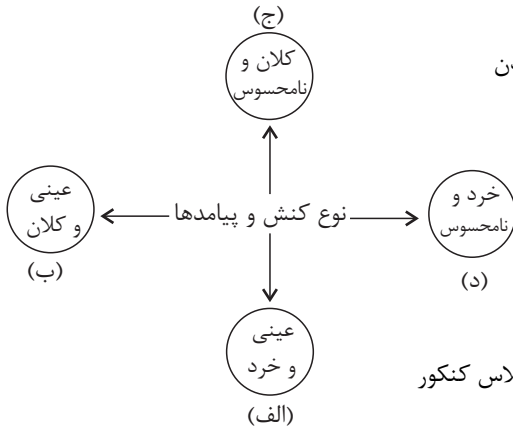
جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۲۹ تا ۵۴

۶۶- در نمودار زیر کدام پدیده‌های اجتماعی به ترتیب در جایگاه «د، ج، الف، ب» قرار می‌گیرند؟

(۱) علاقه به نوشتن رمان - مهاجرت روستاییان به شهر - بورس اوراق بهادار - پس‌انداز کردن

(۲) تصور من از دفتر کار و کالتم - آزادی بیان - صرفه‌جویی و پس‌انداز برای شرکت

در کلاس موسیقی - مراسم نخل‌گردانی در استان یزد

(۳) تصور زندگی در سیاره مریخ - کمال و سعادت بشری - بحران آگاهی و بحران معنا - کلاس کنکور

(۴) حمایت از افراد بی‌خانمان - شهر هوشمند - آزمون عملی رانندگی - کتابخانه مدرسه

۶۷- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

«ایستان در صف - صرفه‌جویی بهتر از اسراف است. - شمع کیک تولد - عبور از خط عابر پیاده - رنگ سبز در پرچم ایران»

(۱) هنجار - ارزش - نماد - هنجار - نماد

(۲) ارزش - ارزش - نماد - ارزش - نماد

(۳) هنجار - عقیده - هنجار - ارزش - نماد

(۴) ارزش - ارزش - نماد - هنجار - هنجار

۶۸- به ترتیب، درست یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و جهان موجود از بسط آن جلوگیری نمی‌کند.

- دورکیم و مارکس معتقدند جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق انسجام اجتماعی افراد پابرجاست الزام‌های آن باقی می‌ماند و بر کنش اجتماعی اعضای آن تاثیر دارد.

- در جوامع مکانیکی (تقسیم‌بندی اکوست کنت) تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد تقسیم کار سنی و جنسی است.

(۴) ص - ص - غ - غ

(۳) غ - ص - غ - غ

(۲) غ - ص - ص - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

۶۹- در متن زیر، ویژگی‌های جهان متجدد را به ترتیب مشخص کنید.

«انسان مدرن، هر عملی را به منظور رسیدن به هدفی قابل دسترس انجام می‌دهد و برای رسیدن به اهداف دنیوی خود، محاسبه و برنامه‌ریزی

می‌کند؛ به‌طوری‌که زندگی او تبدیل به یک نظام برنامه‌ریزی‌شده، می‌شود. جادو و ماوراءالطبیعه در زندگی انسان مدرن، جایی ندارد و کنترل

همه‌جانبه زندگی دنیوی برای او در اولویت است.»

(۱) قفس آهنین - تقدس‌زدایی - غلبه کنش‌های حسابگرانه معطوف به ارزش

(۲) قفس آهنین - تقدس‌زدایی - رویکرد دنیوی و این‌جهانی

(۳) بسط و توسعه عقلانیت ابزاری - زوال عقلانیت ذاتی - رویکرد دنیوی و این‌جهانی

(۴) قفس آهنین - تقدس‌زدایی - غلبه کنش‌های حسابگرانه معطوف به دین

۷۰- هر یک از دیدگاه‌های زیر در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

جهان دنیوی	جهان توحیدی	جهان اساطیری
«ب»	«ج»	«الف»

- جهان دیگر در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهان بشر دارد پذیرفته می‌شود.

- هستی فراتر از طبیعت و زندگی این جهان در سایه حیات برتر مقدس و متعالی می‌شود.

- طبیعت هیچ‌گونه غایتی ندارد.

- انسان مسئول عمران و آبادانی طبیعت است.

(۴) ج - الف - ب - ج

(۳) ب - الف - ب - ج

(۲) ب - الف - ج - الف

(۱) الف - ج - الف - ج

روان‌شناسی رشد

صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۷۱- کدام گزینه جاهای خالی را به‌درستی پر می‌کند؟

- پژوهشگری که واکنش حرکتی نوزاد به مادر را بررسی می‌کند، در واقع ... کودک را مطالعه می‌کند.

- بررسی مصرف الکل و اثر آن بر جنین در حیطه عوامل ... قرار می‌گیرد.

- راه‌رفتن اغلب کودکان پس از ۱ سالگی حاکی از مفهوم ... است.

- تفاوت‌های کودکان در یادگیری زبان در خانواده‌های مختلف به مفهوم ... اشاره دارد.

(۱) رفتار - محیطی - محیط - عامل محیطی (۲) شناخت - رشی - وراثت - عامل وراثتی

(۳) رفتار - محیطی - رشی - عامل محیطی (۴) شناخت - وراثتی - رشی - عامل وراثتی

۷۲- هرکدام از موقعیت‌های زیر، به‌ترتیب با کدام‌یک از جنبه‌های رشد در دوره کودکی مرتبط است؟

الف) سهیل مشغول بازی با ماشین‌های کوچکش بود که ناگهان صدای شکستن شیئی را شنید؛ باعجله به سمت پدرش رفت و خود را در آغوش پدر انداخت تا احساس آرامش کند.

ب) کودک ۸ ماهه‌ای بعد از اینکه در آغوش خانم همسایه قرار می‌گیرد، بلافاصله شروع به گریه می‌کند و تا برگشتن به کنار مادرش به شدت بی‌قراری می‌کند.

ج) میلاد و محمد هرکدام جداگانه مشغول ساختن قلعه‌های شنی خود هستند و در کنار یکدیگر بازی می‌کنند بدون آنکه همکاری داشته باشند.

(۱) رشد هیجانی - رشد اجتماعی - رشد هیجانی (۲) رشد اجتماعی - رشد هیجانی - رشد اجتماعی

(۳) رشد هیجانی - رشد هیجانی - رشد اجتماعی (۴) رشد اجتماعی - رشد اجتماعی - رشد اجتماعی

۷۳- کدام گزینه در خصوص رشد در دوره کودکی درست است؟

(۱) رشد مهارتی همچون راه رفتن را می‌توان ابتدایی‌ترین جنبه رشد تلقی کرد.

(۲) کودک در بازه سنی ۲ تا ۵ ماهگی می‌تواند مستقلاً بنشیند.

(۳) کودکان در سنین قبل از دبستان، هدایای کوچک باارزش را ترجیح می‌دهند.

(۴) مهارتی همچون بستن بند کفش زودتر از راه رفتن به دست می‌آید.

۷۴- هر کدام از عبارات زیر با کدام مفهوم همخوانی بیشتری دارد؟

الف) یکی از تغییرات این دوره این است که حالات هیجانی فرد دستخوش تغییرات زیادی می‌شود.

ب) کمبود ویتامین و مواد معدنی در بدن مادر به کمبود وزن نوزاد در هنگام تولد منجر می‌شود.

ج) در این مرحله باید با فرزند همانند عضو بزرگ خانواده رفتار کرد و او را در تصمیم‌گیری‌ها شرکت داد.

۱) نوجوانی - تأثیر وراثت - وزیر و مشاور بودن

۲) نوجوانی - تأثیر وراثت - هفت سال سوم

۳) نوجوانی - تأثیر محیط - وزیر و مشاور بودن

۴) کودکی دوم - تأثیر محیط - هفت سال سوم

۷۵- در کدام گزینه، کلمه داخل کمانک به‌درستی انتخاب نشده است؟

۱) کمک به دیگران و راست‌گویی نمونه‌هایی از رفتار (اخلاقی - هیجانی) است.

۲) کودکان در ابتدای رشد اخلاقی، نسبت به کار خوب و بد (هیچ تصویری ندارند - تصور نسبی دارند).

۳) رشد اخلاقی یک فرایند (پیچیده و تدریجی - ساده و ناگهانی) است.

۴) منظور از رشد درک اخلاقی همان (به کارگیری شناخت اخلاقی - انجام عمل اخلاقی) است.

۷۶- کدام یک از عبارات‌های زیر، در خصوص «رشد جسمانی دوره نوجوانی» نادرست است؟

الف) وقوع ریش جنسی و تغییرات مرتبط با توانایی تولید مثل در نوجوانی، آشکارترین نشانه اولیه بلوغ است.

ب) رشد دستگاه تولید مثل با بلوغ جنسی رخ می‌دهد و این بلوغ، مرحله‌ای است که در آن ریش جنسی رخ می‌دهد.

ج) علت افزایش احساس توانمندی در دوره نوجوانی، رشد ماهیچه‌ها و استخوان‌ها، پس از افزایش وزن و قد است.

د) علت اینکه شروع نوجوانی بحران تلقی می‌شود، بروز تغییرات سریع و ناگهانی در تناسب اجزای صورت و اندازه قد است.

۴) «الف» - «ج»

۳) «ج» - «د»

۲) «ب» - «ج»

۱) «الف» - «ب»

۷۷- کدام گزینه پاسخ مناسبی برای چهار پرسش زیر فراهم می‌کند؟

- کدام تغییر در تفکر نوجوان باعث می‌شود که احتمال‌ها را در نظر بگیرد؟

- چرا نوجوانان بهتر از کودکان با الزامات تکالیف سازگار می‌شوند؟

- چه عاملی باعث می‌شود ظرفیت حافظه نوجوانان افزایش یابد؟

- به چه دلیلی نوجوان‌ها باید یاد بگیرند که خوبی و بدی را با هم ببینند؟

(۱) فرافاصله - توجه گزینشی - فرافاصله - حساسیت به نقد

(۲) فرضیه‌سازی - تفکر انتزاعی - فرافاصله - آرمان‌گرایی

(۳) فرضیه‌سازی - توجه گزینشی - سرعت تفکر - آرمان‌گرایی

(۴) فرافاصله - تفکر انتزاعی - سرعت تفکر - حساسیت به نقد

۷۸- به‌ترتیب، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) فردی که در هفته ۳ روز تمرینات ورزشی انجام می‌دهد، مهارت مدیریت هیجان را تمرین می‌کند.

ب) پاسخ افراد به این پرسش «ترجیح می‌دهید چه کسی شما را در مسافرت همراهی کند؟» بیانگر رشد اجتماعی است و دستیابی به هویت به این

جنبه از رشد اشاره دارد.

ج) تغییرات هیجانی سریع و متفاوت مانند ابراز پشیمانی بعد از عصبانی شدن در دوره نوجوانی از ویژگی‌های غیرطبیعی رشد است.

د) پرسشگری و جست‌وجوی فرد برای کشف نقش خود در جامعه و خانواده در حیطه رشد اخلاقی بررسی می‌شود.

(۲) درست - درست - نادرست - درست

(۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست

(۴) درست - نادرست - درست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست

۷۹- چه تعداد از عبارتهای وصل شده به جدول روبه‌رو، به‌درستی مشخص شده است؟

درست	
اجتماعی	«انتخاب شغل» مربوط به کدام ویژگی هویت است؟
نادرست	کدام دسته از نوجوانان به لحاظ روانی نسبت به سایر همسالان خود، سالم‌ترند؟
آن‌هایی که برای خود هویت مثبتی قائل‌اند.	هویت پاسخ به سؤال «من کیستم» است که ذهن فرد به خصوص کودکان و نوجوانان را درگیر کرده است.
اخلاقی	
آن‌هایی که در آغاز نوجوانی هویت خود را شکل داده‌اند.	

(۱) دو

(۲) یک

(۳) سه

(۴) صفر

۸۰- «مهسا دانش‌آموز پایه دوازدهم است. او امسال که برای قبولی در دانشگاه در حال مطالعه است، تغییراتی را در جنبه‌های گوناگون خود تجربه

می‌کند.» کدام گزینه در مورد جنبه‌های مختلف رشد او صحیح نیست؟

(۱) خود آرمانی و واقعی مربوط به ویژگی‌های روانی مهسا می‌شود، نه ویژگی‌های جسمانی او.

(۲) قطعاً تحول ارزشی و اخلاقی‌ای که مهسا تجربه می‌کند، بیشتر از دوره کودکی او است.

(۳) شناخت مهسا بدون عقاید و باورها به اخلاق منتهی نمی‌شود.

(۴) دانش‌آموز بودن مهسا خود واقعی و دانشجو شدن او خود آرمانی اوست که برای کاهش فاصله این دو انتظار می‌رود تلاش کند.

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمبرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۱۷

آزمون ۱۷ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	منطق	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، گلناز بینقی، محمد پردل نظامی، محمد ابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، آروین حسینی، علی حسینی‌نوه، پیمان طیار، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، فاطمه قرببیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائد‌امینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، معصومه ملکی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، سیدآرش مرتضائی‌فر، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دھدشیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کریمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عَجَائِبُ الْمَخْلُوقَاتِ
تأثير اللغة الفارسية على اللغة
العربية
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿... أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَ لَا خُلَّةَ ...﴾:

- (۱) از چیزی بخشیدند که به شما روزی دادیم، پیش از آنکه آن روز بیاید که نه فروشی در آن است و نه رفیقی!
- (۲) از آنچه روزی آنها شد، انفاق کردند، پیش از آنکه روزی فرابرسد که نه فروشی در آن است و نه رفیقی!
- (۳) از چیزی ببخشید که به شما روزی دادیم، پیش از آنکه روزی فرابرسد که نه خریدی در آن است و نه دوستی!
- (۴) از آنچه به شما روزی دادیم انفاق کنید، پیش از آنکه روزی بیاید که نه فروشی در آن است و نه دوستی!

۸۲- « عَلَيْنَا بِالذَّهَابِ إِلَى الْغَابَةِ لِمَشَاهِدَةِ طَائِرٍ يَنْفَرُ جُنُودَ الْأَشْجَارِ وَ يَصْنَعُ عَشًّا فِيهَا! »:

- (۱) ما باید برای دیدن پرنده‌ای که تنه‌های درختان را نوک می‌زند و لانه‌ای در آن می‌سازد به جنگل برویم!
- (۲) ما باید برای مشاهده پرنده‌ای به جنگل برویم که تنه درختان را نوک می‌زند و آن‌جا لانه‌ای می‌سازد!
- (۳) ما حتماً به جنگل می‌رویم تا پرنده‌ای که تنه‌های درختان را نوک می‌زد و لانه‌ای در آن می‌ساخت را ببینیم!
- (۴) بر ماست که برای دیدن پرنده‌ای که تنه درختان را نوک می‌زند و در آن لانه می‌سازد به جنگل برویم!

۸۳- « إِذَا لَمْ يَكُنْ لِنَقَّارِ الْخَشَبِ مَنْقَارٌ قَوِيٌّ مَا اسْتَطَاعَ أَنْ يَحْفَرَ الْأَشْجَارَ بَحْثًا عَنِ الطَّعَامِ! »:

- (۱) اگر دारکوب منقار نیرومندی نداشت، نمی‌توانست برای پیدا کردن غذا در درختان سوراخ کند!
- (۲) اگر دारکوب منقاری نیرومند نداشته باشد، نمی‌تواند برای پیدا کردن غذا درختان را سوراخ کند!
- (۳) اگر دारکوب منقاری قوی نداشت، نمی‌توانست برای یافتن غذایش درختان را سوراخ کند!
- (۴) اگر منقار دارکوب قدرتمند نبود، نمی‌توانست برای یافتن غذا درختان را سوراخ کند!

۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لِنَعْلَمَ أَنَّ كُلَّ الْأَحْزَابِ بَمَا لَدَيْهِمْ فَرَحُونَ: باید بدانیم که هر گروهی به آنچه دارد، خوشحال است!
- (۲) مِنْ صَبْرٍ عَلَى الْمَصَائِبِ حَصَلَ عَلَى مَا أُرَادَ: هرکس بر گرفتاری‌ها صبر ورزد، به آنچه که خواسته دست می‌یابد!
- (۳) أَثَارَتِ الرِّيحُ الْغَيْمَ فَأَنْزَلَ الْمَطَرَ عَلَى الْأَرْضِ: باده‌ها، ابرها را برانگیختند، پس باران بر زمین نازل شد!
- (۴) هُنَاكَ آيَاتٌ فِي مَخْلُوقَاتِ اللَّهِ لَا تُدْرِكُهَا أَبْدَانٌ: آن‌جا نشانه‌هایی در آفریده‌های خداوند وجود دارد که ما هرگز درکشان نمی‌کنیم!

۸۵- «ما نمی‌توانیم زبانی پیدا کنیم که در آن کلماتی وارد شده یافت نشود.»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) إِنَّا لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً لَا تَوْجَدُ فِيهَا كَلِمَاتٌ دَخِيلَةٌ.
- (۲) نَحْنُ لَا نَقْدِرُ أَنْ نَجِدَ اللَّغَةَ لَا تَوْجَدُ فِيهَا أَيْ كَلِمَةً دَخِيلَةً.
- (۳) نَحْنُ لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَبْحَثَ عَنْ لُغَةٍ لَا نَجِدُ فِيهِ كَلِمَاتٌ دَخِيلَةٌ.
- (۴) إِنَّا لَا نَكُونُ قَادِرِينَ عَلَى الْبَحْثِ عَنْ لُغَةٍ بَدُونَ كَلِمَاتٍ دَخِيلَةٍ.

۸۶- عَيْنِ الْإِيْعِدْ للمفهوم: « تجري الرياحُ بما لا تشتهي السفُن! »

- (۱) در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
- (۲) در دایرهٔ قسمت، ما نقطهٔ تسلیمیم لطف آنچه تو اندیشی، حکم آنچه تو فرمایی
- (۳) مکن به نامه‌سیاهی، ملامت من مست که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت؟! هستی ما جمله از ایجاد توسست
- (۴) بادِ ما و بُودِ ما، از داد توسست

۸۷- عَيْنِ «ان» لیست شرطیة:

- (۱) ان شَكُوْتُ إِلَى الطَّيْرِ نُحْنُ فِي الْوُكُنَاتِ.
- (۲) ان تَبَادَلَ الْأَرَاءُ يَنْصُرُ الْمَرْءُ فِي كُلِّ عَمَلٍ يَبْدَأُ بِهِ.
- (۳) ان تُطَالَعَ هَذِهِ الْمَقَالَةُ تُسَاعِدُكَ فِي فَهْمِ الْمَوْضُوعِ.
- (۴) ان كَانَتْ رُوحُكَ كَبِيرَةً تُشَاهِدُ أخطاءَ الْآخِرِينَ صَغِيرَةً.

۸۸- عَيْنِ الْخَطَا لِلْفَرَاقَاتِ: (حسب أسلوب الشرط)

- (۱) ﴿وَلَا تَقْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ﴾: ما
- (۲) يَلْتَزِمُ النَّاسُ بِأَنْ يَكُونُوا عَامِلِينَ بِمَا يَقُولُونَ فَبِمَا نَاجِحُونَ: إِنْ
- (۳) تَزْرَعْنَ فِي الدُّنْيَا تُشَاهِدْنَ نَتِيجَتَهُ فِي الْآخِرَةِ: مَا
- (۴) تَسْجَلُوا هَدَفًا تَذْهَبُوا إِلَى النِّهَايَةِ حَتْمًا: مَنْ

۸۹- عَيْنِ حَرْفِ «ال» بِمَعْنَى إِسْمِ الْإِشَارَةِ:

- (۱) رَأَيْتُ مُعَلِّمًا يَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مُسْرَرًا؛ ذَلِكَ الْمُعَلِّمُ تَكَلَّمَ عَنْ دَرْسِهِ الْحَدِيثِ.
- (۲) ذَهَبْتُ إِلَى غَابَاتِ مَازَنْدَرَانَ فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي؛ الْغَابَاتُ وَطَبِيعَتُهَا خَلَابَةٌ جَدًّا.
- (۳) رَأَيْتُ فَلَاحِينَ يَذْهَبُونَ إِلَى الْغَابَةِ لِيُغْرِسُوا الْأَشْجَارَ؛ غَرَسَ الْفَلَاحُونَ الْأَشْجَارَ الْكَثِيرَةَ.
- (۴) الصِّينَ دَوْلَةَ كَانَتْ قَدْ وَاجَهَتْ فَيروسَ كُورُونَا لِلْمَرَّةِ الْأُولَى؛ فِي الْإَيَّامِ التَّالِيَةِ الدَّوْلَةُ الْآخَرَى وَاجَهَتْهَا.

۹۰- عَيْنِ «سعيد» معرفة بالعلمية:

- (۱) أَصْبَحْتُ سَعِيدًا لِأَنَّكَ حَاوَلْتَ كَثِيرًا.
- (۲) إِلَهِي اجْعَلْ أَخِي سَعِيدًا فِي مَرَاكِلِ الْحَيَاةِ كُلِّهَا.
- (۳) قَدْ سَمَى صَدِيقِي مَوْلُودَهُ الْعَزِيزَ سَعِيدًا.
- (۴) لَا شَكَّ أَنَّ أَسْتَاذِي الْحَاقِقَ رَجُلٌ سَعِيدٌ فِي جَامِعَتِنَا.

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
متن درس، الحروف المشبهة بالفعل
لا التافية للجنس
صفحه‌های ۱ تا ۹

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾:

(۱) گفت می‌دانم که پروردگار بر هر چیز توانا می‌باشد!

(۲) فرمود دانستم بی‌شک خداوند بر هر چیزی توانمند است!

(۳) گفت می‌دانم که خداوند بر هر چیزی قادر است!

(۴) گفت قطعاً می‌دانم که آفریدگار است که بر همه چیز توانا است!

۹۲- ﴿لَا جُمْلَةَ أَجْمَلُ مِنْ كَلَامِ سُقْرَاطِ الَّذِي قَالَ: إِنِّي أَعْلَمُ أَنَّي لَا أَعْلَمُ وَلَكِنَّكَ لَا تَعْلَمُ أَنَّكَ لَا تَعْلَمُ!﴾:

(۱) هیچ جمله‌ای زیباتر از سخن سقراط نیست که گفت: من می‌دانم که نمی‌دانم اما تو نمی‌دانی که نمی‌دانی!

(۲) هیچ جمله‌ای از سخن سقراط زیباتر نیست که گفت: قطعاً من می‌دانم که نمی‌دانم ولی نمی‌دانی که تو نادان هستی!

(۳) هیچ جمله‌ای به زیبایی کلام سقراط نیست که گفته است: من قطعاً می‌دانم که نمی‌دانم اما تو قطعاً نمی‌دانی که نمی‌دانی!

(۴) هیچ جمله‌ای زیباتر از کلام سقراط نیست که گفته است: من می‌دانم که نادان هستم و تو نمی‌دانی که نمی‌دانی!

۹۳- ﴿بَلْ تَرَاهُمْ خُلُقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سَوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ﴾:

(۱) بلکه آنان می‌بینند از تکه گلی خلق شده‌اند، آیا به‌جز گوشت و استخوان و پی‌اند؟!

(۲) بلکه آنان می‌بینند از تکه گلی آفریده شده‌اند، آیا به‌جز گوشت و پی و استخوان‌اند؟!

(۳) بلکه آنان را می‌بینی از تکه گلی آفریده شده‌اند، آیا به‌جز گوشت و استخوان و پی‌اند؟!

(۴) بلکه آنان را می‌بینی از یک تکه گل خلق شده‌اند، آیا چیزی به‌جز گوشت و پی و استخوان‌اند؟!

۹۴- عین الصحيح:

(۱) إِذَا حَصَلَتْ عَلَى قُدْرَةٍ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا شَيْءَ أَحْسَنُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ! هرگاه به قدرت دست یافتی پس بدان که چیزی بهتر از بخشش هنگام قدرت نیست!

(۲) ذَلِكَ بَائِعٌ قَدْ عَزَمَ عَلَى بَيْعِ بَضَائِعِهِ عَلَى الْمُشْتَرِي الْمُتَرَدِّدِ! آن فروشنده برای فروش کالایش به مشتری دودل تصمیم گرفته است!

(۳) إِنَّمَا الْإِنْسَانُ لِأَمٍّ وَ لَأَبٍ فَلِمَ تَفَخَّرُونَ جَهْلًا بِالنَّسَبِ! انسان فقط از یک پدر و مادر است پس برای چه نابخردانه به دودمان افتخار می‌کنید!

(۴) قَدْ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ فِي الْإِنْسَانِ وَ هُوَ يَزْعُمُ أَنَّهُ جَرِمٌ صَغِيرٌ! جهان بزرگتر گاهی در درون انسان به هم می‌پیچد درحالی که او می‌پندارد پیکری کوچک است!

۹۵- «ای کاش دوست عزیزم بتواند در امتحانات پایان سال تحصیلی موفق شود»؛ عین الصحيح:

(۱) لیت صديقي العزيز يقدر أن ينجح في إمتحانات نهاية السنة الدراسية.

(۲) یا لیت صديقتي العزيزة تستطيع أن ينجح في إمتحان آخر السنة الدراسية.

(۳) لیت صديقتي العزيزة قدرت أن تنجح في الإختبار في نهاية السنة الدراسية.

(۴) یا لیت صديقي العزيزة استطاعت أن ينجح في إختبارات آخر السنة الدراسية.

۹۶- «لا مُصِيبَةَ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ!»؛ عَيْنِ الْأَبْعَدِ لمفهوم العبارة:

- (۱) عقل باشد راهبند هر خطا
- (۲) عیبم مکن ای خواجه که در عالم معنی
- (۳) پنجه با ساعد سیمین نه به عقل افکندم
- (۴) جهل جاهل سینه‌ها را می‌درد
- (۱) جهل باشد منشأ جور و جفا
- (۲) جهل است خردمندی و دیوانه خردمند
- (۳) غایت جهل بود مشت زدن سندان را
- (۴) عقل عاقل کینه‌ها را می‌خرد

۹۷- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) النَّاسُ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ أَكْفَاءُ
- (۲) وَ قَدَرُ كُلِّ امْرِئٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ
- (۳) فَفُزَ بِعِلْمٍ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا
- (۴) إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ
- (۱) أَبُوهُمْ آدَمَ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ
- (۲) وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ
- (۳) فَالنَّاسُ مُوتَى وَ أَهْلُ الْعِلْمِ إِحْيَاءُ
- (۴) وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ

۹۸- عَيْنِ الْخَطَا عَنْ اسْتِخْدَامِ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ:

- (۱) لیت مهدیاً فائزٌ فی مسابقاتِ کرةِ المِنضدة هذا الأسبوع.
- (۲) لا تَخَافُوا أَبَدًا، إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُتَوَكِّلُونَ عَلَى رَبِّهِمْ دَائِمًا.
- (۳) لعلَّ البضائعَ لا تَغْلُو فِي الْأَسْوَاقِ بِشَكْلِ مُسْتَمَرٍّ.
- (۴) كَأَنَّ الْمُعَلِّمُونَ مُصَابِيحٌ، هُمْ يُرْشِدُونَنَا إِلَى النَّجَاحِ.

۹۹- عَيْنِ مَا فِيهِ كَلِمَةٌ تُكَمِّلُ مَعْنَى الْجُمْلَةِ الَّتِي جَاءَتْ مَا قَبْلَهَا:

- (۱) لیت فصل الربیع طویلٌ فی بَلَدِنَا لِأَنَّ الرَّبِيعَ قَصِيرٌ هُنَا.
- (۲) الظَّلْمُ عَاقِبَتُهُ وَخِيمٌ وَ لَكُنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.
- (۳) تَكَلَّمْتُ مَعَكُمْ عَنِ الْمَوْضُوعِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ.
- (۴) أَعْلَمُ أَنَّ الظَّلْمَ لَا يَبْقَى فِي الْعَالَمِ.

۱۰۰- عَيْنِ مَا يَدُلُّ عَلَى نَفْيِ الشَّيْءِ نَفْيًا كَامِلًا:

- (۱) أ أَهْلُ الْعِلْمِ مُوتَى؟ لَا، يَنْتَفِعُ النَّاسُ بِعِلْمِهِمْ دَائِمًا.
- (۲) لَا تَشْجَعُ فَاطِمَةُ الزَّمِيلَةَ الَّتِي تَضُرُّهَا بِسُلُوكِهَا الْقَبِيحَةِ.
- (۳) الْمُؤْمِنُ الْمُتَّقِي كَجَبَلٍ رَاسِخٍ، فَلَا عَاصِفَةٌ قَادِرَةٌ أَنْ تُحَرِّكَهُ.
- (۴) لَا تَسْخَرُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ صَفًّا.

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فَطْرُ السَّمَاءِ
الْتَّعَاشِ السَّلْمِ
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۶

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنْ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ﴾:

(۱) پروردگار آن کسی است که بادهای را می‌فرستد و ابر را پراکنده می‌سازد و آن را در آسمان گسترش می‌دهد!

(۲) خدا همان کسی است که بادهای را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌گستراند!

(۳) کسی که بادهای را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌گستراند، همان خداوند است!

(۴) خداوند همان کسی است که بادهای را می‌فرستد و ابرها را بر می‌انگیزد و آن‌ها را در آسمان می‌گستراند!

۱۰۲- « هَذَا شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ أَنْ تَرَى نُزُولَ الْمَطَرِ وَ التَّلَجَّ مِنَ السَّمَاءِ، وَلَكِنْ مِنَ الصَّعْبِ أَنْ تُصَدِّقَ تَسَاقُطَ الْأَسْمَاكِ مِنْهَا! »:

(۱) این چیزی طبیعی است که بارش باران و برف را از آسمان ببینی، ولی واقعاً سخت است که باور کنی ماهیانی از آن می‌بارند!

(۲) این چیز، طبیعی است که نزول برف و باران از آسمان را مشاهده کنی ولی اینکه افتادن ماهی‌ها از آسمان باور شود، سخت است!

(۳) این یک چیز طبیعی است که بارش باران و برف را از آسمان ببینی، ولی سخت است که پی‌درپی افتادن ماهیان از آن را باور کنی!

(۴) این چیز، عادی است که ببینی باران و برف از آسمان می‌بارد ولی باورش قطعاً سخت است که ماهی‌ها پی‌درپی از آن بیفتند!

۱۰۳- « إِنَّ التَّعَاشِ السَّلْمِيَّ الَّذِي يُعَدُّ مِنَ الْمَبَادِئِ الْأَسَاسِيَّةِ لَهُوَ مَا يُسَاعِدُ فِي بِنَاءِ الْمَجْتَمَعَاتِ الْمُتَحَضَّرَةِ وَ يُؤَدِّي مِنْ دُونِ

شَكٍّ إِلَى تَحْقِيقِ السَّلَامِ الدَّائِمِ بَيْنَ الشُّعُوبِ! »:

(۱) بی‌شک همزیستی مسالمت‌آمیز است که از اصول اساسی به‌شمار می‌آید، و همان چیزی است که به ساخت جوامع پیشرفته کمک می‌کند و بی‌تردید به واقعیت یافتن صلح پایدار بین ملت‌ها می‌انجامد!

(۲) همزیستی مسالمت‌آمیز که از اصول اساسی به‌شمار می‌رود، همان چیزی است که به ساخت جوامع متمدن کمک می‌کند و بی‌تردید به واقعیت یافتن صلح پایدار میان ملت‌ها منجر می‌شود!

(۳) قطعاً همزیستی مسالمت‌آمیز که از اصول اساسی به‌شمار می‌آید، همان چیزی است که به ساختن جوامع پیشرفته کمک می‌کند و به تحقق صلح پایدار بین ملت‌ها منجر می‌شود!

(۴) همزیستی مسالمت‌آمیز که از اصول اساسی به‌شمار می‌رود، همان چیزی است که به ساختن جوامع متمدن کمک می‌کند و بدون شک به تحقق پایدار صلح میان ملت‌ها منجر می‌گردد!

۱۰۴- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) لَدِينَا صَدِيقٌ حَمِيمٌ سَيَخْرُجُ مِنْ جَامِعَةِ طَهْرَانَ بَعْدَ سَنَةٍ! دوستی صمیمی دارم که سال آینده از دانشگاه تهران دانش آموخته خواهد شد!

(۲) بَعْضُ الْعُلَمَاءِ قَدْ قَدَرُوا عَلَى مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّوَاهِرِ الْعَجِيبَةِ! برخی از دانشمندان توانسته‌اند راز آن پدیده شگفت‌انگیز را بشناسند!

(۳) سَقُوطُ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ عَلَى الْأَرْضِ يُحِيرُ كُلَّ مَرءٍ عَاقِلٍ! افتادن ماهی‌ها از آسمان بر زمین، هر انسان خردمندی را حیران می‌کند!

(۴) يَعْتَصِمُ الْجُنُودُ بِحَبْلِ اللَّهِ حَتَّى يَغْلِبُوا عَدُوَّهُمُ الْغَاصِبَ! سربازان به ریسمان الهی چنگ می‌زنند و بر دشمن غاصبشان چیره می‌شوند!

۱۰۵- «گردباد، باد شدیدی است که برگ‌های درختان را از مکانی به مکان دیگری جابه‌جا می‌کند.»؛ عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) الإِعْصَاوُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ تَنْقُلُ أَوْرَاقَ الْأَشْجَارِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.

(۲) الإِعْصَاوُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ تَنْقُلُ أَوْرَاقَ الْأَشْجَارِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.

(۳) الإِعْصَاوُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ تَنْقُلُ أَوْرَاقَ الْأَشْجَارِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.

(۴) الْأَعْصَاوُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ تَنْقُلُ أَوْرَاقَ الْأَشْجَارِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.

۱۰۶- عَيْنَ الْمُنَاسِبِ عَنِ الْمَفْهُومِ: «النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا!»

(۱) عمری به جهل غافل از مرگ جان را بدهیم سقوط چون برگ

(۲) تا چنین زنده‌ای تو در خوابی چون بمیری تمام دریابی

(۳) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود آن دم که طعام شکم گور شدم

(۴) آدمی تا کی تو را در خواب غفلت بودن با بدی‌ها و پلیدی‌های دل هم‌رنگ شدن

١٠٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ ضَبْطِ الْحَرَكَاتِ فِي الْأَفْعَالِ أَوْ الْمَصَادِرِ الْمَزِيدَةِ:

- (١) هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى أَسْمَاكَ كَثِيرَةً تَتَسَاقِطُ مِنَ السَّمَاءِ؟
- (٢) يَأْخُذُ النَّاسُ هَذِهِ الْأَسْمَاكَ فِي الْهِنْدُورَاسِ لِيَطْبَخُهَا وَ تَتَاوَلَهَا.
- (٣) كُتِبَتْ هَذَا الْحَدِيثِ عَلَى قَبْرِهِ: النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا إِنْتَبَهُوا.
- (٤) يَا أَيُّهَا النَّاسُ؛ فَتَعَلَّمُوا وَ عَلَّمُوا وَ تَفَقَّهُوا وَ لَا تَمُوتُوا جُهَالًا.

١٠٨- عَيْنِ «النُّونِ» مِنَ الْحُرُوفِ الزَّائِدَةِ لِلْفِعْلِ:

- (١) بَعْضُ الْوَالِدِينَ يَنْتَظِرُونَ حَتَّى تَفْرَغَ الصَّلَاةُ مِنَ الطَّلَابِ.
- (٢) إِنَّ الْبُضَائِعَ تَنْتَقِلُ مِنْ مَتَجَرِّنَا إِلَى مَتَجَرِّ صَدِيقِنَا فِي السُّوقِ.
- (٣) انْفَتَحَتْ الْيَوْمَ أَبْوَابُ مَدْرَسَتِنَا الْكَبِيرَةِ عِنْدَمَا عَصَفَتْ رِيَا حُ شَدِيدَةً.
- (٤) الْمَعْلَمُ يَنْصَحُ تَلَامِيذَهُ أَنْ لَا يَنْشُرُوا أَخْبَارَ الْكُذْبِ فِي الْمَدْرَسَةِ أَبَدًا.

١٠٩- عَيْنِ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا مَصْدَرَانِ مَزِيدَانِ:

- (١) يَحْتَرِمُ الْمُسْلِمُونَ الْأَدْيَانَ الْإِلَهِيَّةَ مَعَ الْاِحْتِفَاطِ بِعَقَائِدِهِمْ.
- (٢) يُحَرِّكُ هَذَا الطَّائِرُ عَيُونَهُ فِي كُلِّ الْاِتِّجَاهَاتِ دُونَ تَحْرِيكِ رَأْسِهِ.
- (٣) إِنَّ مَوْظِفِي هَذِهِ الشَّرْكَةِ الْكَبِيرَةِ يُحَاوِلُونَ كَثِيرًا لِتَقَدُّمِهَا.
- (٤) عِلْمُ الْعِلْمَاءِ بِأَنَّ هَذِهِ الْأَسْمَاكَ لَيْسَتْ مُتَعَلِّقَةً بِالْمِيَاهِ الْمُجَاوِرَةِ.

١١٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ مَزِيدٌ ثَلَاثِي:

- (١) يُمْنَعُ التَّلْمِيذُ عَنِ الْكُسْلِ وَ هُوَ آفَةٌ لِلنَّجَاحِ.
- (٢) إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ يُحْسِنُونَ إِلَى الْمَسَاكِينِ وَ الْيَتَامَى.
- (٣) ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتَنُثِيرُ سَحَابًا﴾
- (٤) ﴿أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا﴾

فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۳۰ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ (۲)

۱۱۱- کدام موارد در خصوص شهر مدینه و ساکنان آن صحیح هستند؟

الف) بت‌پرستان به واسطه حضور یهودیان، مطالبی درباره بهشت، جهنم و ظهور پیامبری جدید شنیده بودند.

ب) در پیمان عقبه اول، ۷۵ نفر از اهالی یثرب با رسول خدا (ص) پیمانی بستند که این پیمان بیانگر گسترش چشمگیر اسلام در آن شهر بود.

ج) اهل صفه که برخی از مهاجران بی‌بضاعت بودند، به دلیل هم‌جواری با محل سکونت پیامبر (ص) ارتباط نزدیک‌تری با آن حضرت برقرار کردند.

د) مردم یثرب اندکی پیش از هجرت، شخصی به نام عبدالله بن اُتبی را برای پایان دادن به تفرقه‌ها به ریاست خویش برگزیدند.

۱) «الف» و «ج» ۲) «الف» و «ب» ۳) «ب» و «د» ۴) «ج» و «د»

۱۱۲- کدام‌یک از وقایع زیر در فاصله سال ششم تا هشتم هجرت رخ داده است؟

الف) در حجة الوداع، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت اعلام شد.

ب) پیامبر و مسلمانان لباس احرام پوشیدند و راهی مکه شدند.

ج) سفیران رسول خدا به رؤسای برخی قبیله‌های بزرگ عرب و پادشاهان حکومت‌های باستانی نامه‌هایی رساندند.

د) با نزول سوره براءت مکه حرم اسلامی اعلام شد.

۱) «الف» و «د» ۲) «الف» و «ب» ۳) «ج» و «د» ۴) «ب» و «ج»

۱۱۳- کدام‌یک از عبارت‌های زیر از نظر ترتیب زمانی، نقش افراد و نحوه مشروعیت خلافت‌ها دربردارنده نکات نادرست است؟

الف) شورای شش‌نفره‌ای که عمر تعیین کرد، در نهایت عثمان را به عنوان خلیفه سوم معرفی کرد؛ اما این شورا پیش از وفات ابوبکر شکل گرفت.

ب) در سقیفه بنی ساعده، ابتدا عمر و ابوعبیده با ابوبکر بیعت کردند و سپس انصار نیز به این بیعت پیوستند.

ج) ابوبکر با استناد به وصیت‌نامه‌ای مکتوب، عمر بن خطاب را به عنوان جانشین خود معرفی کرد.

د) سقیفه بنی ساعده در حالی تشکیل شد که هنوز مراسم تدفین پیامبر (ص) انجام نشده بود و حضرت علی (ع) حضور نداشت.

۱) فقط «الف» نادرست است. ۲) فقط «الف» و «ب» نادرست‌اند.

۳) فقط «ج» نادرست است. ۴) همه عبارت‌ها درست‌اند.

۱۱۴- کدام گزینه مطلب درستی را درباره جریان فتح دو سرزمین مصر (۱) و شام (۲) توسط اعراب مسلمان ذکر می‌کند؟

۱) اختلافات مذهبی از عواملی است که باعث وقوع (۱) شد؛ اما در (۲) مشاهده نمی‌شود.

۲) فرماندهی سپاه مسلمان در جریان (۲) برعهده کسی بود که از ویژگی‌های ممتاز آن سرزمین بی‌اطلاع نبود.

۳) در فرایند اتفاق افتادن (۱) در پی درخواست ساکنان، خلیفه مسلمانان به آن سرزمین سفر کرد که نمایانگر صلح‌طلبی مسلمانان در جریان فتوحات

است.

۴) از پیامدهای فتح (۱)، در امان ماندن (۲) از هجوم گروهی است که قبل از شروع فتوحات بر هر دو سرزمین (۱) و (۲) حکومت می‌کرد.

۱۱۵- کدام توضیح پیرامون خلافت اموی نادرست می‌باشد؟

الف) با خدعه وی بود که معاویه از شکست حتمی در جنگ صفین نجات پیدا کرد؛ عمرو عاص

ب) فتح اسپانیا (اندلس) به دست آنان صورت گرفت؛ عمرو بن حمق و طارق بن زیاد

ج) دستور داد فتوحات متوقف شود و از نومسلمانان جزیه گرفته نشود؛ عمر بن عبدالعزیز

د) شهر قرطبه در اندلس را تصرف کرد و حکومت امویان را در آنجا پایهریزی کرد؛ هشام بن عبدالملک

۱) «الف» و «د» ۲) «ب» و «ج» ۳) «د» و «ب» ۴) «ج» و «الف»

فصل دوم: جهان در
عصر باستان
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- مشخص کنید به ترتیب پاسخ عبارت‌های زیر در کدام گزینه به‌درستی طرح شده است؟

الف) صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفال‌گری، در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین ماهر بودند و در آن زمان، مردم ... کاربرد فلزات مختلفی مانند مس و قلع را آموخته بودند.

ب) اولین شهرها در ناحیه ... بین‌النهرین، معروف به سومر به‌وجود آمدند.

ج) شیوه حکومت حمورابی مبتنی بر ... و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.

د) بین‌النهرین یا میان رودان به معنای سرزمین‌های میان دو رود دجله و فرات در کشور کنونی ... است.

۱) جنوب غربی آسیا - جنوبی - قدرت و اختیارات فراوان پادشاه - عراق

۲) جنوب شرقی آسیا - جنوبی - قدرت و اختیارات فراوان وزیر - ترکیه

۳) جنوب غربی آسیا - مرکزی - قدرت و اختیارات فراوان پادشاه - عراق

۴) جنوب شرقی آسیا - مرکزی - قدرت و اختیارات فراوان وزیر - ترکیه

۱۱۷- هریک از عبارت‌های زیر به‌ترتیب مربوط به کدام دوره امپراتوری مصر باستان است؟

الف) از شخصی به عنوان «کارگزار کل کشور» استفاده می‌شد که مسئولیت اداره امور اداری، مالی و قضایی را برعهده داشت.

ب) حضرت موسی (ع) در این دوران زندگی می‌کردند.

ج) اهرام سه‌گانه که اکنون یکی از شاهکارهای جهان باستان می‌باشد، در این دوران ساخته شده است.

۱) جدید - جدید - قدیم ۲) قدیم - جدید - قدیم ۳) جدید - قدیم - جدید ۴) قدیم - قدیم - جدید

۱۱۸- در بررسی تاریخ چین باستان، کدام گزینه به‌درستی تدوین شده است؟

الف) حکومت «شی‌هوانگ‌تی»

ب) حکومت سلسله «هان»

۱) آیین کنفوسیوس در دوران «الف» تعلیم داده می‌شد؛ اما در دوران «ب» مورد مخالفت قرار گرفت.

۲) آیین بودا از زمان «الف» وارد چین شد و سپس شروع به رشد و گسترش کرد.

۳) در زمان «ب»، جاده ابریشم گشایش یافت که چین را از طریق ایران به اروپا وصل می‌کرد.

۴) در دوران «ب»، بخش‌های مختلف دیوار چین به هم متصل شد تا یکپارچه و مستحکم گردد.

۱۱۹- کدام یک از عبارتهای زیر در رابطه با یونان باستان درست است؟

الف) طوایف بیابانگرد، در حدود ۱۵۰۰ قبل از میلاد از طریق دشتهای اروپای شرقی به شبهجزیره یونان آمدند و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی شهرهایی را برپا کردند.

ب) فیثاغورث فیلسوف و ریاضیدان مشهور یونانی، برخی از اصول ریاضی و فلسفی را کشف کرد و بقراط از نشانههای یادداشت شده قبلی، برای درمان بیماران استفاده می کرد.

ج) تسلط بر منطقه آسیای صغیر موجب بروز جنگهای بزرگی در قرن ۵ قبل از میلاد بین دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان شد که این رویدادها، پیش از جنگهای پلوپونزی بود.

د) نیایش در یونان باستان غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان بود و نفوذ و قدرت کاهنان کمتر از مصر و بینالنهرین بود.

۱) «الف» و «ب» ۲) «ج» و «د» ۳) «ب» و «ج» ۴) «الف» و «د»

۱۲۰- در هریک از تاریخهای داده شده، کدام رویداد در امپراتوری روم به وقوع پیوسته است؟ (ترتیب مهم است).

الف) ۳۳۰ میلاد

ب) ۷۳ قبل از میلاد

ج) ۳۱۳ میلاد

د) ۲۷ قبل از میلاد

۱) الف) غلبه اکتاوین بر رقیبان خود و ایجاد تغییرات بزرگ در نظام حکومتی امپراتوری روم ب) امپراتور کنستانتین شهر بیزانتیوم را به پایتختی برگزید. ج) کنستانتین فرمانی را صادر کرد که به موجب این فرمان دین مسیحیت را با ادیان دیگر امپراتوری مساوی اعلام نمود و آزادی آن را در محدوده امپراتوری روم تضمین کرد. د) حضرت عیسی (ع) به تبلیغ دین جدیدی پرداخت که بعدها تحت عنوان مسیحیت نامیده شد.

۲) الف) امپراتور کنستانتین شهر استانبول را به پایتختی برگزید. ب) بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت و پس از دو سال، قیام را سرکوب کرد. ج) امپراتور کنستانتین با صدور فرمانی رسماً موجودیت دین مسیحیت را اعلام کرد. د) غلبه اکتاوین بر رقیبان خود و ایجاد تغییرات بزرگ در نظام حکومتی امپراتوری روم

۳) الف) امپراتور کنستانتین شهر استانبول را به پایتختی برگزید. ب) بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت و پس از دو سال، قیام را سرکوب کرد. ج) حضرت عیسی (ع) به تبلیغ دین جدیدی پرداخت که بعدها تحت عنوان مسیحیت نامیده شد. د) امپراتور کنستانتین با صدور فرمانی رسماً موجودیت دین مسیحیت را اعلام کرد.

۴) الف) بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم پس از دو سال، قیام را سرکوب کرد ب) غلبه اکتاوین بر رقیبان خود و ایجاد تغییرات بزرگ در نظام حکومتی امپراتوری روم ج) روم غربی در اثر هجوم اقوام بیابانگرد نابود شد. د) امپراتور کنستانتین شهر بیزانتیوم را به پایتختی برگزید.

فصل دوم: نواحی طبیعی

(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۹ تا ۵۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

جغرافیا (۲)

۱۲۱- «دو روستای «الف» و «ب» هر دو در عرض جغرافیایی یکسانی قرار گرفته‌اند. روستای «الف» در ارتفاع ۵۰۰ متری و روستای «ب» در ارتفاع ۲۰۰۰ متری قرار دارد. پس از بررسی‌های انجام شده، متوجه شدیم که دمای روستای «ب» به طور محسوسی پایین‌تر از روستای «الف» است. با توجه به متن علت اصلی این تفاوت دمایی چیست و به چه دلیل پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه متفاوت از مدار صفر درجه می‌تابد؟

(۱) حرکت انتقالی زمین که در ارتفاعات بیشتر، انرژی کمتری منتقل می‌کند. - عمود تابیدن

(۲) در کوه دماوند، دمای قله بسیار پایین‌تر از دمای دشت‌های اطراف است. - عمود تابیدن

(۳) هوای ارتفاعات زاگرس سردتر از جلگه خوزستان است. - مایل تابیدن

(۴) هرچه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد. - مایل تابیدن

۱۲۲- در تشریح علت شکل‌گیری بیابان «آتاکاما» در آمریکای جنوبی، کدام یک از موارد زیر مطرح است؟

الف) قرارگرفتن در پشت کوه‌های متعدد

ب) جریان‌های آب سرد قطبی

ج) دوری از دریاها و اقیانوس‌ها

د) فرونشستن هوا و عدم صعود آن

(۱) «الف» و «ب»

(۲) «ب» و «د»

(۳) «ج» و «د»

(۴) «الف» و «ج»

۱۲۳- با توجه به گزاره‌های زیر کدام گزینه درست است؟

الف) در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود.

ب) توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد.

ج) بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع‌اند.

د) بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

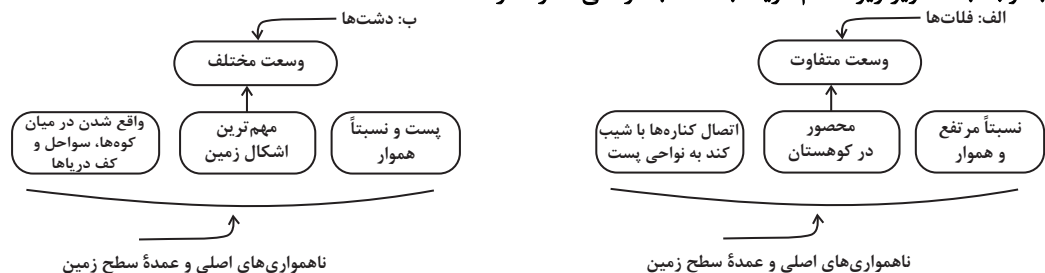
(۱) موارد «د» و «ج» مربوط به بارندگی سیکلونی و «الف» مربوط به بارندگی همرفتی و «ب» مربوط به بارندگی کوهستانی است.

(۲) موارد «الف» و «ج» مربوط به بارندگی همرفتی و «ب» برخلاف «د» مربوط به بارندگی ناهمواری است.

(۳) موارد «د» و «الف» مربوط به بارندگی جبهه ای و مورد «ج» برخلاف «ب» مربوط به بارندگی همرفتی است.

(۴) موارد «ج» و «ب» مربوط به بارندگی کوهستانی و موارد «الف» و «د» مربوط به بارندگی سیکلونی هستند.

۱۲۴- با توجه به تصاویر زیر، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

(۱) شکل «الف» درست است و فلات‌ها علاوه بر وسعت متفاوت نسبتاً مرتفع و همواره هموار هستند.

(۲) شکل «ب» درست است و دشت‌ها از جمله مهم‌ترین ناهمواری‌ها در سطح زمین هستند که بیش از یک سوم سطح زمین را پوشانده‌اند.

(۳) شکل «الف» نادرست است؛ زیرا فلات‌ها رشته کوه‌ها را به وجود می‌آورند.

(۴) شکل «الف» درست است؛ زیرا فلات‌ها با شیب کند به نواحی پست متصل می‌شود.

۱۲۵- کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را تکمیل می‌کند؟

الف) از اشکال ... ناشی از حفر مواد در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به ... اشاره کرد.

ب) ... حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است که از این نوع می‌توان به ... اشاره کرد.

(۱) فرسایش تراکمی، زبانه ماسه‌ای (ب) اشکال کاوشی، چاله‌های بادی

(۲) فرسایش کاوشی، جزایر مرجانی (ب) اشکال کاوشی، تلماسه

(۳) فرسایش کاوشی، طاق دریایی (ب) اشکال تراکمی، تلماسه

(۴) فرسایش تراکمی، برخان (ب) اشکال تراکمی، آب سنگ‌ها

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۳ تا ۳۳

۱۲۶- کدام گزینه بیشترین تأکید را بر نقش و اهمیت موقعیت نسبی ایران از جنبه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی و نظامی دارد؟

- (۱) قرار گرفتن ایران در مرکز جهان اسلام، وجود منابع نفت و گاز در خلیج فارس و دسترسی به بازارهای جهانی از طریق دریای عمان
- (۲) وجود مرز مشترک با عراق و ترکیه، نزدیکی به قطب جنوب و برخورداری از منابع آب شیرین
- (۳) داشتن مرز آبی، ارتباط مستقیم با اقیانوس اطلس و واقع شدن در نیمکره جنوبی
- (۴) نقش فرهنگی ایران در منطقه، وجود آبراهه مهم و استراتژیک و صادرکننده اصلی محصولات کشاورزی

۱۲۷- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) ایران حدوداً چند کیلومتر مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد؟
(ب) ایران کوتاه‌ترین و طولانی‌ترین مرز را به ترتیب با کدام کشورها دارد؟

- (۱) ۸۵۵۷ - ارمنستان و عراق
(۲) ۸۵۷۵ - آذربایجان و عراق
(۳) ۸۷۵۵ - ارمنستان و عراق
(۴) ۸۵۵۷ - آذربایجان و عراق

۱۲۸- هریک از کوه‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام مناطق کوهستانی ایران است؟

«تخت سلیمان - قره داغ - آلاداغ - علم‌کوه»

- (۱) منطقه کوهستانی البرز - کوه‌های شمال خراسان - منطقه کوهستانی آذربایجان - منطقه کوهستانی البرز
- (۲) منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی آذربایجان - کوه‌های شمال خراسان - منطقه کوهستانی زاگرس
- (۳) منطقه کوهستانی زاگرس - منطقه کوهستانی شمال خراسان - منطقه کوهستانی آذربایجان - منطقه کوهستانی البرز
- (۴) منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی آذربایجان - کوه‌های شمال خراسان - منطقه کوهستانی البرز

۱۲۹- با توجه به موارد زیر کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

(الف) ناهمواری‌های مریخی

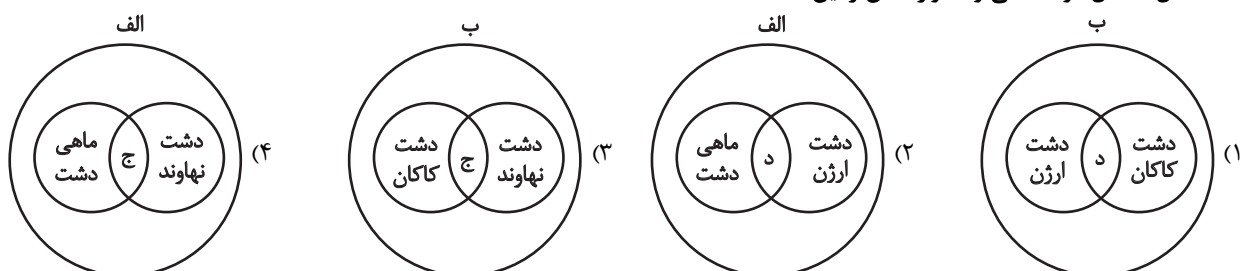
(ب) گنبد نمکی

(ج) توده نفوذی آذرین

- (۱) فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر باعث تشکیل «ج» شده است و منطقه دارای «الف» حاوی چندین گل‌فشان نیز می‌باشد.
- (۲) بخش اعظم چین خوردگی‌های منطقه دارای «الف» حاصل کوهزایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است و منطقه دارای «ج» از اتصال سه نقطه به یکدیگر به وجود آمده که منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.
- (۳) منطقه دارای «ب» بر اثر برخورد صفحه عربستان به اوراسیا تشکیل شده و «الف» در رشته کوه‌های بشاگرد واقع در منطقه مکران در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان قرار دارد.
- (۴) «ب» بر اثر عوامل درونی و خروج گاز به علت وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به اطراف خود بالا می‌آید و نام دیگر «ج» کوه‌های مرکزی می‌باشد.

۱۳۰- با توجه به موارد زیر کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

- (الف) سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصار کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است.
(ب) سرزمین‌های همواری هستند که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند.
(ج) در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها)، ایجاد شده‌اند.
(د) حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند.

فلسفه یازدهم

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن
(فلسفه و زندگی، آغاز تاریخی فلسفه)
صفحه های ۱۹ تا ۳۵

۱۳۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب اشاره به کدامیک از آثار استوارکردن زندگی بر پایه فهم فلسفی دارد؟

(الف) فیلسوف تابع فرد و شخص خاصی نیست.

(ب) درخشش نور حقیقت و از میان رفتن تدریجی عقاید باطل در میان بسیاری از مردم ثمرات آن است.

(ج) فلسفه از منطق کمک می گیرد تا اندیشه های فلسفی درست را از تفکرات غلط تشخیص دهد.

(د) فیلسوف هیچ سخنی را بدون دلیل نمی پذیرد.

(۱) استقلال در اندیشه - حیرت و تفکر فلسفی - استقلال در اندیشه - رهایی از عادات غیرمنطقی

(۲) دوری از مغالطه ها - حیرت و تفکر فلسفی - استقلال در اندیشه - استقلال در اندیشه

(۳) استقلال در اندیشه - رهایی از عادات غیرمنطقی - دوری از مغالطه ها - استقلال در اندیشه

(۴) دوری از مغالطه ها - رهایی از عادات غیرمنطقی - دوری از مغالطه ها - حیرت و تفکر فلسفی

۱۳۲- کدام مورد از مصادیق فواید تفکر فلسفی نیست؟

(۱) وقتی متوجه می شویم که برخی شناخت های ما نادرست بوده اند، به کمک رابطه تناقض در منطق، متوجه می شویم که اگر بگوییم همه شناخت های ما درست هستند، دچار مغالطه شده ایم.

(۲) وقتی در تاکسی نشسته ایم و شخصی که در حال تحلیل مسائل سیاسی روز است، حدس های خود را بدون ذکر دلیل از پشت پرده های یک حادثه تروریستی بیان می کند و آن ها را نمی پذیریم.

(۳) وقتی پدر و پدربزرگمان، عادت داشتند که موقع خوردن چای، قند را در آن بزنند و بعد بخورند، دلیل این کار را پرس و جو می کنیم و با توجه به غیرمنطقی بودن آن، این عادت را ترک می کنیم.

(۴) وقتی شخصی را که با پایداری و استقامت سعی در توضیح دادن دلیل نادرستی یک عقیده باطل دارد، اسیر تعصب، خیالات و پندارهای موهوم خود قلمداد می کنیم و سخن او را نمی پذیریم.

۱۳۳- تمثیل غار افلاطون مثالی برای کدامیک از فواید تفکر فلسفی است؟

(۱) دوری از مغالطه ها - استقلال در اندیشه (۲) رهایی از هر عادت - استقلال در تفکر

(۳) توسعه اندیشه مستقل - رهایی از عادات غیرمنطقی (۴) رهایی از هر عادت - دوری از مغالطه ها

۱۳۴- در تمثیل غار افلاطون پی بردن به واقعیت اشیا مشروط به چیست؟

(۱) پاره شدن اتفاقی زنجیرها و رفتن به سوی مدخل غار (۲) عادت تدریجی چشمان زندانی خارج شده از غار به نور

(۳) خو گرفتن دفعی قوه بینایی فرد خارج شده از غار با نور (۴) خورشید را تا اندازه ای عامل هر چیز دانستن

۱۳۵- کدامیک از گزینه های زیر، دقیق ترین و جامع ترین تحلیل درباره تفاوت دیدگاه تالس و هراکلیتوس نسبت به «تغییر در جهان طبیعت» است؟

(۱) تالس تغییرات جهان را نتیجه تأثیر متقابل اضداد می دانست، درحالی که هراکلیتوس معتقد بود آب اصل نخستین تمام پدیده هاست.

(۲) تالس تغییرات را به عنصر آب نسبت می داد و از مشاهدات تجربی به این نتیجه رسیده بود، درحالی که هراکلیتوس تغییر را قاعده ای کلی و ضروری برای کل هستی می دانست.

(۳) تالس معتقد بود جهان از تغییرات تهی است و همه چیز به اصل واحدی بازمی گردد، ولی هراکلیتوس تغییر را نتیجه ناپایداری ماده در شرایط گوناگون می دانست.

(۴) هر دو معتقد بودند که اصل تغییر، تضاد و تقابل عناصر طبیعی مطلق است، ولی تفاوت آن ها در شناخت مصداق این عناصر بود.

۱۳۶- درباره اندیشه هراکلیتوس و پارمنیدس، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) پارمنیدس، مرتبه ظاهری جهان را غیرواقعی می‌داند که نسبتی با واقعیت ثابت واحد ندارد.
- (۲) در اندیشه هراکلیتوس، نظریه تغییر و تحول دائمی در جهان مقدم بر نظریه وحدت اضداد است.
- (۳) از جهت ثبات یا تغییر در جهان، اختلاف اساسی میان اندیشه‌های این دو نفر وجود دارد.
- (۴) هراکلیتوس باور نداشت که اشیای واحد با گذشت زمان ثبات دارند.

۱۳۷- کدام عبارت درباره سوفسطائیان و ظهور آنان به درستی بیان شده است؟

- (۱) آرا و نظرات گوناگون و غالباً متضادی که در آتن وجود داشت موجب بی‌اعتمادی به دانش و اندیشه شد.
- (۲) سوفسطائیان با انکار حقیقت و واقعیت، نوعی تشویش و نگرانی را بر اذهان مردم زمان خودشان غالب کردند.
- (۳) بی‌اعتمادی به دانش و اندیشه باعث ظهور دانشمندانی شد که اعتبار علم و اندیشه را زیر سؤال بردند.
- (۴) سوفسطائیان چون نظرات اندیشمندان را بی‌پهلو دانستند، مدعی شدند که آنان با هم تضاد فکری دارند.

۱۳۸- کدام عبارت درباره فیلسوفان پیش از سقراط و سوفیست‌های هم‌عصر او در یونان باستان نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) پارمنیدس به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین فیلسوفان یونان باستان برای اثبات عدم وجود حرکت در جهان استدلالی ارائه کرد.
- (۲) پارمنیدس سه ویژگی برای واقعیت جهان هستی قائل بود: ثبات، یکتا بودن، ابدیت.
- (۳) علت ظهور و شهرت سوفیست‌ها در یونان باستان وحدت نظری فیلسوفان پیش از سقراط درباره مباحث طبیعت‌شناسی بوده است.
- (۴) پارمنیدس باور نداشت که حواس پنج‌گانه بتوانند ما را به گزاره‌ای مثل «هستی ابدی است» برسانند.

۱۳۹- کدام گزینه در تطابق با تمثیل غار افلاطون، تحلیل و تفسیر مناسب‌تری از بیت زیر ارائه کرده است؟

«من به خود نامدم اینجا که به خود باز روم *** آن که آورد مرا باز برد تا وطنم»

- (۱) «وطن» عالم حقیقی و اصیل است.
- (۲) «اینجا» عالم بیرون از غار است.
- (۳) «آن که آورد مرا» فلاسفه هستند.
- (۴) «اینجا» سرای حقیقت است.

۱۴۰- به چه دلیل از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند؟

- (۱) نخستین مکتوبات فلسفی به یونان برمی‌گردد.
- (۲) اولین فیلسوفان در یونان پا به عرصه وجود گذاشتند.
- (۳) نخستین تفاسیر جهان با روش عقلانی در یونان رایج شد.
- (۴) در یونان بود که دانش فلسفه شکل گرفت.

هستی و چیستی، جهان ممکنات
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- اینکه انسان از کودکی هنگام گرسنگی به دنبال غذا و هنگام اندوه به دنبال آرامش نزد عزیزان می‌رود، از نظر فلسفی نشان‌دهنده کدام اصل زیر

است؟

(۱) نیاز انسان به محبت و امنیت، علت اساسی کنش‌های اوست.

(۲) شناخت انسان از جهان بیرونی از طریق تجربه شخصی و تکرار شکل می‌گیرد.

(۳) رفتارهای طبیعی انسان از دوران کودکی، صرفاً پاسخی غریزی به شرایط زیستی هستند و نیازی به تبیین فلسفی ندارند.

(۴) انسان به‌صورت طبیعی می‌داند که اشیا و موجوداتی در اطرافش وجود دارند که واقعی هستند و می‌توان با آن‌ها ارتباط برقرار کرد.

۱۴۲- در ارتباط با برخورد انسان با دو جنبه از اشیا، کدام عبارت صحیح است؟

(۱) ذهن انسان در برخورد با هر واقعیت خارجی دو مفهوم ذهنی از آن شیء می‌سازد؛ یکی مفهوم وجود و دیگری مفهوم ماهیت.

(۲) وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند، به این معنا است که آن‌ها دو جزء از یک چیز هستند.

(۳) وجود و هستی دو جنبه از یک چیزند که در ذهن از یکدیگر متمایز می‌شوند و در علوم هم کاربرد دارند.

(۴) چیستی و هستی در خارج از ذهن مغایرت پیدا می‌کنند، اما در ذهن عینیت می‌یابند.

۱۴۳- **نهایی** کدام گزینه درست است؟

(۱) ابن‌سینا نخستین کسی نبود که به «مغایرت وجود و ماهیت» توجه کرد.

(۲) برهان «وجوب و امکان» مقدم بر اصل «مغایرت وجود و ماهیت» است.

(۳) ابن‌سینا به تقلید از توماس آکوئیناس اصل «مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

(۴) پایه‌گذاری فلسفه‌ای در اروپا توسط توماس آکوئیناس علت آشنایی اروپاییان با فلسفه ارسطویی بود.

۱۴۴- **نهایی** کدام گزینه در مورد توماس آکوئیناس و فلسفه او درست است؟

(۱) مغایرت وجود و ماهیت را پایه برهان «وجوب و امکان» در اثبات خدا قرار داد.

(۲) اصل عینیت وجود و ماهیت در ذهن را در اروپا گسترش داد.

(۳) مکتب تومیسیم تا پایان حیات آکوئیناس در اروپا در جریان بود.

(۴) فلسفه‌اش تا حدودی به اندیشه‌های ابن‌رشد و بیشتر به ابن‌سینا متکی بود.

۱۴۵- **نهایی** مفهومی که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم به‌ترتیب چه نسبتی با «موجود» و «معدوم» دارد؟

(۱) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص من‌وجه
(۲) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق

(۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من‌وجه
(۴) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

۱۴۶- کدام گزینه در مورد نسبت‌های سه گانه در قضایا صحیح است؟

- (۱) در قضیه «انسان نویسنده است»، محمول برای موضوع امکانی است، اما موضوع برای محمول وجوبی است.
- (۲) در قضیه «مثلث چهارضلعی است»، محمول برای موضوع امتناعی است، اما موضوع برای محمول وجوبی است.
- (۳) در قضیه «دیوار سفید است»، محمول برای موضوع امکانی است، اما موضوع برای محمول وجوبی است.
- (۴) در قضیه «اسب بالدار موجود است»، محمول برای موضوع امکانی است، اما موضوع برای محمول امتناعی است.

۱۴۷- اگر محمول «وجود» بر ماهیتی مانند «اسب طایر» حمل شود، در این صورت ...

- (۱) گرچه حمل چنین محمولی بر این مفهوم ضرورت ندارد، اما ممکن است در ذهن حمل شود.
- (۲) حمل محمول وجود بر چنین ماهیتی ضرورتی از ناحیه غیر دارد.
- (۳) محال است بتوان چنین محمولی را بر چنین موضوعی حمل کرد.
- (۴) حمل مفهوم وجود بر هر مفهوم ممکن الوجود بالذات از جمله «اسب طایر» در عین حال ممکن و غیرممکن است.

۱۴۸- در کدام قضایا تغییر نسبت، قضایا را از جهت وجوبی و امکانی و امتناعی تغییر نمی‌دهد؟

- (۱) آب سیال است - هوا سرد است.
- (۲) هوا وزن ندارد - انسان متفکر است.
- (۳) پرند پرواز می‌کند - شکل مربع است.
- (۴) انسان ممکن الوجود است - مربع دایره ممتنع الوجود است.

۱۴۹- در کدام قضیه، رابطه وجوبی برقرار است؟

- (۱) درخت ممکن الوجود بالذات است.
- (۲) غول یک چشم، ممتنع الوجود بالذات است.
- (۳) خداوند واجب الوجود بالغیر است.
- (۴) انسان واجب الوجود بالذات است.

۱۵۰- در کدام یک از گزینه‌های زیر به دو ممکن الوجود و یک ممتنع الوجود بالذات اشاره شده است؟

- (۱) فرشته - آتش - جادوگر
- (۲) دیو - مربع پنج ضلعی - لباس
- (۳) خرس پرند - خدا - اژدها
- (۴) انسان - شریک الباری - مثلث مربع

منطق

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تعریف

(اقسام و شرایط تعریف)

استدلال استقرایی

(اقسام استدلال استقرایی)

قضیه حملی و قیاس اقترانی

(قضیه حملی)

صفحه‌های ۲۷ تا ۶۱

۱۵۱- کدام یک از موارد زیر «تعریف مفهومی» به شمار نمی‌آید؟

(۱) اهلی: متضاد «وحشی»، رام‌شده، دست‌آموز، جانورانی مانند اسب، گاو، سگ و گوسفند، اهلی و جانورانی مثل گرگ، وحشی محسوب می‌شوند.

(۲) برق: نوعی انرژی است که از حرکت الکترون‌ها به وجود می‌آید و برای روشنایی، گرما و حرکت دستگاه‌ها کاربرد دارد.

(۳) هواپیما: وسیله نقلیه‌ای است پرنده که می‌تواند با نیروی موتور و بال‌هایش در آسمان حرکت کند.

(۴) شعر: کلامی آهنگین که اغلب از وزن و قافیه برخوردار است و احساس و تخیل را در قالبی زیبا بیان می‌کند.

۱۵۲- کدام عبارت درباره تعریف در علم منطق و انواع آن درست است؟

(۱) سنجش رعایت قواعد تعریف، از طریق دانش منطق امکان‌پذیر است.

(۲) از وظایف دانش منطق، تعریف مفاهیم مختلف است.

(۳) همیشه ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم است.

(۴) مطابق کتاب درسی، برای تعریف مفهومی نیازمند تشخیص تمام ذاتیات اشیا هستیم.

۱۵۳- اگر تعریفی شرط جامع بودن و مانع بودن را داشته باشد، آنگاه کدام گزینه در مورد مفهوم مجهول و تعریف درست است؟

(۱) از لحاظ مصداقی و مفهومی رابطه تساوی دارند.

(۲) فقط از نظر مصادیق رابطه تساوی دارند.

(۳) فقط از نظر مفهومی رابطه تساوی دارند.

(۴) رابطه آن‌ها می‌تواند سایر نسبت‌های چهارگانه (جز تساوی) باشد.

۱۵۴- درباره تعاریف زیر کدام گزینه درست است؟

- ماهی: مهره‌داری که دارای آبشش است.

- پرنده: حیوانی که پرواز می‌کند.

(۱) جامع نیست - جامع و مانع نیست.

(۲) مانع نیست - جامع نیست.

(۳) جامع نیست - مانع نیست.

(۴) مانع نیست - نه جامع است و نه مانع.

۱۵۵- استدلال طوطی در داستان «طوطی و بقال» مثنوی معنوی مشابه کدام استدلال زیر است؟

(۱) سگ گله هنگام دزدیده شدن گوسفند پارس نکرده است؛ پس مطمئناً دزد غریبه نیست.

(۲) طبق آمارها، تمام تصادفات جاده‌ای ناشی از سرعت غیرمجازند.

(۳) دکتر: همه بیماران قبلی که مانند شما بودند با نسخه من خوب شدند، پس نگران نباشید.

(۴) درس دوم منطق که در فصل دوم کتاب آمده آسان بود، پس درس سوم هم که در همین فصل آمده باید آسان باشد.

۱۵۶- کدام استدلال از نوعی است که مبنای آن بر اساس تخمین بنا شده است؟

- (۱) احمد و برادرش هر دو متولد تیرماه هستند؛ پس خلق و خویی شبیه به یکدیگر دارند.
- (۲) پس از خرید سوغاتی از چند مغازه شهر، متوجه شدم که کاسبان این شهر گران فروش هستند.
- (۳) شکلات درون یخچال را پدرم نمی تواند خورده باشد؛ زیرا او دیابت دارد.
- (۴) تمام دبیران این مدرسه دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد هستند؛ پس معلم فلسفه آن هم فوق لیسانس دارد.

۱۵۷- ذهن انسان با دریافت تمام عبارتهای زیر مشغول ساخت و پرداخت استدلال یکسانی است؛ مگر عبارت ...

- (۱) معلمی از روی شباهت برگه امتحانی دو دانش آموز احتمال می دهد که آنها تقلب کرده اند.
- (۲) کارمند بانک الف با مسعود بدرفتاری می کند و او حاضر نیست در هیچ بانکی باشد.
- (۳) پلیس بعد از بررسی اولیه، مهرداد را به عنوان متهم اصلی در نظر می گیرد.
- (۴) دزد با دیدن چراغهای روشن خانه از دزدی در آن شب منصرف شده است.

۱۵۸- درباره قضیه «دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی است» کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) محمول قضیه «در آذربایجان غربی» است.
- (۲) سور قضیه جزئی است.
- (۳) موضوع قضیه جزئی است.
- (۴) قضیه موجبه جزئی است.

۱۵۹- اگر قضیه ای جزئی باشد، ... نیست و اگر موضوع قضیه ای جزئی باشد، قضیه ... نیست.

- (۱) شخصی - محصوره (۲) شخصی - سلبی (۳) محصوره - کلیه (۴) محصوره - شخصی

۱۶۰- مناسب ترین پاسخ برای این پرسش که «چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی شوند؟» کدام است؟

- (۱) با واقعیت مطابقت ندارند.
- (۲) خطای اندیشه شامل آنها نمی شود.
- (۳) فقط از احساسات و تمایلات ما خبر می دهند.
- (۴) به شکل سؤالی، امری یا عاطفی بیان می شوند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس پنجم تا هفتم)
صفحه‌های ۴۳ تا ۸۰

۱۶۱- با توجه به جدول زیر، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

ردیف	تقاضا (کیلو)	قیمت (ریال)	عرضه (کیلو)
۱	۱۰۰	۶۰,۰۰۰	۵۰۰
۲	۲۰۰	۵۰,۰۰۰	۴۰۰
۳	۳۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۰۰
۴	۴۰۰	۳۰,۰۰۰	۲۰۰
۵	۵۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۰۰

الف) حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان، در قیمت ۳۰,۰۰۰ ریال، چند میلیون ریال است؟

ب) در کدام قیمت‌ها، وضعیت کمبود تقاضا وجود دارد؟

ج) حداکثر درآمد تولیدکنندگان در کدام ردیف است؟

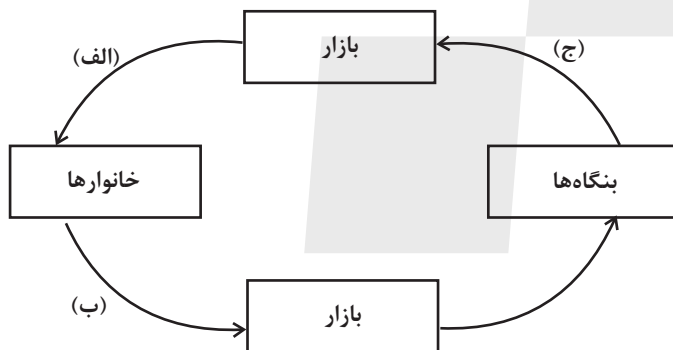
۱) الف) ۱۲ میلیون ریال ب) در قیمت‌های پایین‌تر از ۴۰,۰۰۰ ریال ج) ردیف ۳

۲) الف) ۶ میلیون ریال ب) در قیمت‌های بالاتر از ۴۰,۰۰۰ ریال ج) ردیف ۱

۳) الف) ۱۲ میلیون ریال ب) در قیمت‌های پایین‌تر از ۴۰,۰۰۰ ریال ج) ردیف ۱

۴) الف) ۶ میلیون ریال ب) در قیمت‌های بالاتر از ۴۰,۰۰۰ ریال ج) ردیف ۳

۱۶۲- مطابق نمودار زیر کدام گزینه جاهای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

الف) خانوارها ... مورد نیاز خود را از کسب و کارها خریداری می‌کنند.

ب) منابع پس از عبور از بازار ... به بنگاه‌ها ارائه می‌شوند.

ج) پولی که بنگاه‌ها دریافت می‌کنند، ... نامیده می‌شود.

۱) الف) کالا و خدمات ب) عوامل تولید ج) پرداخت‌های عوامل تولید

۲) الف) نیروی کار ب) محصولات ج) درآمد

۳) الف) کالا و خدمات ب) عوامل تولید ج) درآمد

۴) الف) نیروی کار ب) محصولات ج) پرداخت‌های عوامل تولید

۱۶۳- کدام مورد درباره تأثیرگذاری بر قیمت بازار برای یک شهر کوچک که فقط یک فروشگاه مواد پروتئینی دارد، درست است؟

۱) فروشنده، پذیرنده قیمت است.

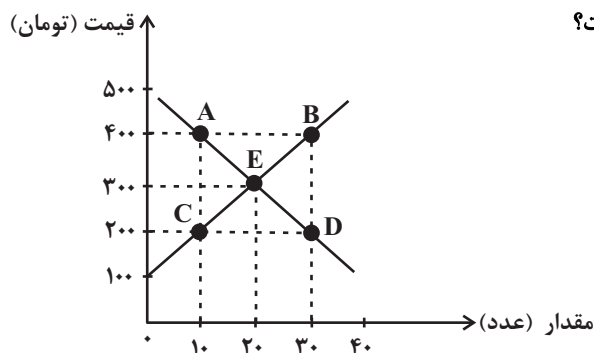
۲) خریداران، پذیرنده قیمت هستند.

۳) هم خریداران و هم فروشنده، پذیرنده قیمت هستند.

۴) خریداران و فروشنده به‌تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.

محل انجام محاسبات

۱۶۴- با توجه به نمودار، پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف) تغییر درآمد فروشندگان در نقطه B نسبت به نقطه تعادل چند تومان است؟

ب) مازاد تقاضا در نقطه D نسبت به نقطه C چقدر است؟

(۱) ۱۰-۲۰۰۰

(۲) ۱۰-۶۰۰۰

(۳) ۲۰-۲۰۰۰

(۴) ۲۰-۶۰۰۰

۱۶۵- هریک از عبارات زیر به کدام یک از انواع مالیات اشاره دارد؟

الف) در این نوع از مالیات، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

ب) این نوع از مالیات، برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

ج) در این نوع از مالیات، مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

د) در این نوع از مالیات، اساس و مبنای مالیات، ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است.

(۱) الف) مالیات بر حقوق، ب) عوارض گمرکی و خدماتی، ج) مالیات بر مصرف، د) مالیات بر دارایی

(۲) الف) مالیات بر ارزش افزوده، ب) مالیات بر دارایی، ج) حقوق و عوارض گمرکی، د) مالیات بر مصرف

(۳) الف) مالیات بر ارزش افزوده، ب) عوارض گمرکی و خدماتی، ج) مالیات بر مصرف، د) مالیات بر دارایی

(۴) الف) مالیات بر دارایی، ب) مالیات بر ارزش افزوده، ج) حقوق و عوارض گمرکی، د) مالیات بر مصرف

۱۶۶- با توجه به مراحل زیر اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد:

مرحله اول: فروش گندم از کشاورز به آسیابان به مبلغ ۲۵۰۰ تومان

مرحله دوم: فروش آرد از آسیابان به نانوا به مبلغ ۳۲۰۰ تومان

مرحله سوم: فروش نان از نانوا به مشتری به مبلغ ۵۵۰۰ تومان

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول، چند تومان است؟

ب) در مرحله سوم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده، چند تومان است؟

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چند تومان است؟

(۲) الف) ۲۵۰، ب) ۷۰، ج) ۳۲۰

(۱) الف) ۲۷۵، ب) ۷۰، ج) ۳۲۰

(۴) الف) ۲۵۰، ب) ۳۲۰، ج) ۵۵۰

(۳) الف) ۲۷۵، ب) ۳۲۰، ج) ۵۵۰

محل انجام محاسبات

۱۶۷- کدام مورد درباره منابع مالی دولت برای تأمین کالاها و خدمات عمومی، درست است؟

- (۱) دریافت مالیات - فروش اوراق مشارکت - ایجاد بدهی
- (۲) خرید اوراق مشارکت - پرداخت یارانه - دریافت وام
- (۳) پرداخت یارانه - خرید دارایی‌های عمومی - تعرفه گمرکی
- (۴) فروش دارایی‌های عمومی - خرید اوراق مشارکت - کاهش مالیات‌ها

۱۶۸- با توجه به اطلاعات زیر درباره تولید پسته و بادام در دو کشور A و B، کدام مورد با توجه به مفاهیم مزیت مطلق و نسبی درست است؟

- قیمت تمام‌شده هر واحد پسته و بادام در کشور A، به‌ترتیب، ۴۲۰ و ۳۶۰ واحد است.
- قیمت تمام‌شده هر واحد پسته و بادام در کشور B، به‌ترتیب، ۲۸۰ و ۵۱۰ واحد است.
- هر دو کشور به یک اندازه از نیروی کار، دانش فنی و سرمایه برخوردارند.

- (۱) کشور A، پسته را در کشور خود تولید کند و بادام را از کشور B خریداری کند.
- (۲) کشور A، باید هر دو محصول را در کشور خود تولید کند.
- (۳) کشور B، بادام را از کشور A خریداری کند و پسته را در کشور خود تولید کند.
- (۴) کشور B، باید بر تولید پسته و بادام متمرکز شود و هر دو را در کشور خود تولید کند.

۱۶۹- وضع پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی که به آن اشاره می‌شود، به‌ترتیب به کدام کشورها اختصاص دارد؟

- الف) امضای پیمان تجارت آزاد که به معنای شغل و درآمد مناسب برای کشورها بود.
- ب) امضای قرارداد گات برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر

- (۱) الف) آمریکا، کانادا و مکزیک ب) ۲۳ کشور در جهان
- (۲) الف) کشورهای آلمان و اروپای شرقی ب) انگلستان و کنگره آمریکا
- (۳) الف) آمریکا، کانادا و مکزیک ب) انگلستان و کنگره آمریکا
- (۴) الف) کشورهای آلمان و اروپای شرقی ب) ۲۳ کشور در جهان

۱۷۰- کدام گزینه در مورد راه‌های رسیدن یک کشور به وضعیت استقلال اقتصادی نادرست است؟

- (۱) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین همه نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
- (۲) راه‌های تأمین کالاها و وارداتی یا بازارهای فروش کالاها و صادراتی خود را گوناگون کند.
- (۳) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.
- (۴) از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.

محل انجام محاسبات

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمان‌های تمبرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۷ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

* در دو پرسش نخست، تعیین کنید کدام گزینه متن را تکمیل می‌کند.

۲۵۱- در نیمه دوم قرن دوازدهم در اصفهان و بعدها در سایر نقاط ایران، گروه‌هایی از شاعران ... پیچ‌وخم‌ها و تلاش‌های مضمون‌یابی سبک هندی سرخورده و ملول، به سبک‌های گذشته بازگشت نمودند و ... تتبع در سبک‌های کهن برای برداشتن گامی به جلو و ارائه سروده‌های منطبق با زبان و فرهنگ خویش پرداختند.

(۱) که - به (۲) از - از

(۳) از - به (۴) که - از

۲۵۲- در بسیاری از نظام‌های آموزشی پیشرفته، محوریت یادگیری از معلم به دانش‌آموز منتقل شده است که در این رویکرد به جای تأکید بر اطلاعات انباشته‌شده، تلاش می‌شود فراگیران به مهارت‌هایی چون حل مسئله، تفکر انتقادی و توانایی یادگیری مستقل دست یابند. البته معلم همچنان نقش مهمی در این مسیر دارد، اما دیگر منبع نهایی حقیقت نیست، بلکه تسهیل‌گری است که مسیر یادگیری را هدایت می‌کند. یقیناً در این فضا خطا، بخشی طبیعی از یادگیری است، نه نشانه ناتوانی. پس نظام‌های آموزشی پیشرفته ...

(۱) بر خلاف نظام‌های آموزشی سنتی، یادگیری معلم را در طول مسیر، امری درست و منطقی می‌دانند.

(۲) حل مسئله، تفکر انتقادی و توانایی یادگیری مستقل را مهارت‌هایی آموختنی می‌داند، نه ذاتی و لایتغیر.

(۳) مثل نظام‌های آموزشی سنتی، خطای دانش‌آموز را در راه یادگیری، بخشی از همین یادگیری می‌دانند.

(۴) نقش معلم را در آموزش کمرنگ‌تر کرده و دانش‌آموز را مسافری در مسیر می‌داند که ممکن است به مقصد نرسد.

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

زمان، در نگاه نخست، پدیده‌ای یکنواخت و همگن می‌نماید که برای همه یکسان می‌گذرد؛ اما تجربه انسانی از زمان، همواره ذهنی، متغیر و وابسته به زمینه بوده است. زمانی که فرد در انتظار وقوع رخدادی اضطراب‌آور است، لحظات کش می‌آیند و زمان طولانی‌تر حس می‌شود؛ اما هنگام غرق شدن در کاری مطلوب، گویی ساعت‌ها در چند دقیقه خلاصه می‌شوند. این ویژگی انعطاف‌پذیر ادراک زمان، یکی از پیچیده‌ترین و در عین حال عمیق‌ترین ابعاد روان‌شناختی و فلسفی حیات انسانی است. برخلاف زمان فیزیکی که اندازه‌گیری‌شونده و بی‌تفاوت به محتوای رویدادهاست، زمان روانی همواره با معنا، هیجان و توجه درهم‌تنیده است. به همین دلیل، نمی‌توان تجربه انسانی از زمان را تنها به ساعت و دقیقه تقلیل داد.

یکی از پیامدهای این تفاوت درک، در نظام آموزش نیز قابل مشاهده است. برای دانش‌آموزی که در کلاس خسته‌کننده‌ای حضور دارد، یک ساعت ممکن است پایان‌ناپذیر به نظر برسد، حال آن‌که در کلاس دیگر، همان زمان با لذت سپری می‌شود. بنابراین، کیفیت ادراک زمان تابع کیفیت تجربه است، نه صرفاً تابع ساعت مکانیکی. آموزش موفق، در کنار انتقال دانش، باید بتواند تجربه‌ی زمانی مثبت برای یادگیرنده فراهم آورد، تجربه‌ای که در آن، زمان از حالت تحمیلی خارج و به جریان طبیعی یادگیری تبدیل شود.

۲۵۳- کدامیک از توصیف‌های زیر بیشترین نزدیکی را با تعریف «زمان روانی» در متن دارد؟

(۱) مدت واقعی انجام یک فعالیت بر حسب ساعت

(۲) تفاوت ساعت‌های کاری در فرهنگ‌های گوناگون

(۳) ادراک ذهنی و معنماحور از گذر زمان بسته به موقعیت و احساس

(۴) نوعی توهم زمانی ناشی از بی‌نظمی ذهنی

۲۵۴- هدف نویسنده از ذکر مثال «دانش آموز در کلاس» چیست؟

(۱) تأکید بر اهمیت تجربه‌ی دانش آموز خارج از کلاس درس

(۲) تأکید بر تأثیر کیفیت تجربه بر درک زمان

(۳) نقد استفاده از زمان‌بندی‌های کلاسیک در مدارس

(۴) تمجید از دانش آموزان با انگیزه

۲۵۵- نسبت بین واژه‌های کدام گزینه متفاوت است؟

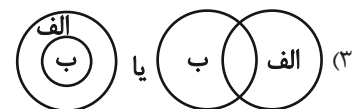
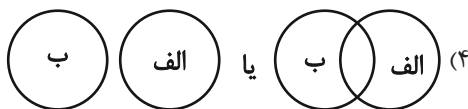
(۱) اکراه - انزجار - رغبت

(۲) مباهات - فخر - نازش

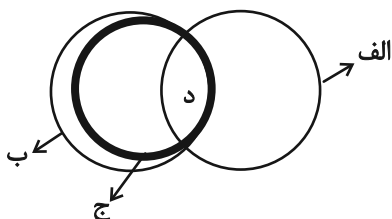
(۳) تعمق - تفحص - کاوش

(۴) ثمر - میوه - نتیجه

۲۵۶- کدام گزینه عبارت‌های «برخی الف‌ها هستند» و «برخی الف‌ها نیستند»، را نشان می‌دهد؟

۲۵۷- در نمودار زیر به ترتیب «الف، ب، ج، د» با دسته‌های کدام گزینه منطبق است؟

(۱) ترش، تلخ، سیب، سیب ملس

(۲) جاندار، گیاه، درخت، کاج

(۳) شیرین، میوه، سیب، سیب شیرین

(۴) انسان، گناهکار، توبه‌کننده، گناهکاران توبه‌کننده

* مونا و مانی و مینا، هر کدام یکی از انواع موسیقی «پاپ، رپ، راک و متال» را دوست دارند و از سازهای ایرانی، هر کدام یکی از سازهای «تار، سه‌تار، عود و سنتور» را می‌نوازند. هر کدام از این چهار تن، متولد یکی از دهه‌های «پنجاه، شصت، هفتاد و هشتاد» هجری شمسی است و یکی از اجزای آجیل «پسته، بادام، فندق و تخمه» را بیش‌تر دوست دارد. می‌دانیم:

(الف) مونا که از همه کوچک‌تر است، پسته دوست ندارد.

(ب) آن که متال را دوست دارد، از آن که سنتور می‌نوازد کوچک‌تر است.

(ج) مینا که تار می‌زند از تخمه و پاپ متنفر است.

(د) مانی که نوازندهٔ عود است، بادام دوست دارد و از آن که سه‌تار می‌نوازد، بزرگ‌تر است.

(ه) آن که متولد دههٔ شصت است، تخمه و رپ دوست دارد و از آن که پاپ دوست دارد بزرگ‌تر است.

بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- آن که راک دوست دارد، متولد کدام دهه است؟

(۲) ۶۰

(۱) ۵۰

(۴) ۸۰

(۳) ۷۰

۲۵۹- مونا قطعاً.....

(۲) فندق دوست ندارد.

(۱) ساز سه‌تار دارد.

(۴) پاپ دوست ندارد.

(۳) ساز سنتور دارد.

۲۶۰- آن که متولد دههٔ شصت است قطعاً.....

(۲) از آن که پسته دوست دارد بزرگ‌تر است.

(۱) مینا است.

(۴) از آن که پسته دوست دارد کوچک‌تر است.

(۳) مینا یا مانی است.

۲۶۱- کدام مورد به‌طور قطعی معلوم است؟

(۲) آجیل مونا

(۱) ساز متولد دههٔ هفتاد

(۴) نام متولد دههٔ هفتاد

(۳) نام فرد علاقه‌مند به راک

۲۶۲- حداقل زاویهٔ بین عقربه‌های ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار در ساعت $۱۸:۲۰'$ چند درجه کم‌تر از حداقل زاویهٔ بین این دو عقربه در ساعت $۱۵:۴۰'$ است؟

(۲) ۴۵°

(۱) ۳۰°

(۴) ۷۵°

(۳) ۶۰°

۲۶۳- هفده ساعت و بیست و چهار دقیقه و پانزده ثانیه بعد از پنج ساعت و شش دقیقه قبل از ساعت شانزده و چهل دقیقه و پنج ثانیه چه ساعتی است؟

(۲) ۳:۴۸':۲۰"

(۱) ۳:۴۸':۳۰"

(۴) ۴:۵۸':۲۰"

(۳) ۴:۵۸':۳۰"

۲۶۴- اگر روز نخست ماه اردیبهشت سالی شنبه باشد، روز پایانی مهرماه آن سال چندشنبه خواهد بود؟

(۲) دوشنبه

(۱) یکشنبه

(۴) چهارشنبه

(۳) سه‌شنبه

۲۶۵- طی چهار سال متوالی حداکثر چند جمعه وجود دارد؟

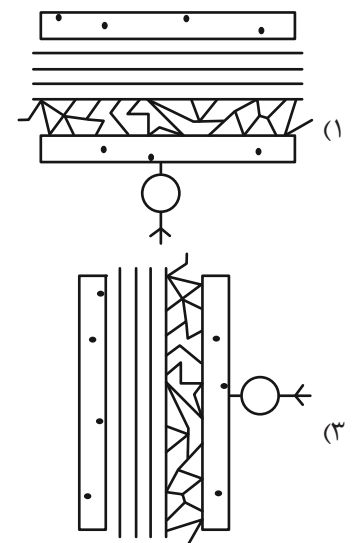
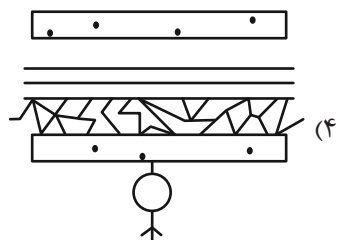
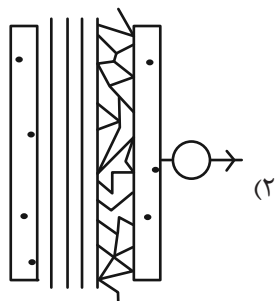
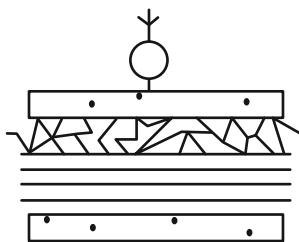
(۲) ۲۰۸

(۱) ۲۰۹

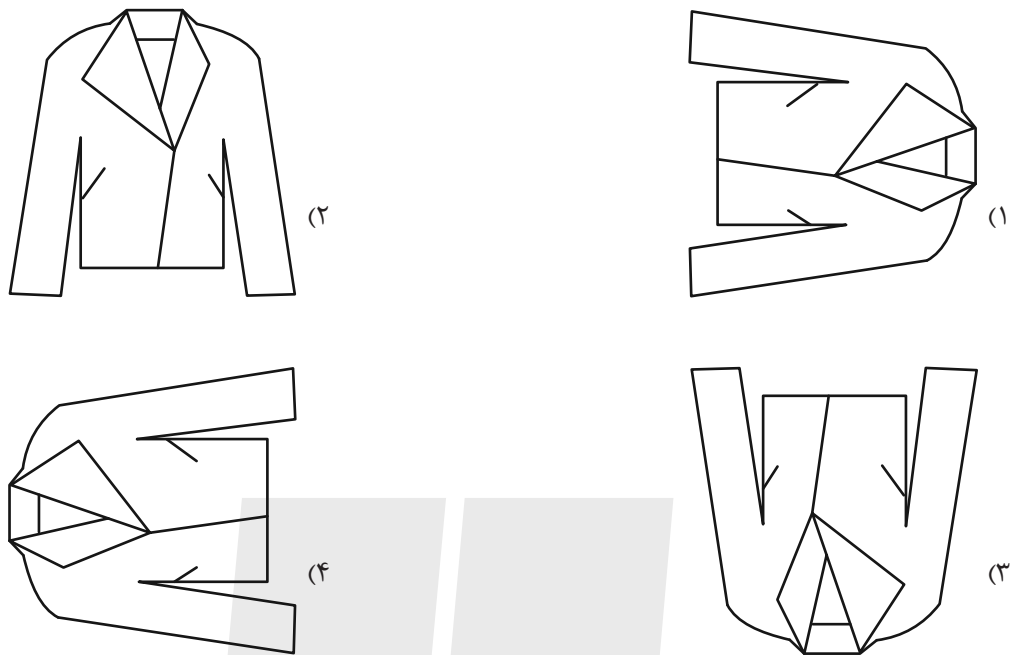
(۴) ۲۰۶

(۳) ۲۰۷

۲۶۶- کدام شکل دوران یافته شکل زیر است؟

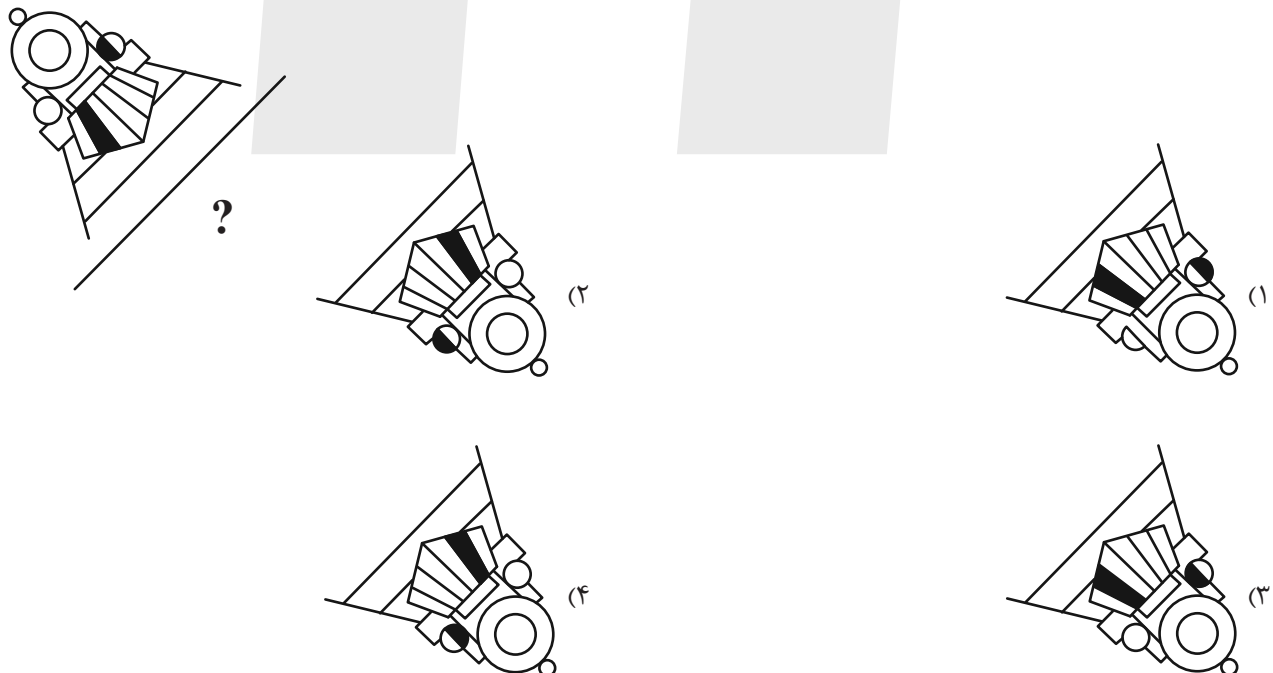

۲۶۷- کدام شکل به دلیل منطقی با دیگر شکل‌ها متفاوت است؟

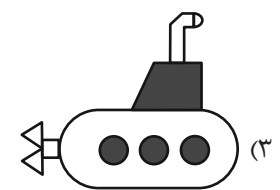
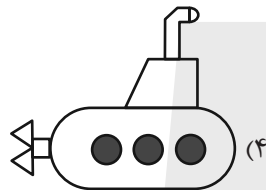
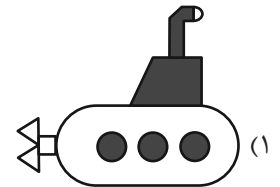
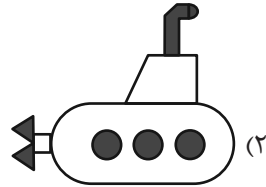
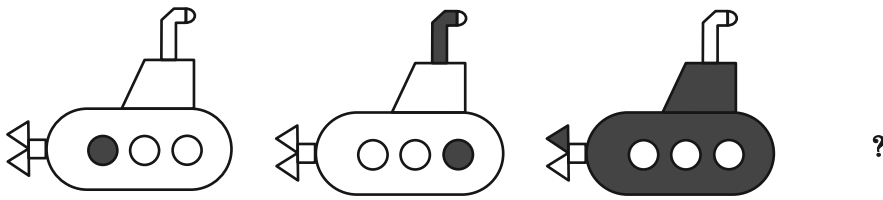

* در سه پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال الگو را تعیین کنید.

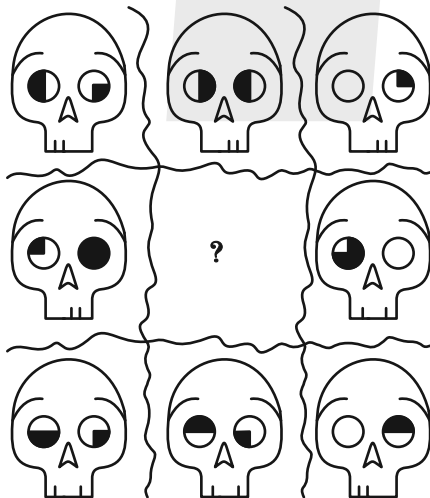
۲۶۸-

-۲۶۹

-۲۷۰

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

